

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว

รัตนา มณีสุขเกษม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ รัตนา มณีสุขเกษม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง)

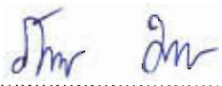
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดรัมย์)

.....กรรมการ

(ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง)

.....กรรมการ

(ดร.ภัทราวดี มากมี)

.....กรรมการ

(ดร.ปริญญา เรืองทิพย์)

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญาอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีวิทยาลัยวิทยาการวิจัย

และวิทยาการปัญญา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปานี)

วันที่ ๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2558

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มิได้เกิดแต่ความเพียรพยายามของผู้วิจัยเท่านั้น แต่สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จ ความอนุเคราะห์และน้ำใจจากบุคคลหลายท่าน

ขอขอบคุณวิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพาและอาจารย์ที่มอบโอกาสที่มีค่าในการเรียนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต พร้อมเปิดโลกทัศน์อันคับแคบของผู้วิจัยให้มองได้กว้างไกลรอบคอบและชัดเจนขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านวิทยาการวิจัย ทักษะการทำวิจัย และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เสียสละให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง ให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมและ สนับสนุนความก้าวหน้า ติดตามการทำงานของวิจัยอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการเป็นแบบอย่างของความเป็นครูและนักวิจัยที่ดีที่สุดสำหรับผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

การตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหาได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว. สมพร สุทัศนีย์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล และดร. สุชาดา สกลกิจรุ่งโรจน์ ที่ได้ให้คำแนะนำและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ขอขอบคุณวิทยุณกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสระแก้วที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

การสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดรัมย์ ดร.ภัทราวดี มากมี และ ดร.ปริญญา เรืองทิพย์ ที่ได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ด้วยความระลึกถึงพระคุณของพ่อและแม่ที่เสียสละทั้งกายและใจและมอบความรักอันยิ่งใหญ่ให้ลูกได้มายืน ณ จุดนี้ “มหาบัณฑิต” วันนี้ลูกพยายามทำงานสำเร็จและสัญญาว่าจะก้าวต่อไปจนสุดความสามารถที่มี และใช้โอกาสเพื่อยังประโยชน์ต่อผู้อื่นและประเทศชาติ

สุดท้ายนี้ประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบให้กับเพื่อนปริญญาโท วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา วิทยาเขตสระแก้ว ที่ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือกันตลอดระยะเวลาที่เรียน

รัตนา มณีสุขเกษม

56910398: สาขาวิชา: การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา; วท.ม. (การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา)

คำสำคัญ: พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม/ การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม/ เหตุผลของพฤติกรรม/ การชี้นำทางสังคม/ คุณลักษณะภายในของบุคคล

รัตนา มณีสุขเกษม: โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว (A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF PROSOCIAL BEHAVIOR OF ADOLESCENTS IN SA-KAEO PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พูลพงศ์ สุขสว่าง, ค.ด. 117 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือวัยรุ่นอายุ 15-18 ปี ในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 424 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้โปรแกรม LISREL9.1

ผลการวิจัยปรากฏว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม เป็นสาเหตุทางตรงของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และคุณลักษณะภายในของบุคคล การชี้นำทางสังคม และเหตุผลของพฤติกรรม เป็นสาเหตุทางอ้อมของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยส่งผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 145.15 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 75 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (relative χ^2) เท่ากับ 1.94 ดัชนี GFI เท่ากับ .95 AGFI เท่ากับ .93 CFI เท่ากับ .99 SRMR เท่ากับ .00 RMSEA เท่ากับ .05 และตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ได้ร้อยละ 68

สรุปได้ว่า การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม เป็นปัจจัยหลักของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว ส่วนปัจจัยเสริมผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม ได้แก่ คุณลักษณะภายในของบุคคล การชี้นำทางสังคม และเหตุผลของพฤติกรรม

56910398: MAJOR: RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE;

M.Sc. (RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE)

KEYWORDS: PROSOCIAL BEHAVIOR/ PROSOCIAL GOAL PURSUIT/ REASON FOR BEHAVIOR/ CONTEXTUAL CUES/ SELF-PROCESS.

RATTANA MANEESUKKASEM: A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF PROSOCIAL BEHAVIOR OF ADOLESCENTS IN SA-KAEO PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: POONPONG SUKSAWANG, Ph.D. 117 P. 2015

The purpose of this research was to develop and validate a causal relationship model of adolescents prosocial behavior in Sa-Kaeo province. The sample consisted of 424 adolescents aged 15-18 years old in Sa-Kaeo province selected by stratified random- sampling. The research instrument was questionnaires. LISREL 9.1 was used to analyze the causal modeling.

The results were as follows: the model of prosocial behavior of adolescents indicated that prosocial goal pursuit was a direct cause of prosocial behavior. Self-process, contextual cues and reason for behavior were indirect causes of prosocial behavior. The proposed model was consistent with empirical data. Goodness of fit statistics were: chi-square test= 145.15, $df= 75$, relative $\chi^2 = 1.94$, GFI= .95, AGFI= .93, CFI= .99, SRMR= .00, RMSEA= .05 The variable in the proposed model accounted for 68 percent of the total variance of prosocial behavior.

In conclusion, prosocial goal pursuit was the main cause of prosocial behavior. Self-process, contextual cues, and reason for behavior were accounted as supporting causes.

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น.....	10
ความหมายของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	10
ความหมายของวัยรุ่น.....	12
พัฒนาการของวัยรุ่น.....	13
องค์ประกอบของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	16
การวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น.....	28
ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภายในของบุคคลกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	28
ความสัมพันธ์ระหว่างการชี้แนะทางสังคมกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	33
ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลของพฤติกรรมกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	35
ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	39
สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัย.....	39
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบโมเดลที่พัฒนาขึ้น.....	40
โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม.....	42
การให้คะแนนและตีความหมาย.....	43
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	44
ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	46
ประชากร.....	46
กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง.....	46
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโดยการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงข้อมูล.....	55
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด.....	59
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของ วัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว.....	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผลการวิจัย.....	74
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	76
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก เครื่องมือในการวิจัย.....	90
ภาคผนวก ข คำสั่งและผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	99
ประวัตินักวิจัย.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	เกณฑ์การแบ่งช่วงอายุวัยรุ่นของสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น และการแบ่งเกณฑ์เด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553.....	12
2	พัฒนาการของชีวิตในแต่ละช่วงวัย.....	16
3	การสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	26
4	โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม.....	42
5	การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม.....	45
6	การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน.....	47
7	การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยรายอำเภอ.....	48
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะ.....	55
9	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของตัวแปรที่สังเกตได้.....	56
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้.....	58
11	ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล.....	59
12	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล.....	60
13	ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงการชี้้นำทางสังคม.....	61
14	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการชี้้นำทางสังคม.....	62
15	ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม.....	63
16	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม.....	64
17	ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม.....	65
18	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม.....	65
19	ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	66
20	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	67
21	ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นจังหวัดสระแก้วตามสมมติฐาน.....	69
22	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วตามสมมติฐาน.....	69
23	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลที่ปรับเป็นโมเดลที่พัฒนาขึ้น.....	70

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น.....	5
2 โมเดลพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น Wentzel, Filisetti, and Looney (2007).....	17
3 โมเดลจริยธรรมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของ De Groot and Steg (2009).....	18
4 กรอบแนวคิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในห้องเรียน ของ Jennings and Mark (2009).....	18
5 โมเดลเส้นทางความสัมพันธ์ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ การให้เหตุผลทางจริยธรรมเอื้อต่อสังคม ความก้าวร้าว และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของ Carlo, Mestre, Samper, Tur, and Armenta (2010).....	19
6 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุบรรทัดฐานบุคคลของ Steg and Groot (2010).....	20
7 โมเดลอิทธิพลพฤติกรรมวัยรุ่น ทัศนคติความรุนแรงและพฤติกรรมความรุนแรงของ Hurd, Zimmerman and Reischl (2010).....	21
8 โมเดลความสัมพันธ์ การเอาใจใส่ การควบคุมตน พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของ Padilla-Walker, and Christensen (2011).....	22
9 โมเดลพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของ Grant and Berry (2011).....	22
10 ความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ครอบครัว และค่านิยม อเมริกันเม็กซิกันของ Armenta et al. (2011).....	23
11 โมเดลทำนายพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นของ Lenzi et al. (2012).....	24
12 โมเดลความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมความเอาใจใส่ของพฤติกรรมเอื้อต่อของ Johnson (2012).....	25
13 โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นใน จังหวัดสระแก้ว.....	40
14 การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling).....	48
15 ผลการวิเคราะห์ห้อยประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล.....	60
16 ผลการวิเคราะห์ห้อยประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการขึ้นทางสังคม.....	61
17 ผลการวิเคราะห์ห้อยประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม.....	63
18 ผลการวิเคราะห์ห้อยประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมาย เอื้อต่อสังคม.....	65
19 ผลการวิเคราะห์ห้อยประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม.....	66
20 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ในจังหวัดสระแก้ว.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ดำเนินการสำรวจสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรมในเยาวชนอายุ 13 ปีขึ้นไปในปี พ.ศ. 2554 พบว่าการยกโทษและให้อภัยอย่างจริงจังต่อผู้ที่น่าก่นผิด ลดลงเป็นร้อยละ 56.0 จากร้อยละ 61.2 ในปี พ.ศ. 2551 แสดงให้เห็นว่าคนไทยมีคุณธรรม จริยธรรมดังกล่าวลดลง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555, หน้า 16) สอดคล้องกับข้อมูลสภาวะการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในปี พ.ศ. 2555 พบว่าเด็กและเยาวชนที่เชื่อเรื่อง “กฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว” มีเพียงร้อยละ 56 ลดลงจากร้อยละ 62 ในปี พ.ศ. 2552 นอกจากนี้การสำรวจยังพบว่าทัศนคติของเด็กและเยาวชนไทยที่มีต่อเรื่อง “ความดีสามารถเอาชนะความชั่วได้” มีเพียงร้อยละ 51 เท่านั้น (สถาบันรามจิตติ, 2556, หน้า 17)

วัยรุ่น คือกลุ่มคนที่อายุ 15-24 ปี ถือเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เนื่องด้วยวุฒิภาวะที่น้อย ทำให้คนวัยนี้มีพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดปัญหาสังคม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) สาเหตุดังกล่าวเนื่องจากนิสัยของวัยรุ่นอยู่ในวัยอยากรู้ อยากรอง อยากรู้อยากเห็น และต้องการความตื่นเต้น เช่น การดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ การถ่ายภาพเปลือยของตนเองโพสต์ตามอินเทอร์เน็ต (รัฐกานต์ กัณพิพัฒน์, 2557, หน้า 40) วัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการหลายด้าน ทั้งทางด้านร่างกายจากการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางเพศ พัฒนาการทางความคิด พัฒนาการทางสังคม และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เริ่มแสวงหาเอกลักษณ์และความเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวต่อปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งสำคัญต่อวัยรุ่นที่จะพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ อาจเกิดความขัดแย้ง และเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคซึมเศร้าได้ (จิตติ แก้วพรสวรรค์ และเบญจพร ตันตสุติ, 2555, หน้า 395-402)

ปัญหาของเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ และก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม (ฐาศุภกร จันประเสริฐ, 2553, หน้า 1) การกระทำผิดและพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นไทยที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน เป็นผลจากวิกฤตการณ์ทางด้านจริยธรรม เชื่อกันว่าค่านิยมทางจริยธรรมยังดำรงอยู่ หากแต่บรรทัดฐานอาจเปลี่ยนแปลงไป (สุคนธา มหาอาษา และศิรินันท์ กิตติสุขสถิต, 2553, หน้า 135) ปัจจุบันการสื่อสารมีหลากหลายช่องทาง การเปิดรับสื่อที่มีความรุนแรง การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และการควบคุมตนเอง สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นได้ (อัมภา วรกลีบ, 2554, หน้า 77) ในการพัฒนาวัยรุ่นนั้น การเสริมสร้างอารมณ์เชิงบวกต่อสาเหตุความเคืองใจ ทั้งการสร้าง ความเข้าใจ การยอมรับ และการให้ออกาสในการระบายออก ซึ่งอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดเชิงลบ ที่มีต่อเหตุที่เกิดขึ้น สามารถลดอารมณ์เชิงลบในวัยรุ่นได้ (รัก ชุณหกาญจน์ และนิยะดา จิตต์จรัส, 2556, หน้า 71)

ปรากฏการณ์ของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วปีพ.ศ. 2557 พบเป็นข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์หลายฉบับ รวมถึงการโพสต์และส่งต่อในอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก เช่น ข่าวการทำร้ายร่างกาย การฆาตกรรม การล่องละเมิดทางเพศ ข่าวเด็กแว่นซิ่งรถ ข่าววัยรุ่นเสพยา และวัยรุ่นโทรก่อกวน จากรายงานแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาสังคมจังหวัดสระแก้ว 2557 ปัญหาเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม พบเห็นได้ในที่สาธารณะ ตีมอเตอร์ไซด์ที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่ และติดสารเสพติดร้ายแรง คิดเป็นร้อยละ 26.65 ปัญหาเด็กและเยาวชนติดเกมส์ และเล่นการพนันต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 9.89 และปัญหาสังคมเชิงกลุ่ม เป้าหมายที่ต้องได้รับการพัฒนา คือปัญหาของเด็กและเยาวชนมีจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 188.32 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2556 (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้ว, 2557, หน้า 34-42)

การพัฒนาเด็กและเยาวชนนั้น ต้องใช้กระบวนการเสริมสร้างและกล่อมเกลாத่างสังคม ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนา ซึ่งเรียกโดยรวมว่า “บวร” ร่วมแรงร่วมใจกันในการปลูกฝัง (ถวิลวดี บุรีกุล, สุธิดา แสงเพชร, ปัทมา สูบก่าปัง, ทวีติยา สิ้นธพวงศ์, อริศรา คำตัน, กันธรัตน์ นาคศรี และคณะ, 2554, หน้า 37) หากเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า เป็นความหมายที่แสดงถึง ทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศชาติอย่างแท้จริง เพราะเด็กและเยาวชนเป็นกำลังสำคัญที่จะต้องเติบโตไปทำหน้าที่พัฒนาชาติ (สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์, 2551, หน้า 1) ใน การเสริมสร้างพฤติกรรมที่ก่อประโยชน์กับผู้อื่นนั้น การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการร่วมมือ คือ การสร้างพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Eagly, 2009, p. 644)

สังคมจะมีความสุขและมีความเจริญรุ่งเรืองนั้น เปนเพราะสมาชิกในสังคม เปนคนดี และเก่ง คือ มีคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่กับความรู้ความสามารถ มนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกับสังคม การมีปฏิสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัย ก่อให้เกิด ความเอื้ออาทรแก่บุคคลรอบข้าง ตลอดไปจนถึงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในการช่วยเหลือ ดูแล รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมบุคคลอื่นให้เป็นคนดี อันเป็นคุณธรรมที่สำคัญของบุคคล (ดุจเดือน พันธมนานิน, 2550, หน้า 94) การสร้างศักยภาพมนุษย์ให้มีคุณภาพสามารถพึ่งพาตนเองนั้น สังคมต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ เพื่อให้เกิดผลผลิตภาพที่มีค่าขององค์กรและสังคม โดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ด้วยการชั้นนำของสังคมและตนเอง ย่อมทำให้เกิดการพัฒนาสู่ความยั่งยืนในที่สุด (วรินทร์ บุญยั้ง, 2554, หน้า 20-21)

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นนั้น พบว่า แรงจูงใจ กำหนดตนเองในการกระทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ประกอบด้วยคุณลักษณะภายในของบุคคล การชั้นนำทางสังคม เหตุผลของพฤติกรรม และการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม (Wentzel, Filisetti, & Looney, 2007, pp. 895-910) จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย พ.ศ.2550 พบว่า จิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม คือ การมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม ได้แก่ 1) การมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง 2) การบรรลุในสิ่งที่สังคมคาดหวัง

- 3) การมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง และ 4) การมีความเชื่ออำนาจในตนเอง สำหรับปัจจัยด้านสถานการณ์ ในการกระทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากคนรอบข้างในการกระทำพฤติกรรม 2) การรับรู้ว่าคุณค่าของคนรอบข้างต้องการให้บุคคลมีพฤติกรรมเป็นเช่นใด และ 3) การมีแบบอย่างพฤติกรรม (ดูเดือน พันธุมนาวิณ, 2550, หน้า 94-99)

การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมนั้น Grant and Berry (2011, p. 73) พบว่าแรงจูงใจในการทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เกิดจากแรงจูงใจภายในของบุคคล ในการตั้งใจ หรือตั้งใจเป้าหมาย ในการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม เช่นเดียวกับ Schwartz (2010, p. 224) ได้กล่าวว่า การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม เป็นบรรทัดฐานส่วนบุคคล ที่เกิดจากความรู้สึกภายใน เมื่อพบสิ่งที่ต้องการ เป็นความรู้สึกถึงสิ่งที่ควรจะทำ รวมทั้ง (De Groot & Steg; Jennings & Greenberg, 2009) พบว่าการแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาเป้าหมายทางสังคม เช่นเดียวกับ (Wentzel, Baker, & Russell, 2012, p. 605) พบว่าการรับรู้เป้าหมายทางสังคมส่งผลเชิงบวกต่อการแสวงหาเป้าหมายทางสังคมของบุคคล ที่จะมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ขณะที่ (De Groot & Steg, 2009, pp. 427) พบว่าเหตุผลของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ส่งเสริมการกระทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และ (Eisenberg, Eggum, & Giunta, 2010, p. 1) พบว่าพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับการเอาใจใส่ ขณะที่ (ดูยา จิตตะยโสธร, 2553, หน้า 145) กล่าวว่าพัฒนาการทางสังคม ที่ทำให้บุคคลรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา คือ ความสามารถในการเข้าใจที่คนอื่นที่ส่งผลให้บุคคลสามารถเข้าใจถึงความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของบุคคลอื่น นำไปสู่การมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม รวมทั้งมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้น งานวิจัยของ (Caprara, Alessandri, & Eisenberg, 2012, p. 1289) พบว่าความเป็นมิตร และความเชื่อในประสิทธิภาพของตนเอง สามารถคาดการณ์บุคคลที่จะมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้ ขณะที่ (LaFontana & Cillessen, 2010, p. 130) พบว่าวัยรุ่นให้ความสำคัญ กับกลุ่มเพื่อนมากกว่าความสัมพันธ์อื่นๆ รวมทั้ง (Lenzi, Vieno, Perkins, Pastore, Santinello, & Mazzardis, 2012, p. 37) พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนเกี่ยวข้องกับระดับที่สูงขึ้นของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และ (Layous, Nelson, Oberle, Schonert-Reichl, & Lyubomirsky, 2012, p. 1) กล่าวว่าครูสามารถจัดการศึกษาในการชี้นำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเข้าไปในห้องเรียนได้

ทฤษฎีแรงจูงใจกำหนดตนเอง (Ryan & Deci, 2000, pp. 68-78) มุ่งเน้นไปที่แหล่งที่มาของแรงจูงใจ สำหรับเป้าหมายทั้งที่อยู่ภายในหรือภายนอก แม้จะมีความแตกต่างในการมุ่งเน้นด้านนามธรรมและคำศัพท์ สิ่งที่ร่วมกันของทฤษฎีก็คือ เป้าหมายที่กำหนดไว้ ขณะสร้างแรงจูงใจของพฤติกรรม และเส้นทางการพัฒนาเป็นเป้าหมายสำคัญ คือ วัยรุ่น เพราะวัยรุ่น เป็นวัยวิกฤติที่อยู่ท่ามกลางการปรับตัว และการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางสภาพร่างกาย จิตใจและสังคม วัยรุ่นแสวงหา

เอกลักษณ์ของตนเอง และพัฒนาการที่ดีของช่วงวัยจะก่อให้เกิด “ความซื่อสัตย์” ซึ่งช่วยดำรงคุณธรรมในการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีได้

จากการศึกษาและทบทวนงานวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวัยรุ่นที่มีคุณภาพ และส่งเสริมพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาต่อไป

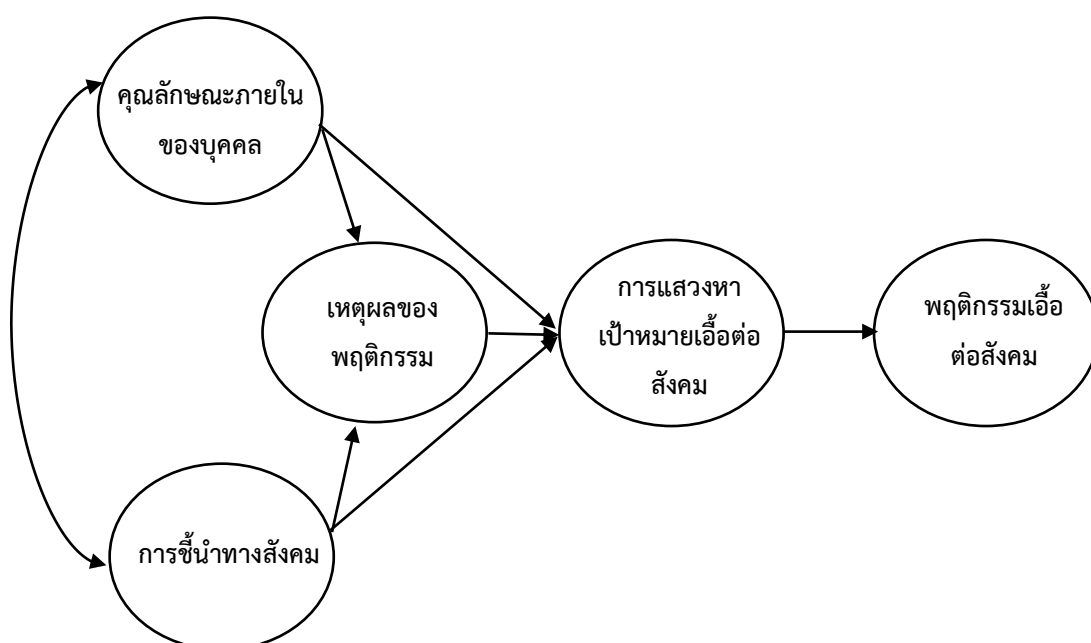
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการเอื้อต่อสังคมของ Eisenberg and Fabes (1998, pp. 701-778) และงานวิจัยของ Wentzel et al. (2007, pp. 895-910) ที่ได้ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นเป็นหลัก ในการกำหนดตัวแปรสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น โดยสรุปได้ว่า การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยมี คุณลักษณะภายในของบุคคล การชี้นำทางสังคม และเหตุผลของพฤติกรรมเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยส่งผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม ในงานวิจัยของ (Carlo et al., 2010, p. 875; Grant & Berry, 2011, p. 875; Johnson, 2012, p. 152) คุณลักษณะภายในของบุคคล ประกอบด้วย การเอาใจใส่ และความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น มีผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ขณะที่ (Wentzel et al., 2007, p. 896; Kuther, 2000, p. 599) พบว่าคุณลักษณะภายในของบุคคลได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับเหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และงานวิจัยของ (ฐิติวิ แก้วพรสวรรค์ และเบญจพร ต้นตสุติ, 2555, หน้า 525; Wentzel et al., 2007, p. 897) พบว่าวัยรุ่นที่มีภาวะซึมเศร้า มีความเสี่ยงในการปรับตัวในสังคม และปัญหาในความสัมพันธ์ วัยรุ่นที่ซึมเศร้าไม่แสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในงานวิจัยของ (Jennings & Greenberg, 2009, p. 494; Wentzel et al., 2012, p. 605) การชี้นำทางสังคม ประกอบด้วย ความคาดหวังจากครูและความคาดหวังของเพื่อน ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของ

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้ ขณะที่ (Padilla-Walker & Christensen, 2011, p. 152) พบว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยความสัมพันธ์เป็นแรงจูงใจของความเอื้ออาทร จากที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งคุณลักษณะภายในของบุคคล และการขึ้นทางสังคมส่งผลโดยตรงต่อเหตุผลของพฤติกรรม ในงานวิจัยของ (Steg & Groot; Carlo, Mestre, Samper, Tur, & Armenta, 2010) พบว่าเหตุผลของพฤติกรรมมีผลต่อการเป็นผู้ที่เอื้อต่อสังคม และสามารถพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้ สรุปได้ว่า คุณลักษณะภายในของบุคคล และการขึ้นทางสังคม และเหตุผลของพฤติกรรมเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม จากที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

สมมติฐานของการวิจัย

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม
3. เหตุผลของพฤติกรรมมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยอ้อมผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม
4. คุณลักษณะภายในของบุคคลมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยอ้อมผ่านเหตุผลของพฤติกรรม และการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม

5. การชี้แนะทางสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยอ้อมผ่าน เหตุผลของพฤติกรรมและการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายในการส่งเสริมให้ครอบครัว โรงเรียน และสังคมตระหนักถึงความสำคัญ และช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศต่อไป
2. ทำให้ทราบลักษณะความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม อันเป็น ประโยชน์ในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น
3. นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ ส่งผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามแนวคิดและทฤษฎีของนักสังคมและนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ ได้
4. นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝังและส่งเสริมพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของ วัยรุ่นในสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้ เป็นวัยรุ่นอายุ 15-18 ปี ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 2,791 คน เป็นนักเรียนชาย 1,334 คน นักเรียนหญิง 1,457 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา, 2557) และวัยรุ่นนอกโรงเรียนในชุมชนจังหวัดสระแก้ว ที่ไม่ได้เรียน หรือศึกษาในกลุ่มการศึกษาอื่นๆ จากฐานข้อมูลระบบสถิติทางการทะเบียน สถิติจำนวนประชากร และบ้าน จำนวนประชากรแยกอายุ ณ ฐานข้อมูลปัจจุบันกระทรวงมหาดไทย ออนไลน์ (ข้อมูล ณ.วันที่ 31 ธ.ค. 2557) จำนวนทั้งสิ้น 32,878 คน แบ่งเป็นเพศชาย 17,073 คนและเพศหญิง 15,805 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ ดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรแฝงภายนอกมี 2 ตัวแปรได้แก่

2.1.1 คุณลักษณะภายในของบุคคล ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ภาวะซึมเศร้า การเอาใจใส่ ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น และความสามารถในการรับรู้

2.1.2 การชี้นำทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ ความคาดหวังของครู และความคาดหวังของเพื่อน

2.2 ตัวแปรแฝงภายในมี 3 ตัวแปรได้แก่

2.2.1 เหตุผลของพฤติกรรม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ เหตุผลภายนอก เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง เหตุผลด้านอื่น ๆ และเหตุผลภายใน

2.2.2 การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ การแสวงหาเป้าหมายทางสังคม และการแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล

2.2.3 พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการร่วมมือ

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial Behavior) หมายถึง การกระทำอันเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน พฤติกรรมดังกล่าววัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวคือ การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการร่วมมือ

การช่วยเหลือ (Helping) หมายถึง ความพยายามที่จะบรรเทาหรือผ่อนคลายความต้องการของผู้อื่น โดยไม่มีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งการช่วยเหลือให้บุคคลบรรลุเป้าหมาย โดยการให้ข้อมูล หรือสิ่งของ

การแบ่งปัน (Sharing) หมายถึง การให้สิ่งของที่เป็นของตนเอง หรือการยอมสละให้ยืมสิ่งของที่เป็นของตนเอง หรือสิ่งของที่ตนเองครอบครองอยู่ให้กับบุคคลอื่น

การร่วมมือ (Cooperative) หมายถึง การทำงานร่วมกับคนอื่น ช่วยเหลือกันและกันด้วยความเต็มใจเพื่อให้งานนั้นๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม (Prosocial Goal Pursuit) หมายถึง การกำกับและการกำหนดตนเองไปสู่ผลลัพธ์ทางสังคมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ตามที่สังคมมุ่งหวังและต้องการจากบุคคล ในที่นี้คือพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวคือ การแสวงหาเป้าหมายทางสังคม และการแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล

การแสวงหาเป้าหมายทางสังคม (Social Goal Pursuit) หมายถึง จุดมุ่งหมายที่สังคมต้องการให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

การแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล (Personal Goal Pursuit) หมายถึง จุดมุ่งหมายที่บุคคล จะแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมให้กับสังคม

เหตุผลของพฤติกรรม (Reasons for Behavior) หมายถึง การแสดงออกที่อยู่ใน กระบวนการของจิตใจ ไม่แสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน ซ้ำซ้อนอยู่ในจิตใจ เช่น ความคิด ความรู้สึก หรือแรงจูงใจ เป็นต้น วัตถุประสงค์ที่แปรสังเกตได้ 4 ตัวคือ เหตุผลภายนอก เหตุผลที่มุ่งเน้นไป ที่ตัวเอง เหตุผลด้านอื่น ๆ เหตุผลภายใน

เหตุผลภายนอก (External Reasons) หมายถึง ความกลัวการลงโทษถ้าไม่ปฏิบัติตามหรือ ความต้องการการยอมรับ ชื่นชมเมื่อกระทำ

เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง (Self-focused Reasons) หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำ พฤติกรรมเพื่อรักษาความรู้สึกเชิงบวกของตน อาจเกิดจากแรงดึงดูดทางสังคมให้แสดงพฤติกรรม

เหตุผลด้านอื่น ๆ (Other-focused Reasons) หมายถึง การหลีกเลี่ยงความรู้สึกเชิงลบ ของความผิดที่จะทำพฤติกรรม

เหตุผลภายใน (Internal Reasons) หมายถึง คุณค่าส่วนบุคคลในการแสดงพฤติกรรม เป็นระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

คุณลักษณะภายในของบุคคล (Self-process) หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในของบุคคลที่แสดง ออกมาเป็นพฤติกรรม วัตถุประสงค์ที่แปรสังเกตได้ 4 ตัวคือ ภาวะความซึมเศร้า การเอาใจใส่ ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น และความสามารถในการรับรู้

ภาวะความซึมเศร้า (Depressive Affect) หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ภายในจิตใจที่ ก่อให้เกิดผลกระทบจากภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น ได้แก่ โรคบุคลิกภาพผิดปกติ ความเสี่ยงในการใช้ยา เสพติด เช่น บุหรี่ และยาเสพติดอื่น ๆ ปัญหาการปรับตัวในสังคม เช่น ปัญหาสัมพันธ์ภาพกับเพศตรงข้าม เพื่อนและคนในครอบครัว และการไม่ประสบผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียน

การเอาใจใส่ (Empathy) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าใจแบบหยั่งรู้ถึง ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น

ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น (Perspective Taking) หมายถึง ความสามารถ ในการรับรู้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากมุมมองของบุคคลอื่น เปรียบเสมือนการนำตนเองเข้าไปแทนที่ ผู้อื่น ทำให้เข้าใจถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึก รวมทั้งเจตนาในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลอื่น ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

ความสามารถในการรับรู้ (Perceived Competence) หมายถึง ความสามารถในการ ตอบสนองต่อพฤติกรรมใด ๆ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของตน และความสามารถแปลความหมาย

ของสภาพนั้น ๆ ปัจจัยการรับรู้ประกอบด้วยประสาทสัมผัส และปัจจัยทางจิต คือ ความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติ

การชี้นำทางสังคม (Contextual Cues) หมายถึง การสร้างความผูกพันและความกระตือรือร้นร่วมกันของสมาชิกในสังคม ในการเปลี่ยนความคิดให้เป็นการกระทำ ให้ได้ผลลัพธ์ออกมาบรรลุตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ การชี้นำทางสังคม วัดจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว คือ ความคาดหวังของครูและความคาดหวังของเพื่อน

ความคาดหวังของครู (Teacher Expectations) หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของครูต่อวัยรุ่นที่ครูได้เกี่ยวข้อง โดยการสร้างความคาดหวังหรือความต้องการให้วัยรุ่นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

ความคาดหวังของเพื่อน (Peer Expectations) หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของเพื่อนวัยรุ่น ที่คาดหวังในตัวของตัวเอง วัยรุ่นที่อยู่ร่วมกัน โดยคาดหวังหรือต้องการให้วัยรุ่นนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

วัยรุ่น หมายถึง วัยที่มีพัฒนาการด้านร่างกาย มีการเจริญเติบโตในด้านความสูงและน้ำหนัก รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการทางด้านจิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ เปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ มีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม และมีพัฒนาการทางสังคม ไปสู่สภาวะที่สามารถรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองได้ วัยรุ่น คือ ช่วงอายุ 15-18 ปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้นำเสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมและวัยรุ่น รวมถึงการวิเคราะห์ด้วยโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

Van der Linden (2011, pp. 25-26) อธิบายว่า เมื่อเราได้รับเงิน สิ่งของ หรือรางวัล สมองของเราจะตื่นตัวขึ้นทำให้เรารู้สึกมีความสุข เช่นเดียวกับการได้รับ การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมเกี่ยวข้องกับจิตใต้สำนึก สมองของเราจะเชื่อมโยงกับร่างกายทำให้เรารู้สึกถึงความอึดอัดและความสุขใจนั้น ยังผลช่วยให้สุขภาพดีขึ้นด้วย

นักจิตวิทยาสังคมให้ข้อสังเกตว่า พฤติกรรมการช่วยเหลือเกิดจากจำนวนประชากรซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญแล้ว ก่อนที่บุคคลจะให้ความช่วยเหลือในเหตุการณ์ใดๆจะต้องผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอนได้แก่

1. บุคคลจะต้องสังเกตเห็นเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้นก่อน
2. บุคคลต้องเกิดการแปลความหมายในสถานการณ์ที่ตนได้รับรู้ว่าเป็นสถานการณ์หรือเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ต้องได้รับความช่วยเหลือ
3. บุคคลต้องเกิดความคิดว่าการให้ความช่วยเหลือนั้นเป็นเสมือนความรับผิดชอบของเขา โดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะเขามีความสามารถที่จะช่วยเหลือได้หรือไม่มีใครอยู่ที่นั่น
4. บุคคลจะตัดสินใจเลือกวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมที่สุด โดยใช้ความรู้หรือประสบการณ์ หรือความชำนาญที่ตนมีอยู่

1. ความหมายของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม มาจากคำภาษาอังกฤษ “Prosocial Behavior” เริ่มมีการศึกษา และแปลคำนี้มาใช้ในความหมายที่คล้ายกัน อาทิ พฤติกรรมเสริมสร้างสังคม (ณัฐสินี อาจสมบูรณ์, 2551, หน้า 10) พฤติกรรมเอื้อสังคม (กรกนก เตชะอมรพันธ์, 2554, หน้า 143) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน, 2550, หน้า 315 และพัชรพร ปฏิกรณ์, 2554, หน้า 30) พฤติกรรมเพื่อสังคม (สุคนธา มหาอาษา, 2553, หน้า 135) ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน

พจนานุกรมราชบัณฑิตสถาน (2554, หน้า 315) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลทำให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนร่วม หรือประโยชน์ต่อผู้อื่น

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (https://en.wikipedia.org/wiki/Prosocial_behavior) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial Behavior) หรือ พฤติกรรมความสมัครใจตั้งใจที่จะให้ประโยชน์กับผู้อื่น เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่ “ให้ประโยชน์” คนอื่นหรือสังคมโดยรวม เช่นการร่วมกันบริจาค ช่วยในการดำเนินงานและอาสาสมัคร การกระทำเหล่านี้ อาจจะมีแรงบันดาลใจจากความเห็นอกเห็นใจ พฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมส่งเสริมปัจจัยบวกที่เป็นประโยชน์สำหรับเด็กและสังคม อาจมาจากสองปัจจัย คือการไม่เห็นแก่ตัวและความเห็นอกเห็นใจ

ณัฐสินี อาจสมบูรณ์ (2551, หน้า 39) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ที่ผู้แสดงพฤติกรรมนั้นมีความตั้งใจจริงในการกระทำพฤติกรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์กับบุคคลอื่น โดยที่ไม่หวังผลตอบแทน พฤติกรรมดังกล่าว แสดงออกมาในรูปของการช่วยเหลือ การแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อ การเสียสละ การปลอมโยน และการร่วมมือกัน เป็นต้น

สุคนธา มหาอาชา (2553, หน้า 135) พฤติกรรมเพื่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่รวมความหลากหลายของกิจกรรมเช่นการแบ่งปัน ปลอมโยน ช่วยเหลือ และช่วยให้ทั้งในแง่ของการสนับสนุนเครื่องมือและอารมณ์

พัชรพร ปฎิกรณ์ (2554, หน้า 15) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลกระทำโดยมุ่งเพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนหรือผลประโยชน์จากการกระทำ บางครั้งอาจต้องเสียสละทั้งเวลาและทรัพย์สินหรือเสี่ยงชีวิตในการให้ความช่วยเหลือ

Bierhoff (2002, p. 1) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็นคำที่ใช้แคบกว่า การช่วยเหลือที่ใช้กันทั่วไป เป็นรูปแบบของการตั้งใจกระทำ เพื่อเข้าไปช่วยเหลือหรือแก้ไขสถานการณ์ในยามที่มีผู้ต้องการความช่วยเหลือ โดยไม่มีแรงจูงใจมาเกี่ยวข้อง

Eisenberg, Fabes, Spinrad, and Tracy (2007, p. 1) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมโดยสมัครใจตั้งใจที่จะให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์อื่น

Baron et al. (2008, p. 254) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่คาดหวังผลประโยชน์จากผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ

Twenge, Ciarocco, Baumeister, and Bartels (2007, p. 56) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม คือ การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อคนอื่นหรือสังคมโดยรวม

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็นการกระทำที่ผู้กระทำตั้งใจกระทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน เกิดจากความสมัครใจที่จะกระทำ โดยสละทั้งเวลาและทรัพย์สินในการให้ความช่วยเหลือ แสดงออกมาในแบบพฤติกรรมช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการร่วมมือ

2. ความหมายของวัยรุ่น

องค์การอนามัยโลก World Health Organization (2004) ให้ความหมายของวัยรุ่น เป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านร่างกาย คือมีการเจริญเติบโตในด้านความสูงและน้ำหนัก รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศอย่างสมบูรณ์และพร้อมจะมีเพศสัมพันธ์ได้ มีพัฒนาการทางด้านจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ เปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ มีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม และมีพัฒนาการทางสังคมไปสู่สถานะที่สามารถรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองได้ อาจแบ่งได้ เป็น วัยรุ่น คือ ช่วงอายุ 15-19 ปี และ ก่อนวัยรุ่น คือช่วงอายุ 10-14 ปี

กองทุนเพื่อกิจกรรมประชากรแห่งสหประชาชาติ หรือ UNFPA (2005) (United Nations Fund for Population Activities) ได้ให้คำจำกัดความของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่น (Adolescence) คือ บุคคลในช่วงอายุตั้งแต่ 10 ถึง 19 ปี โดยแบ่งเป็น วัยรุ่นตอนต้นอายุ 10 ถึง 14 ปี และวัยรุ่นตอนปลายอายุ 15 ถึง 19 ปี และเยาวชน (Youth) มีช่วงอายุตั้งแต่ 15 ถึง 24 ปี

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2550) ให้ความหมายวัยรุ่น คือ วัยที่มีอายุประมาณ 13-19 ปี หรือวัยกำลังดี

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (2553, หน้า 1) กำหนดว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น (กรมสุขภาพจิต, 2557, หน้า 6) แบ่ง วัยรุ่น คือช่วงอายุ 10-19 ปี วัยรุ่นตอนต้น ช่วงอายุ 10-13 ปี วัยรุ่นตอนกลาง 14-16 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย 17 -19 ปี

เนื่องจากในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นมักพบปัญหาในการให้คำจำกัดความของวัยรุ่น รวมถึงการกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการเป็นวัยรุ่น โดยได้เสนอเป็นแผนภูมิแสดงความคาบเกี่ยวของช่วงวัยต่างๆ แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การแบ่งช่วงอายุวัยรุ่นของสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น และการแบ่งเกณฑ์เด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ 2553

วัยรุ่น Adolescence										วัยผู้ใหญ่ Adulthood				
วัยรุ่นตอนต้น				วัยรุ่นตอนกลาง				วัยรุ่นตอนปลาย						
เด็ก				เยาวชน						ผู้ใหญ่				
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		

อายุ(ปี)

ดังนั้น ช่วงวัยรุ่นจึงหมายถึง ช่วงเวลาแห่งการเติบโต จากวัยเด็กไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งวัยรุ่นที่จะศึกษาตามองค์การอนามัยโลกแบ่งได้ เป็น วัยรุ่น คือช่วงอายุ 15-19 ปีแต่เมื่อเทียบกับพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ.2553 ได้กำหนดว่า “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์เป็นผู้ที่กระทำความผิดโดยมีกฎหมายเยาวชนระบุโทษ

สรุปจากความหมายที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงขอกำหนดนิยามของคำว่าวัยรุ่นให้ชัดเจน เพื่อใช้เฉพาะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ว่า วัยรุ่น คือ บุคคลที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 18 ปี คือ “เยาวชน” ตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวได้กำหนดไว้

3. พัฒนาการของวัยรุ่น แบ่งการพัฒนาเป็นสามด้านดังนี้

3.1 การพัฒนาทางกายภาพ

วัยรุ่นตอนต้น 11-13 ปีร่างกายจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จนไม่มั่นใจกับร่างกายของตัวเองที่เปลี่ยนไป และหงุดหงิดง่ายเจ้าอารมณ์มากขึ้น (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2557 หน้า 6) การพัฒนาทางกายภาพความสูงและน้ำหนักอย่างรวดเร็วในช่วงหนึ่งปี การเจริญเติบโตเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงสามารถสูงโดยเฉลี่ย 4.1 นิ้วและ 3.5 นิ้วตามลำดับ (Ruffin, 2009, syn Steinberg, 2007, p. 1) การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ ร่างกายที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเด็กผู้หญิงจะเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นเร็วกว่าเด็กผู้ชาย 2 ปี ดังนั้นเด็กผู้หญิงจะมีรูปร่างใหญ่กว่าเด็กผู้ชาย ทำให้เด็กผู้หญิงบางคนรู้สึกไม่มั่นใจในตัวเอง

- การพัฒนาเฉพาะเพศ ในระหว่าง วัยแรกรุ่น การเปลี่ยนแปลงระดับฮอร์โมนมีบทบาทในการพัฒนาเฉพาะเพศ เหล่านี้รวมถึง (1) การเจริญเติบโตของเส้นขน (2) การมีประจำเดือนครั้งแรก (สำหรับวัยรุ่นหญิง) หรือการเจริญเติบโตของอวัยวะเพศชาย (สำหรับวัยรุ่นชาย) (3) การเปลี่ยนแปลงเสียง (สำหรับเด็ก) (4) การเจริญเติบโตของขนใต้แขน (5) การเจริญเติบโตของผมใบหน้า (สำหรับเด็ก) และ (6) การผลิตที่เพิ่มขึ้นของต่อมน้ำมัน มีเหงื่อเพิ่มขึ้น และจุดเริ่มต้นของการเกิดสิว (Ruffin, 2009, p. 1)

- เมื่อเด็กหญิงเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น มีสิวจนขึ้นและมีกลิ่นตัวเสียดๆ เล็กๆ แผลม บางคนก็เสียดๆ หน้าอกและหัวนมขยายใหญ่ขึ้น สะโพกจะผายออก มีประจำเดือน มีขนขึ้นที่อวัยวะเพศหัวหน้าและรักแร้ อวัยวะเพศมีขนาดใหญ่ขึ้น และเปลี่ยนแปลงเป็นแบบผู้ใหญ่ ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะและขนาดแตกต่างกันไป (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2557, หน้า 9)

- เมื่อเด็กชายเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น มีสิวจนขึ้น มีเสียดๆ และกลิ่นตัว มีอวัยวะเพศมีขนาดใหญ่ขึ้น และเปลี่ยนแปลงเป็นแบบผู้ใหญ่ ซึ่งแต่ละคนต่างกัน มีฝิ่นเปียก มีหนวดเครา บางคนมีขนขึ้น

ที่หน้าอก มีขนขึ้นที่อวัยวะเพศ หัวหน่าว และรักแร้มีกลิ่นมากขึ้น และไหล่กว้างขึ้น หน้าอกตั้งขึ้น และหัวนมขยายใหญ่ขึ้น (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2557, หน้า 10)

3.2. การพัฒนาองค์ความรู้

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการพัฒนาทางความคิดอย่างมาก โดยเฉพาะช่วงอายุ 15-18 ปี วัยรุ่นจะเริ่มสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง มีเหตุมีผลมากขึ้น เป็นวัยที่มีความจำดี ทำให้เรียนรู้ภาษาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ช่างจินตนาการ มีความคิดเป็นของตัวเอง แต่จริง ๆ แล้ว เพราะสมองในช่วงวัยรุ่นมีการพัฒนาจากสมัยเป็นเด็กเล็ก ๆ จึงมีการเปลี่ยนแปลง ในขณะเดียวกัน สมองบางส่วนอาจยังเติบโตไม่สมบูรณ์ จึงยังไม่สามารถคิดหรือมีสติได้เท่าผู้ใหญ่ ซึ่งมักพบว่าสมองส่วนหน้า ส่วนการใช้ความคิด และส่วนอารมณ์เป็นส่วนสำคัญที่มีผลกับความคิดการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการกระทำของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งสรุปคือวัยรุ่นเป็นวัยที่ใช้อารมณ์สูง และใช้เหตุผลน้อย เนื่องจากสมองยังพัฒนาไม่เต็มที่ตามวัยนั่นเอง (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2557, หน้า 15)

การพัฒนาสมอง งานวิจัยล่าสุดแสดงให้เห็นว่าสมองวัยรุ่น จะไม่ได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์จนกระทั่งในช่วงปลายวัยรุ่น โดยเฉพาะการศึกษาพบว่าการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาท มีผลต่ออารมณ์ ความสามารถทางกายภาพและจิตที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าทำไมวัยรุ่นบางคนดูเหมือนจะไม่สามารถควบคุมอารมณ์สอดคล้องกับแรงกระตุ้นและการตัดสินใจของพวกเขา ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ยอมรับว่าวัยรุ่นมีความคิดที่ดีกว่า มีทักษะกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่า ความก้าวหน้าเหล่านี้ในการคิดสามารถแบ่งออกเป็นหลายพื้นที่ การพัฒนาทักษะการให้เหตุผลขั้นสูง รวมถึงความสามารถในการคิดเกี่ยวกับหลายตัวเลือกและความเป็นไป มันมีมากขึ้นในกระบวนการคิดเชิงตรรกะและความสามารถในการคิดเกี่ยวกับสิ่งสมมติ มันเกี่ยวข้องกับการถามและตอบคำถามของ “สิ่งที่ถ้า ...” การพัฒนาทักษะการคิดที่เป็นนามธรรม ความคิดที่เป็นนามธรรม หมายถึงการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ได้ยินหรือสัมผัส ตัวอย่างเช่นสิ่งที่ต้องการความศรัทธา ความไว้วางใจความเชื่อ และจิตวิญญาณ การพัฒนาความสามารถในการคิดเกี่ยวกับการคิดในกระบวนการที่เรียกว่า “อภิความรู้ความเข้าใจ” อภิปัญญา ช่วยให้บุคคลที่จะคิดเกี่ยวกับวิธีที่พวกเขาารู้สึกและสิ่งที่พวกเขาคิด มันเกี่ยวข้องกับความความสามารถในการคิด เกี่ยวกับวิธีการหนึ่งที่เป็นที่รับรู้ของผู้อื่น นอกจากนี้ยังสามารถที่ใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ที่เรียกว่าช่วยในการจำ (Ruffin, 2009, p. 3)

3.3 การพัฒนาทางจิตสังคมเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นและร่างกายเริ่มเติบโตมากขึ้น แน่นนอนว่าจิตใจย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2557, หน้า 12)

- มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว ช่วงวัยรุ่นนี้จะเริ่มแสดงออกว่าชอบอะไร หรือถนัดทำอะไร ซึ่งถ้าพ่อแม่ คอยช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ลูกได้ทำสิ่งที่ตัวเองรักต่อไป ส่วนนี้อาจกลายเป็น

ความสามารถพิเศษที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของวัยรุ่น หรือเป็นงานอดิเรกที่ทำให้วัยรุ่นมีความสุข และต่อยอดไปเป็นอาชีพในอนาคต รวมทั้งหล่อหลอมพัฒนาเป็นบุคลิกภาพของวัยรุ่นด้วย

- วัยรุ่นเป็นตัวของตัวเอง ที่รักอิสระ ไม่ชอบอยู่ในกฎเกณฑ์ เชื่อมั่นในความคิดตัวเอง และชอบแสดงความเป็นตัวของตัวเอง แต่ก็มีบางส่วนที่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่เต็มวัย จนบางที่อาจขาดความรอบคอบและตัดสินใจผิดพลาดไปบ้าง ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา พ่อแม่ควรช่วยเหลือลูกวัยรุ่นด้วยการให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

- อยากได้การยอมรับจากเพื่อน ๆ วัยรุ่นอยากเป็นที่รักของเพื่อนๆ อยากเป็นคนเด่น มีคนรู้จักเยอะ ๆ เพราะจะทำให้รู้สึกมั่นใจ รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่ามากขึ้นและภูมิใจตัวเองซึ่งข้อดีของนิสัยวัยรุ่นส่วนนี้คือ จะช่วยส่งเสริมให้เป็นคนดี ชอบช่วยเหลือผู้คน และ เป็นคนมีน้ำใจ

- อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง พฤติกรรมที่เราเห็นได้อย่างชัดเจนในวัยรุ่น คือ ชอบลอง ผิด ลองถูก ซึ่งนิสัยแบบนี้ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องไม่ดีเสมอไปถ้าพ่อแม่คอยดูแลลูกใกล้ชิดไปในทางที่ดีลูกจะได้มีโอกาสทดลองและเรียนรู้เรื่องสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ด้วย

- รู้ถูก รู้ผิด รักความยุติธรรม จริง ๆ แล้ววัยรุ่นเป็นวัยที่สามารถแยกแยะผิดชอบชั่วดีได้ ชอบช่วยเหลือและอยากเป็นที่ชื่นชมของคนอื่น แต่บางครั้งอาจจะแสดงออกโดยการใช้คำพูดที่ตรงเกินไป จนดูเหมือนเป็นการต่อต้าน ลองสังเกตว่าวัยรุ่นมักออกมาประท้วงเรื่องที่ไม่ถูกต้องต่าง ๆ เพราะไม่ชอบถูกเอาเปรียบ และเมื่อพวกเขาโตขึ้น ก็จะมีการแสดงออกที่เหมาะสมมากขึ้น ได้แบ่งวัยรุ่นในการพัฒนาช่วงนี้ ระหว่างความมีเอกลักษณ์แห่งตนและความขัดแย้งกับความไม่เข้าใจในตนเอง มีลักษณะวิกฤตมากกว่าช่วงอื่นเพราะเป็นการพัฒนาสู่ความเป็นผู้ใหญ่ หากไม่สามารถแก้ไขได้เด็กวัยรุ่นนั้นจะเกิดความสับสนในบทบาท และกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่มั่นคง การเสริมสร้างสมรรถนะผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้วัยรุ่นตอนต้นให้รับรู้ความสามารถและคาดหวังในผลแห่งตน มีพฤติกรรมที่สามารถหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ผลหลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ดีกว่ากลุ่มควบคุม (วันดี ทับทิมทอง, สุวรรณภา จันทร์ประเสริฐ และพรนภา หอมสินธุ์, 2010, หน้า 33) คำถามของวัยรุ่นคือ “ฉันคือใคร?” ไม่ได้เป็นหนึ่งที่วัยรุ่นคิดเกี่ยวกับตนเองในระดับที่มีสติ แต่ในช่วงระหว่างปีของวัยรุ่น วัยรุ่นเริ่มต้นที่จะบูรณาการความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่าง ๆ (เช่นพ่อแม่ที่ดูแล ผู้ใหญ่คนอื่น ๆ เพื่อน ฯลฯ) เป็นชอบและไม่ชอบของตัวเอง ผลที่สุดก็คือความชัดเจนในตนเอง ความรู้สึกของค่านิยมและความเชื่อ และความคาดหวังความสัมพันธ์ (Ruffin, 2009, p. 4)

ตารางที่ 2 พัฒนาการของชีวิตในแต่ละช่วงวัย

วัย	วัยทารก	วัยเด็ก	วัยอนุบาล	วัยประถม	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่ตอนต้น	วัยผู้ใหญ่	วัยผู้สูงอายุ
พัฒนาการ	ความไว้วางใจและไม่ไว้วางใจ	การปกป้องและ ความละเอียดอายุ	ความคิดริเริ่มและความรู้สึกลึกซึ้ง	ความขยันและความล้มเหลว	เอกลักษณะและความสับสน	ความใกล้ชิดและการแยกตัว	การให้กำเนิดและความสงบ	ความสมบูรณ์และสิ้นหวัง
ลักษณะพัฒนาการ	ความหวัง	ความตั้งใจ	ความมุ่งหมาย	ความสามารถ	ความซื่อสัตย์	ความรัก	ความห่วงใย	ความรู้รอบรู้

แหล่งที่มาของข้อมูล: Gerontologist Oxford University Press, 2014

จากตารางที่ 2 พัฒนาการของชีวิตในแต่ละช่วงวัย วัยรุ่นเป็นวัยของการค้นหาเอกลักษณ์ ซึ่งพัฒนาการไปเป็นความซื่อสัตย์ด้านจริยธรรม การวางรากฐานการเรียนรู้คุณธรรมเกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงอายุ 25 ปี หากเด็กและเยาวชนขาดการปลูกฝังคุณธรรม และไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสมในช่วงต้นของชีวิต จะทำให้เป็นผู้ใหญ่และครอบครัวที่ด้อยคุณธรรมในอนาคต (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2556, หน้า 3)

สรุปพัฒนาการของวัยรุ่น แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ การพัฒนาทางกายภาพ การพัฒนาองค์ความรู้ และการพัฒนาทางจิตสังคม

4. องค์ประกอบของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

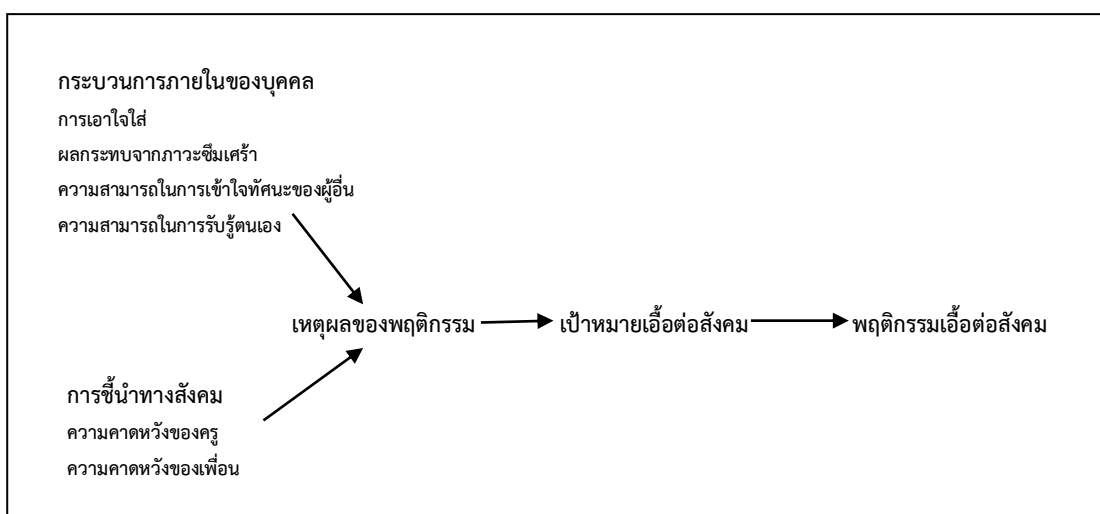
Eisenberg and Fabes (1998, p. 1) แบ่งพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเป็น 3 ประเภทดังนี้

4.1 การช่วยเหลือ (Helping) หมายถึง ความพยายามที่จะแบ่งเบาความต้องการของผู้อื่น โดยไม่มีอารมณ์มาเกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งการช่วยเหลือให้ผู้อื่นบรรลุถึงเป้าหมาย โดยการให้ข้อมูล หรือสิ่งของกับผู้อื่น

4.2 การแบ่งปัน (Sharing) หมายถึง การที่บุคคลยอมสละหรือให้ยืมสิ่งของที่เป็นของตน หรือสิ่งของของตนเคยครอบครอง เช่น เครื่องเล่น ของใช้ ของกินให้กับผู้อื่น เป็นต้น

4.3. การร่วมมือ (Cooperative) หมายถึง การทำงานร่วมกับคนอื่น ช่วยเหลือกันและกันด้วยความเต็มใจเพื่อให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

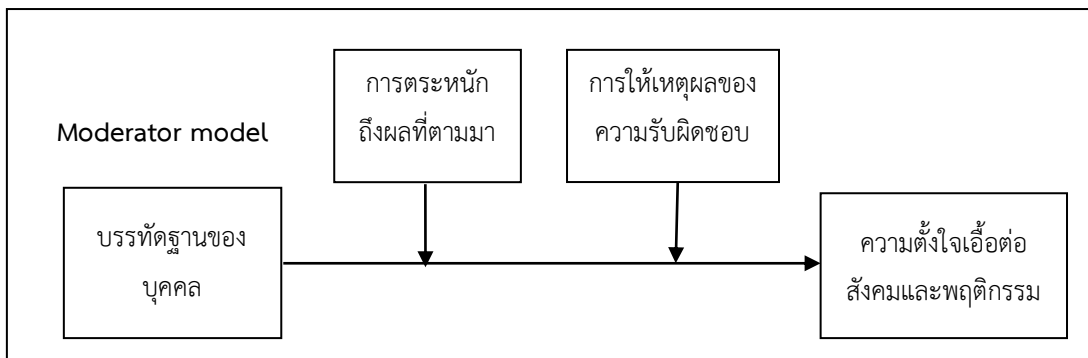
Wentzel, Filisetti, and Looney (2007, pp. 895-910) ได้ศึกษาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น: บทบาทของคุณลักษณะของตนและการชี้นำทางสังคม การศึกษานี้ได้ออกแบบคำถาม: วิธีการที่เป็นเป้าหมาย (เพื่อช่วยเหลือ แบ่งปันและให้ความร่วมมือ) ผลการวิจัยสนับสนุนคุณลักษณะของตนเอง (เหตุผล พฤติกรรมการเอาใจใส่ ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น และความสามารถในการรับรู้ตนเอง) และการชี้นำทางสังคม (การรับรู้ความคาดหวังจากครูและเพื่อน) ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น Wentzel, Filisetti, and Looney (2007)
แหล่งที่มาของภาพ: Child Development, 78(3), 896.

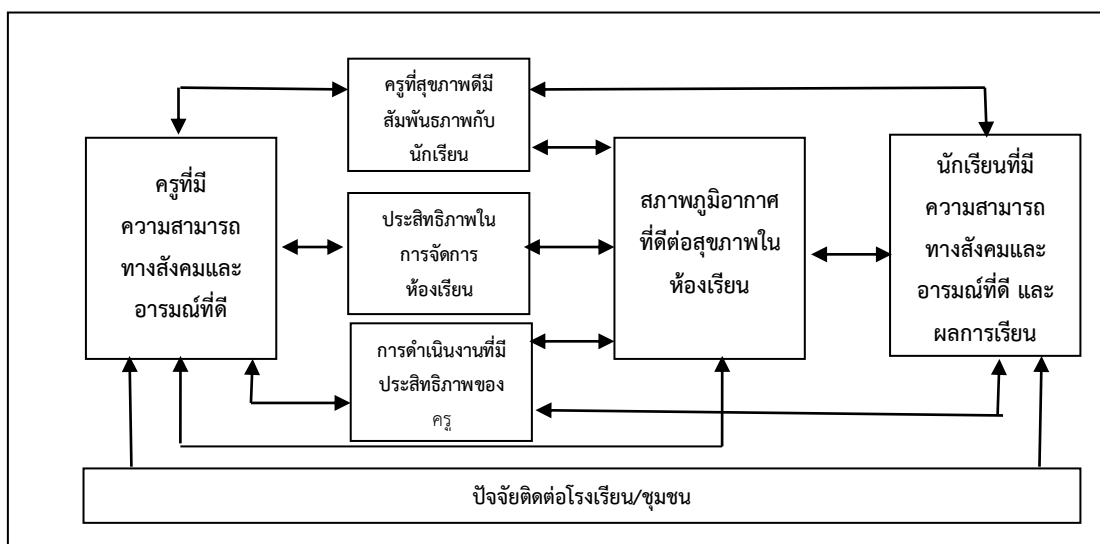
Trotter (2009, pp. 142-152) ได้ศึกษาโมเดลแบบจำลองพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในการการกำกับดูแลของผู้กระทำผิด ผลการวิจัยนี้กำหนดโมเดลพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม สนับสนุนการวิจัยและอธิบายถึงวิธีการที่จะสามารถดำเนินการในความผิดทางอาญา ความยุติธรรม มีความเกี่ยวข้องกับการเอาใจใส่และการรับรู้ความถูกต้องของผู้ปฏิบัติ จุดแข็งและจุดอ่อนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

De Groot and Steg (2009, pp. 425-449) ได้ศึกษาคุณธรรมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม: บทบาทของการตระหนักรู้ ความรับผิดชอบและบรรทัดฐาน การกระตุ้นแรงจูงใจบรรทัดฐาน เป็นปัจจัยสำคัญ เพราะแรงจูงใจเพิ่มประสิทธิภาพของพฤติกรรม ตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ ในการกำหนดเป้าหมาย แรงจูงใจเอื้อต่อสังคมเริ่มแรก มุ่งเน้นไปที่ความรับผิดชอบ และตระหนักถึงผลที่ตามมา การให้เหตุผลของความรับผิดชอบ และรูปแบบการดูแลรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น อาจเพียงพอต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ดังแสดงในภาพที่ 3

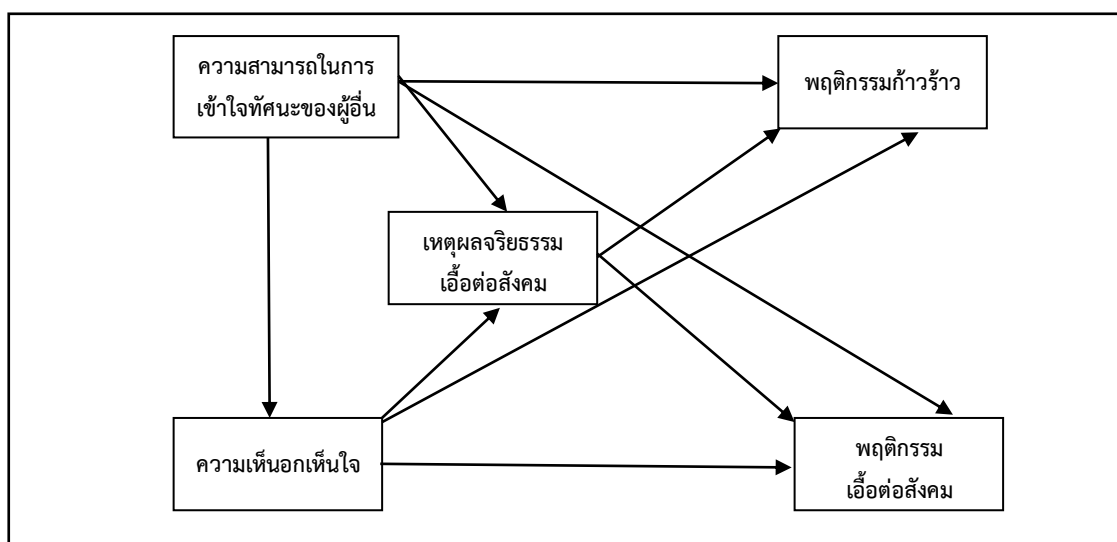
ภาพที่ 3 โมเดลจริยธรรมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของ De Groot and Steg (2009)
แหล่งที่มาของภาพ: The Journal of Social Psychology, 149(4), p. 427.

Jennings and Greenberg (2009, pp. 491-525) ได้ศึกษารูปแบบของห้องเรียนที่เอื้อต่อสังคม เน้นความสำคัญของครูที่มีความสามารถทางสังคมและอารมณ์ และการพัฒนาความสัมพันธ์ของครูที่สนับสนุนนักเรียน ในการจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยเน้นปัจจัยที่นำไปสู่การสร้างห้องเรียน สภาพภูมิอากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมการพัฒนาเชิงบวกในหมู่นักเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง ครูที่มีความสามารถทางสังคมและอารมณ์ และการสนับสนุนความคิดของครู ผ่านโปรแกรมการลดความเครียดและสติ เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพ ผลการวิจัยออกแบบมาเพื่อส่งเสริมครูที่มีความสามารถทางสังคมและอารมณ์ และปรับปรุงผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในห้องเรียน ของ Jennings and Mark (2009)
แหล่งที่มาของภาพ: Review of educational research, 79(1), p. 494

Carlo, Mestre, Samper, Tur, and Armenta (2010, pp. 872-877) ได้ศึกษาองค์ความรู้ คุณธรรมทางปัญญาและอารมณ์ในการพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และพฤติกรรมก้าวร้าว ผลของบทบาทองค์ความรู้ จริยธรรมทางสังคม และอารมณ์ในการทำความเข้าใจการพัฒนา จริยธรรมระยะสั้น ความสัมพันธ์ของความเห็นอกเห็นใจ เหตุผลเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และพฤติกรรม ผลการวิจัยแสดงโมเดลสมการโครงสร้าง ของความเห็นอกเห็นใจ ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น เหตุผลเชิงจริยธรรมพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และพฤติกรรมก้าวร้าว โดยรวมผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมและอารมณ์มีความสัมพันธ์และสามารถทำนาย พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และพฤติกรรมก้าวร้าว การอภิปรายผลเน้นความสัมพันธ์ของพฤติกรรมองค์ความรู้ทางสังคมและอารมณ์ในการพัฒนาศีลธรรม ดังแสดงในภาพที่ 5

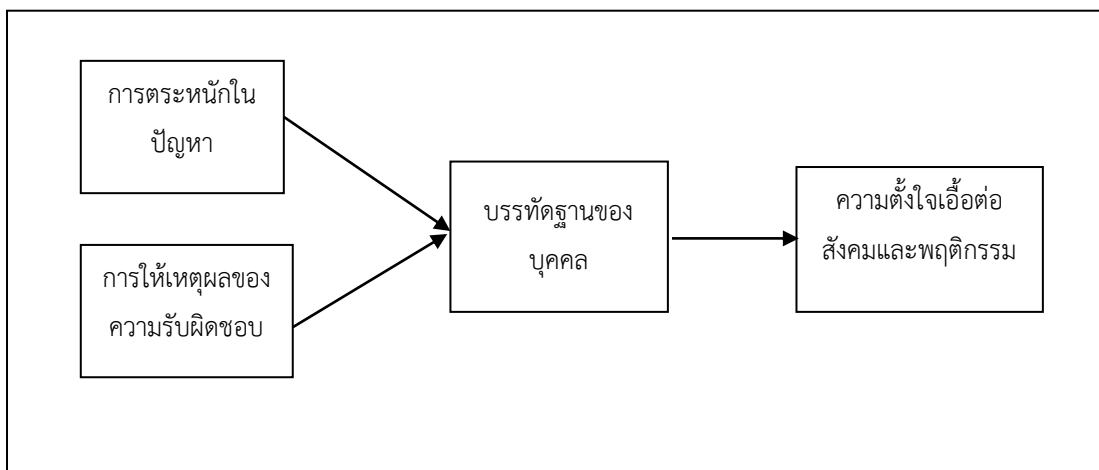

ภาพที่ 5 โมเดลเส้นทางความสัมพันธ์ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ การให้เหตุผลทางจริยธรรมเอื้อต่อสังคม ความก้าวร้าว และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม Carlo, Mestre, Samper, Tur, and Armenta (2010)

แหล่งที่มาของภาพ: *Personality and Individual Differences*, 48(8), p. 875.

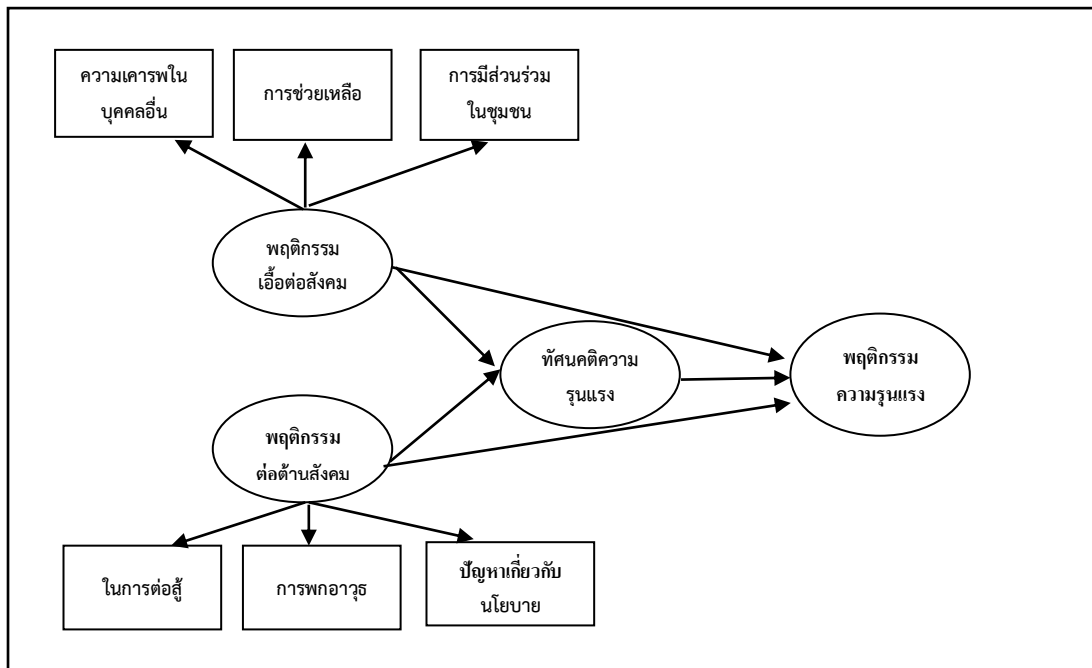
Steg and Groot (2010, pp. 725-743) ศึกษาความตั้งใจเอื้อต่อสังคม: โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกระตุ้นบรรทัดฐานบุคคล การตรวจสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเอื้อต่อสังคม ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเอื้อต่อสังคม หรือพฤติกรรมประกอบด้วย 4 ตัวแปรคือ (1) บรรทัดฐานบุคคล สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของภาวะผูกพันทางจริยธรรมที่มีส่วนร่วมในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (2) การรับรู้ของผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ ของการไม่ทำหน้าที่เอื้อต่อสังคม

(3) การให้เหตุผลของความรับผิดชอบ สำหรับผลกระทบเชิงลบของการไม่ทำหน้าที่เอื้อต่อสังคม และ
 (4) การรับรู้ที่จะควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้น จากการศึกษาเชิงทดลอง เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรการกระตุ้น
 บรรทัดฐาน มีผลเกี่ยวข้องในสมมติฐานการรับรู้ปัญหา ความรับผิดชอบ และผลการรับรู้ความสามารถ
 มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบรรทัดฐานของบุคคล และความตั้งใจเอื้อต่อสังคมในสังคม
 เช่นเดียวกับโดเมนสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ดังแสดงในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุบรรทัดฐานบุคคลของ Steg and Groot (2010)
 แหล่งที่มาของภาพ: *British Journal of Social Psychology*, 49(4), p. 728.

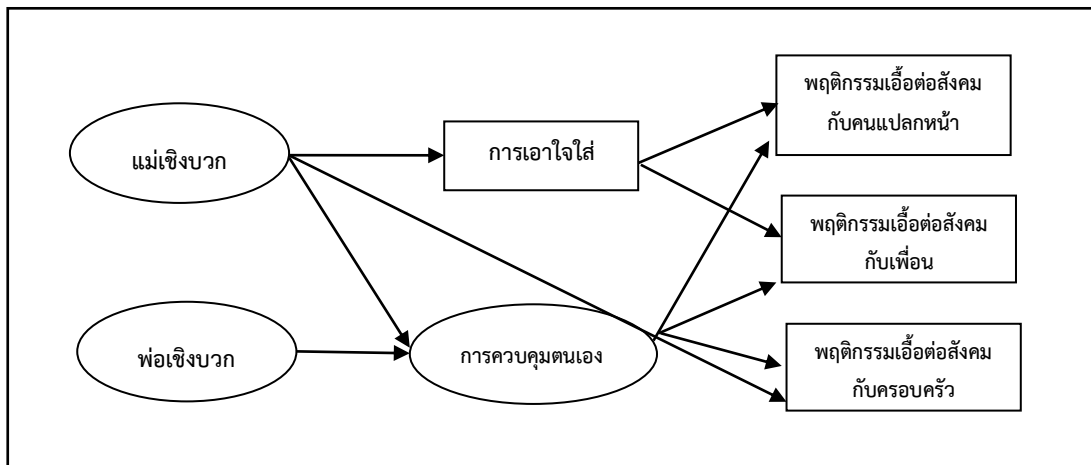
Hurd, Zimmerman and Reischl (2010, pp. 323-354) ได้ศึกษาบทบาทพฤติกรรมและความรุนแรงในเยาวชน: การศึกษาเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบ ทศนคติของวัยรุ่นแอฟริกันอเมริกันตอนต้น ที่มีต่อความรุนแรงและพฤติกรรมความรุนแรง ความสัมพันธ์ระหว่างแบบอย่างของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผลการพัฒนาใช้โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการศึกษาพบ (ก) บทบาทพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เกี่ยวข้องโดยอ้อมกับพฤติกรรมความรุนแรงน้อยผ่านทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อการใช้ความรุนแรง (ข) แบบอย่างพฤติกรรมต่อต้านสังคม เชื่อมโยงโดยตรงกับพฤติกรรมความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นและเชื่อมโยงทางอ้อมเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมรุนแรงผ่านทัศนคติของวัยรุ่นที่มีต่อความรุนแรง และ (ค) การต่อต้านสังคม แบบอย่างพฤติกรรมความรุนแรงวัยรุ่น ปรากฏว่ามีผลต่อวัยรุ่นอเมริกันในช่วงต้น มากกว่าแบบอย่างพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ดังแสดงในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 โมเดลอิทธิพลพฤติกรรมวัยรุ่น ทัศนคติความรุนแรงและพฤติกรรมความรุนแรงของ
Hurd, Zimmerman and Reischl (2010)

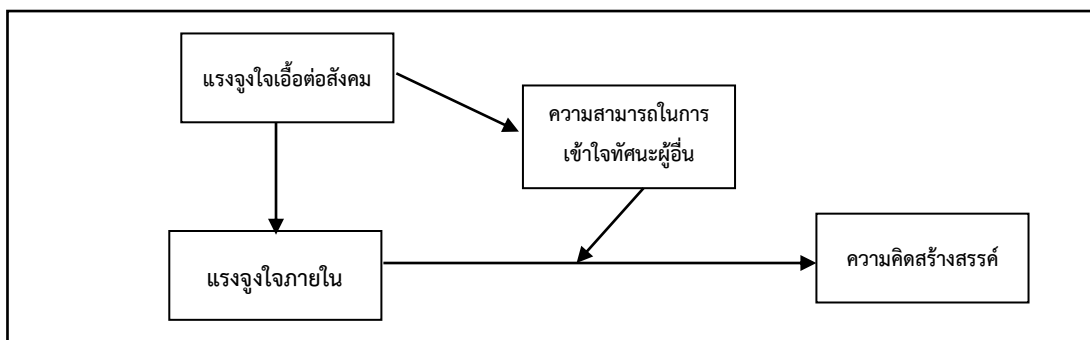
แหล่งที่มาของภาพ: Journal of Early Adolescence, 31(2), p. 329.

Padilla-Walker and Christensen (2011, pp. 545-551) ได้ศึกษาการเอาใจใส่และการควบคุมตนเอง ตัวแปรคั่นกลางระหว่างการเลี้ยงดู และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น พฤติกรรมต่อคนแปลกหน้า ครอบครัว และเพื่อน วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการตรวจสอบ (ความเห็นอกเห็นใจและการควบคุมตนเอง) และความสัมพันธ์ (คุณภาพของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของเด็ก) พยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมต่อคนแปลกหน้า เพื่อนและครอบครัว พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (เช่น ความสัมพันธ์เป็นศูนย์กลางแรงจูงใจของความเอื้ออาทร) อาจเพิ่มแนวคิดของการพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (เช่น ลักษณะบุคลิกภาพหรือแนวโน้มที่กระตุ้นความเอื้ออาทร) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมต่อคนแปลกหน้า และเพื่อนแตกต่างไปจากความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่มีต่อครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นอกเห็นใจ และการควบคุมตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกลางเชิงบวก การอบรมเลี้ยงดู และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นต่อคนแปลกหน้า เพื่อน ๆ และครอบครัว ดังแสดงในภาพที่ 8

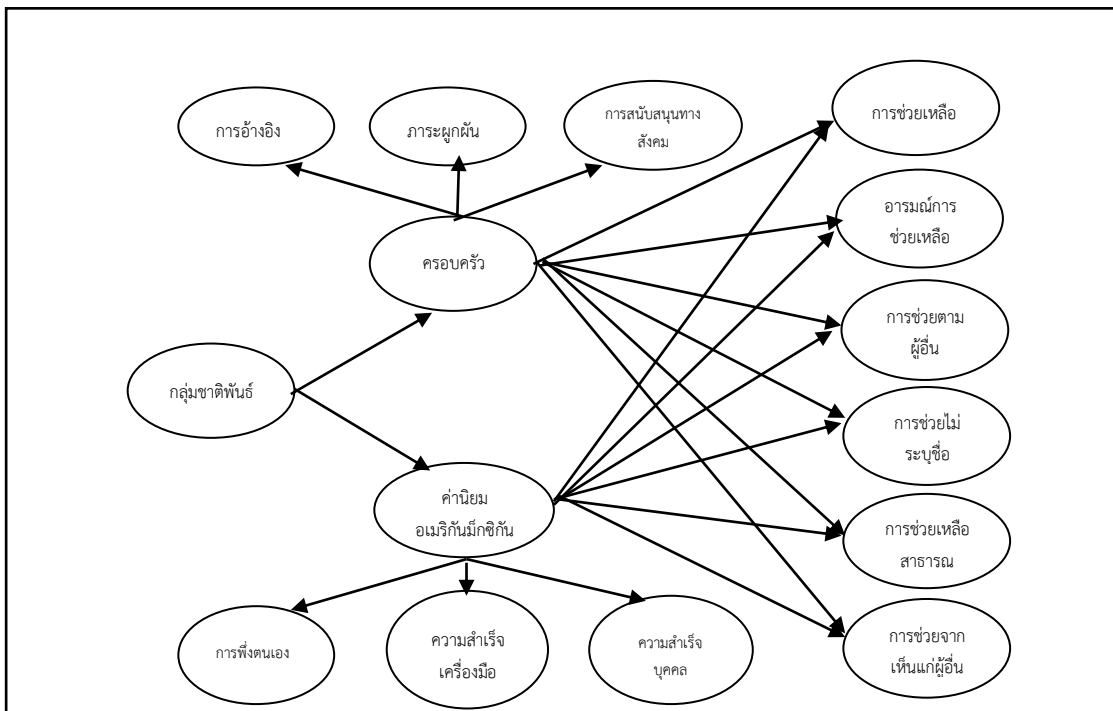
ภาพที่ 8 โมเดลความสัมพันธ์ การเอาใจใส่ การควบคุมตน พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของ Padilla-Walker, and Christensen (2011)
แหล่งที่มาของภาพ: Personality and Individual Differences, 52(2) p. 152.

Grant and Berry (2011, pp. 73-96) ได้ศึกษาแรงจูงใจที่แท้จริง พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น และความคิดสร้างสรรค์ แม้ว่านักวิชาการหลายคนเชื่อว่าแรงจูงใจภายใน เป็นสาเหตุหลักของความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้นโดยกระบวนการทางจิตวิทยาอื่น ๆ ที่มุ่งเน้น ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นเป็นสาเหตุจากแรงจูงใจเอื้อต่อสังคม ส่งเสริมพัฒนาความคิดที่มีประโยชน์ ในการศึกษาสามรูปแบบ การเก็บข้อมูลภาคสนาม และห้องปฏิบัติการ พบว่าแรงจูงใจเอื้อต่อสังคมมีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภายใน และความคิดสร้างสรรค์ ดังแสดงในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 โมเดลพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของ Grant and Berry (2011)
แหล่งที่มาของภาพ: Academy of Management Journal, 54(1), p. 78

Armenta, Knight, Carlo, and Jacobson (2011, pp. 107-115) การศึกษาแสดงให้เห็นว่าเยาวชนเม็กซิกันอเมริกันมีความรู้สึกติดอยู่กับกลุ่มชาติพันธุ์ มีส่วนร่วมในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม มากขึ้น อย่างไรก็ตามกลไกทางจิตวิทยาสำหรับการเชื่อมโยงไม่ชัดเจน เอกลักษณะทางสังคม และทฤษฎีการแบ่งประเภทด้วยตนเอง ผลการตรวจสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่แนบมา กลุ่มชาติพันธุ์และการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมที่แตกต่าง ค่านิยมครอบครัวเยาวชนอเมริกัน เม็กซิกัน กลุ่มชาติพันธุ์ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม กลุ่มตัวอย่าง คือ วัยรุ่นตอนต้นเม็กซิกันอเมริกัน 207 คน วิธีการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เส้นทางตัวแปรแฝงแสดงให้เห็นว่า กลุ่มชาติพันธุ์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในอารมณ์ และการไม่ระบุชื่อในการช่วย ค่านิยมครอบครัว เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ประชาชน และพฤติกรรมเอาใจใส่ผู้อื่นน้อยลง แต่ไม่ได้เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ดังแสดงในภาพที่ 10

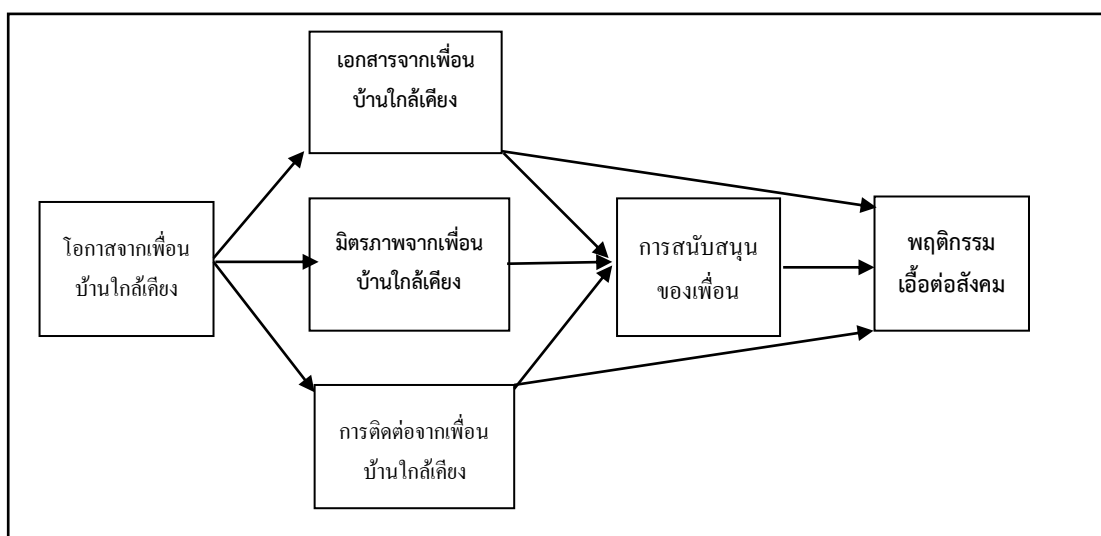

ภาพที่ 10 ความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ครอบครัว และค่านิยมอเมริกัน เม็กซิกัน ของ Armenta et al. (2011)

แหล่งที่มาของภาพ: Journal of Social Psychology, 41, p. 111

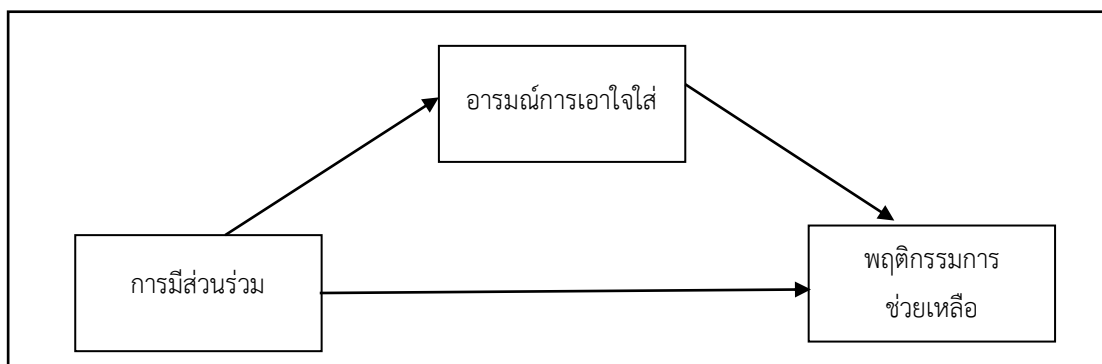

Lenzi, Vieno, Perkins, Pastore, Santinello, and Mazzardis (2012, pp.37-49) การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเกิดพฤติกรรม และทรัพยากรทางสังคม (มิตรภาพและเพื่อน บ้านใกล้เคียง) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (การช่วยเหลือ ร่วมมือ เอาใจใส่) ในวัยรุ่นตอนต้น บทบาทจากการรับรู้ การสนับสนุนของเพื่อนนำมาวิเคราะห์เส้นทาง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นตอนต้นอิตาลี 1,145 คน โอกาสในการรับรู้ที่มากขึ้น และทรัพยากรทางสังคมในพื้นที่ใกล้เคียง เกี่ยวข้องกับระดับที่สูงขึ้นของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น และความสัมพันธ์ของการรับรู้ การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน ผลการวิจัยและโปรแกรมการแทรกแซง มีจุดมุ่งหมายในการปรับเปลี่ยนระบบสังคมเพื่อปรับปรุงเด็ก และสมรรถนะทางสังคมของวัยรุ่น ดังแสดงในภาพที่ 11

ภาพที่ 11 โมเดลทำนายพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นของ Lenzi et al. (2012)
แหล่งที่มาของภาพ: Am J Community Psychol, 50, p. 40

Johnson (2012, pp. 150-155) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของความเห็นอกเห็นใจในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และอคติการรับรู้ที่มีต่อการแสดงออก จากการศึกษาทฤษฎีในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเอาใจใส่และการเติบโต การศึกษาพฤติกรรมและการตอบสนองการรับรู้ผ่านการตั้งข้อสังเกตจากเรื่องสมมุติสั้น ในการศึกษาที่ 1 ผู้เข้าร่วมแสดงความเห็นอกเห็นใจที่สูงขึ้น และมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม 2 ในการศึกษาการอ่านที่เกิดความเห็นอกเห็นใจ อารมณ์ที่เกี่ยวข้องเพิ่มอคติต่อการแสดงออกทางสีหน้า ความหวาดกลัวที่ลดลง การรับรู้ความถูกต้องของการแสดงออก มีความน่าจะเป็นสูงขึ้นของการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผลกระทบจากการควบคุมการเอาใจใส่ของแต่ละคน มีแนวโน้มที่จะกลายเป็นอิทธิพลของการเอาใจใส่ อารมณ์ การรับรู้ และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ดังแสดงในภาพที่ 12

ภาพที่ 12 โมเดลความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมความเอาใจใส่ของพฤติกรรมเอื้อต่อ Johnson (2012)
แหล่งที่มาของภาพ: Personality and Individual Differences, 52(2) p. 152.

Malin, Reilly, Quinn, and Moran (2014) ศึกษาการพัฒนาวัตถุประสงค์วัยรุ่น: การวิจัยเชิงสำรวจ การเอาใจใส่, การค้นพบบทบาท ความคาดหวังที่เลือนลอย และการสร้างเส้นทางที่สร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการวิจัยเชิงสำรวจ การสัมภาษณ์เกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิตและเหตุผลสำหรับเป้าหมายในชีวิตพวกเขา ดำเนินการศึกษากับวัยรุ่น 146 คน จากสี่กลุ่มอายุ (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, 9, 12 รุ่นพี่หรือรุ่นน้องคณะ) ผู้เข้าร่วมใช้การสัมภาษณ์ครั้งที่สองในรอบ 2 ปี การศึกษามุ่งเน้นในแง่มุมที่ต่างกันของวัตถุประสงค์: เยาวชนในโรงเรียนมัธยมที่ต้องการจะเอาใจใส่: เยาวชนโรงเรียนมัธยมมุ่งเน้นไปที่บทบาทในการมีส่วนร่วม: มุ่งเน้นเยาวชนที่จบการศึกษาระดับสูง และประเมินการจัดลำดับความสำคัญของพวก ขั้นตอนเหล่านี้ได้รับผลจากปัจจัยหลายประการ รวมถึงกระบวนการเปลี่ยนการสร้างอัตลักษณ์ การสนับสนุนจากภายนอก และอิทธิพลแสดงรูปแบบของการกำหนดวัตถุประสงค์จากระดับเจตนา ความผูกพัน และประเภทของแรงจูงใจ

จากภาพที่ 1 ถึง 12 แสดงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และได้ทำการสังเคราะห์ตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	Wentzel et al (2007)	De Groot, and Steg (2009)	Trotter (2009)	Jennings and Greenber	Carlo et al (2010)	Steg and Groot (2010)	Weinstein and Ryan (2010)	Schwartz (2010)	Hurd et al (2010)	Padilla and Christensen	Grant and Berry (2011)	Armenta et al (2011)	Lenzi et al (2012)	Johnson, (2012).	Wentzel et al (2012)	Malin et al (2014)
1. ภาวะซึมเศร้า	√															
2. การเอาใจใส่	√		√	√	√	√				√		√		√		√
3. ความสามารถในการเข้าใจ ทัศนคติของผู้อื่น	√				√						√			√		
4. ความสามารถในการรับรู้ตนเอง	√	√			√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√
5. ความคาดหวังของครู	√		√	√											√	
6. ความคาดหวังของเพื่อน	√		√	√		√	√			√			√		√	
7. เหตุผลภายนอก	√	√			√	√	√				√				√	√
8. เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตนเอง	√	√			√	√	√		√		√				√	√
9. เหตุผลด้านอื่นๆ	√	√			√	√	√				√				√	√
10. เหตุผลภายใน	√	√			√	√	√	√			√				√	√
11. การแสวงหาเป้าหมายทาง สังคม	√	√	√	√		√	√		√			√		√	√	√
12. การแสวงหาเป้าหมายส่วน บุคคล		√		√		√	√	√				√		√	√	√
13. การช่วยเหลือ	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	
14. การแบ่งปัน	√	√		√	√	√		√		√	√	√	√	√	√	
15. การร่วมมือ	√	√		√	√	√		√		√	√	√	√	√	√	

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปประเด็นสำคัญขององค์ประกอบพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม องค์ประกอบหลักได้แก่ คุณลักษณะภายในของบุคคล การขึ้นำทางสังคม เหตุผลของพฤติกรรม การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม และแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อยเป็น 15 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะซึมเศร้า การเอาใจใส่ ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น ความสามารถในการรับรู้ตนเอง ความคาดหวังของครู ความคาดหวังของเพื่อน เหตุผลภายนอก เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตนเอง เหตุผลด้านอื่นๆ เหตุผลภายใน การแสวงหาเป้าหมายทางสังคม การแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล การช่วยเหลือ การแบ่งปัน การร่วมมือ

เหตุผลด้านอื่น ๆ เหตุผลภายใน การแสวงหาเป้าหมายทางสังคม การแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการร่วมมือ

5. การวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

จากการศึกษางานวิจัย วิธีการวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมี 4 วิธีการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การวัดโดยการทดลอง (Experimental/ Laboratory Method) ใช้การทดลองในห้องทดลอง หรือ ห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบ เช่น ภาพถ่ายสมอง ผลเลือด ตัวอย่างงานวิจัย (Masten, Morelli, & Eisenberger, 2011, pp. 381-388) ศึกษาภาพถ่ายสมอง NeuroImage จาก fMRI เพื่อดูพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่ามีผลต่อสมองส่วนใดบ้าง

2. การวัดโดยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Designs) แบบมี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม วิธีนี้ผู้วิจัยจะมีการใช้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นสถานการณ์ในการกระตุ้นให้กลุ่มทดลองได้แสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เช่นงานวิจัยของ ปวรี กาญจนภี (2552, หน้า 96-109) ใช้การวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีต่อการพัฒนาความมั่นใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

3. การวัดจากการรายงานตัวเอง (Self-report) วิธีการนี้ใช้วัดกับเด็กวัยเรียนเป็นต้นไป โดยการให้ตอบคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมว่าตนได้กระทำมากน้อย เพียงใด หรืออาจใช้จากการรายงานของคนอื่น เช่น ผู้ปกครอง ครู เพื่อนเป็นต้น งานวิจัยที่ผู้วัดจากรายงานตนเอง เช่น กรรณก เตชะอมรานันท์ (2554, หน้า 143-157) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนอนุบาลและนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น โดยเปรียบเทียบพฤติกรรม ให้ผู้ปกครองรายงานว่าได้ฝึกให้เด็กกระทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมเมื่อใด ตามข้อคำถาม

4. การวัดจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้วัดกับเด็กวัยเรียนที่สามารถอ่านหนังสือออกโดยการให้ตอบข้อคำถาม คิดเป็นค่าคะแนนในการประเมินพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ว่ามากน้อยตามข้อคำถาม ตัวอย่างงานวิจัยนี้ เช่น สุคนธา มหาอาษา (2553, หน้า 135-146) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเพื่อสังคมและคุณลักษณะทางประชากรและสังคมของนักเรียนไทย ผลการวิจัยจากการตอบแบบสอบถาม เป็นค่าคะแนนพฤติกรรม

ในงานวิจัยนี้การวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ใช้การวัดพฤติกรรมจากแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับในการให้คะแนน

แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

ในการวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดจากทฤษฎีแรงจูงใจการกำหนดตัวเอง (Self-Determination Theory) ของ Ryan and Deci (2000) ที่กล่าวว่า ถ้าจะกระตุ้นให้คนเราเกิดแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) นั้น เราจะต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) 3 อย่าง ก่อน นั่นก็คือ

1. Need for Autonomy (ความต้องการอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง)
2. Need for Relatedness (ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น)
3. Need for Competence (ความต้องการเป็นคนที่มีทักษะความสามารถ)

การที่คนเราจะเปลี่ยนจากการมีพฤติกรรมจากแรงจูงใจภายนอก ไปเป็นพฤติกรรมจากแรงจูงใจภายในนั้น ต้องผ่านหลายระดับซึ่งเป็นแบบแผนที่เน้นความต้องการทางจิตเป็นพื้นฐาน นั่นคือความต้องการที่ติดตัวมาในเรื่องความสามารถ (Competence) การเป็นอิสระ (Autonomy) และความเกี่ยวข้อง (Relatedness) และตระหนักถึงความพึงพอใจพื้นฐานที่เกิดขึ้นกับกิจกรรมที่น่าสนใจที่ได้เข้าร่วม โดยในที่นี้จะให้ความสำคัญกับแรงจูงใจพื้นฐานของ ความพึงพอใจในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมและความพึงพอใจในการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังไม่มองข้ามเงื่อนไขที่เฉพาะเจาะจงในการกระตุ้นให้เกิดหรือบั่นทอนการเกิดแรงจูงใจอันได้แก่ปัจจัยทางสังคมแวดล้อม ซึ่งจะมีส่วนในการช่วยสนับสนุนการเกิดพฤติกรรมที่สอดคล้องกับแรงจูงใจภายใน

จากกรอบแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว เมื่อนำมารวมกับลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่นแล้ว ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะภายในของบุคคล (Self-process) การชี้แนะทางสังคม (Contextual Cues) เหตุผลของพฤติกรรม (Reasons for Behavior) การแสวงหาเป้าหมายที่เอื้อต่อสังคม (Prosocial Goal Pursuit) โดยจะนำเสนอที่ละตัวแปร โดยอาศัยพื้นฐานจากแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นเหตุผลเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงของตัวแปร ในการสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ จึงนำเสนอแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภายในของบุคคลกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

1.1 ผลกระทบจากภาวะความซึมเศร้า (Depressive Affect) ในวัยรุ่น

กิตติพงษ์ คงสมบูรณ์, สมบูรณ์ จันทร์สกุลพร, สะการะ หัสภาค, และนันทกานต์

วงศ์จิตรรัตน์. (2006, หน้า 208) ความรู้สึกเศร้าและเสียใจเป็นความรู้สึกที่พบได้ในคนปกติทั่วไปในเวลาใดเวลาหนึ่ง อาการซึมเศร้า (Depressive Symptom) เป็นผลรวมของความรู้สึกเศร้า ว่างเปล่า และเฉื่อยชาที่รุนแรงกว่าความรู้สึกเศร้าเสียใจธรรมดา อาการซึมเศร้าอาจเกิดจากสาเหตุในสิ่งแวดล้อมหรือเกิดร่วมกับโรคทางกายหรือโรคทางจิต ในเด็กที่มีภาวะซึมเศร้าจะเกิดความรู้สึกผิด ความรู้สึกท้อแท้หมดหวัง การปฏิเสธไม่ไปโรงเรียน หรือมองโลกในแง่ร้ายเป็นต้น สำหรับเด็กวัยรุ่น

อาจจะมีอาการรุนแรงจนมีความคิดหรือพยายามที่จะฆ่าตัวตาย ซึ่งสาเหตุของภาวะซึมเศร้านี้อาจมาจาก สาเหตุทางพันธุกรรม ทางจิตสังคม กลไกทางจิต หรือทางชีวเคมี (Beck, 1967 อ้างถึงใน ลำเจียก กำธรเบ็ค, โสภิต สุวรรณเวลา, ประไพพิศ สิงหเสน และสร้อยสุวรรณ พลสังข์, 2011, หน้า 17) กล่าวว่าภาวะซึมเศร้าเป็นความเป็ยงเบนทางด้านอารมณ์ ด้านความคิด ด้านแรงจูงใจ ด้านร่างกาย และด้านพฤติกรรมที่เกิดจากการประสบภาวะวิกฤตและมีความคิดอัตโนมัติทางลบ (Automatic Negative Thought) ต่อตนเอง เหตุการณ์ที่เผชิญ และอนาคต ซึ่งการมีความคิดอัตโนมัติทางลบนั้นเกิดจากการประมวลเรื่องราวและสร้างโครงสร้างทางความคิดเกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อม และอนาคตจากประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก จากการเลี้ยงดู หรือการได้รับการช่วยเหลือ และการสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา

กิตติพงษ์ คงสมบูรณ์ และคณะ (2011, หน้า 207) ได้ศึกษาภาวะซึมเศร้าของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภองครักษ์จังหวัดนครนายก เปรียบเทียบตามภาวะโภชนาการ กลุ่มอายุ และเพศ: การศึกษาแบบภาคตัดขวาง อายุระหว่าง 12-18 ปีจำนวนทั้งสิ้น 1,647 คนผลการศึกษาพบว่าความชุกของภาวะซึมเศร้าในเด็กนักเรียนกลุ่มนี้มีร้อยละ 33 เป็นเพศชายร้อยละ 38 และเพศหญิงร้อยละ 31เมื่อแยกวิเคราะห์ตามกลุ่มอายุในเพศชายกลุ่มอายุ 12-15 ปีมีภาวะซึมเศร้า คิดเป็นร้อยละมากกว่าเพศหญิงในกลุ่มอายุเดียวกัน และเพศชายกลุ่ม Overweight มีภาวะซึมเศร้า คิดเป็นร้อยละมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลำเจียก กำธรเบ็ค และคณะ (2011, หน้า 15-16) ได้ทำการศึกษาความผูกพันในครอบครัว ความเชื่อที่ไร้เหตุผล และภาวะซึมเศร้า ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนผลการศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีความผูกพันในครอบครัว มีความเชื่อที่ไร้เหตุผลจำนวน 4 กลุ่มความเชื่อได้แก่ การกล่าวคำหยาบ การต้องการความรักและการยอมรับ การตระหนักกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการพึ่งพา สำหรับภาวะซึมเศร้าพบว่าเด็กและเยาวชนมีภาวะซึมเศร้าคิดเป็นร้อยละ 85.42 โดยมีภาวะซึมเศร้ายกระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับน้อยและระดับรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 25.00 เท่ากัน และพบว่าความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเชื่อที่ไร้เหตุผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะซึมเศร้าย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความเชื่อที่ไร้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะซึมเศร้าย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฐิติวี แก้วพรสวรรค์ และเบญจพร ตันตสูต (2555, หน้า 395) ได้ศึกษาความชุกของภาวะซึมเศร้าในเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน กรุงเทพมหานครรวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้า ผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในนักเรียนชาย 576 ราย และนักเรียนหญิง 691 ราย พบว่าเด็กนักเรียน ร้อยละ 3.8 มีคะแนน T-score ของ CDI-Thai มากกว่า 70 แสดงถึงภาวะซึมเศร้า และพบปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การมองตนเองไม่ดี ความไม่พอใจใน

ผลการเรียน ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีของเด็กกับบิดามารดา ความคิดฆ่าตัวตาย และรายได้ครอบครัวที่ต่ำ ดังนั้นการช่วยเหลือเด็กทั้งด้านการเรียน และส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าแห่งตน จะเป็นแนวทางป้องกันภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่นวัยเรียนได้

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผลกระทบจากภาวะความซึมเศร้ามีอิทธิพลในทางลบต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

1.2 การเอาใจใส่ (Empathy)

Barr and Higgins (2008, p. 751) ได้ศึกษาวิธีการเอาใจใส่และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ภายใต้บริบทของโรงเรียนที่เปลี่ยน: การศึกษาระยะยาวการสองปี การเปลี่ยนแปลงในการเอาใจใส่ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมและวัฒนธรรมโรงเรียน ในนักเรียน 30 คน มีการตรวจสอบสองครั้งภายในสองปี สองตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ให้แน่ใจว่ามีความหลากหลายของการรับรู้วัฒนธรรมโรงเรียน นักเรียนที่อยู่ในแบบดั้งเดิม โรงเรียนมัธยมหรือเพียงแค่วัฒนธรรมชุมชน วิธีการที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างโรงเรียนและระหว่างปีทีหนึ่งและสอง ผลการศึกษานักเรียนโรงเรียนชุมชน การรับรู้ของวัฒนธรรมพวกเขาเป็นบวกมากขึ้นกว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบดั้งเดิม แต่ไม่แตกต่างกันในการเอาใจใส่ หรือพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ที่พบระหว่างโรงเรียนเปลี่ยนแปลงคะแนนในวัฒนธรรมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนการเปลี่ยนแปลงในการเอาใจใส่ แต่ไม่ได้อยู่กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม นี้แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงในการเอาใจใส่อาจจำเป็นมากขึ้นสำหรับวัยรุ่นที่จะใช้ความคิดและอารมณ์ในการตอบสนองชีวิตประจำวัน

Eisenberg, Eggum, and Di Giunta (2010, p. 143) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเอาใจใส่: พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ความก้าวร้าว และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าการเอาใจใส่ ความเห็นอกเห็นใจและความคับข้องใจส่วนบุคคล มีส่วนเกี่ยวข้อง ช้องกับรูปแบบความคิดและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และความเห็นแก่ตัว ความก้าวร้าว พฤติกรรมต่อต้านสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม การอภิปรายผลแนวคิดและผลการวิจัยเชิงประจักษ์เกี่ยวข้องกับหลักฐานเชิงประจักษ์ ว่าความเห็นอกเห็นใจมีแนวโน้มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

Wagaman (2011, p. 278) ได้ศึกษาการเอาใจใส่ทางสังคม กรอบสำหรับการเพิ่มขีดความสามารถของวัยรุ่น ผลการศึกษานำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมของวัยรุ่นที่มีความเสี่ยง และการเชื่อมโยงความสามารถของวัยรุ่นกับผลลัพธ์เชิงบวกในวัยรุ่น รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของความยืดหยุ่นของตนเอง การรับรู้ความสามารถ ความภาคภูมิใจในตนเอง และการมีส่วนร่วมของสังคม ผลการวิจัยพบทวน ตัวเลือกของการสร้างพลังในวัยรุ่น ที่มีการระบุที่แนวคิดที่ถูกกำหนดให้นำมาใช้วัดความท้าทายที่สำคัญในการดำเนินโครงการเพิ่มขีดความสามารถของวัยรุ่น จากการตรวจสอบการเอาใจใส่ทางสังคม นำเสนอเป็นกรอบสำหรับนักพัฒนาโปรแกรมในการสร้างพลังของวัยรุ่น ใช้การเอาใจใส่ทางสังคมให้ความหมาย และประยุกต์ใช้กับกลุ่มที่มีความหลากหลายของวัยรุ่น ในการศึกษา

การเอาใจใส่สังคม นอกจากนี้ยังกำหนดผลลัพธ์ที่สำคัญที่สามารถวัดได้เพื่อให้แน่ใจว่าประสิทธิภาพของโปรแกรม โดยการเอาใจใส่ทางสังคมสามารถเพิ่มขีดความสามารถ เป็นกระบวนการ และนำผลมาเพิ่มขีดความสามารถของวัยรุ่นได้

Johnston and Krettenauer (2011, p. 228) การเชื่อมโยงพฤติกรรมจริยธรรมที่มีทั้งความคาดหวังทางศีลธรรมและอารมณ์มีความสำคัญทางศีลธรรม แสดงให้เห็นว่าทั้งสองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการกระทำทางศีลธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังอารมณ์ทางศีลธรรมและความสำคัญของค่านิยมทางศีลธรรมเช่นการพยากรณ์ของวัยรุ่น “พฤติกรรมต่อต้านและชอบช่วยเหลือ” เป็นเป้าหมายหลักของการวิจัยครั้งนี้ จำนวนสองร้อยห้าคน (อายุเฉลี่ย 14 ปี) โดยใช้การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การประเมินความคาดหวังอารมณ์ทางศีลธรรมในสถานการณ์สมมุติ และรายงานพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของตนเอง และการต่อต้านสังคม ความสำคัญทางศีลธรรม ความคาดหวัง อารมณ์ คุณธรรม พบว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับความสำคัญของค่านิยมทางศีลธรรม และผลรายงานของพฤติกรรมต่อต้านสังคม เมื่อทำนายระดับของการมีส่วนร่วมของ ชอบช่วยเหลือ แต่คะแนนของค่าทางศีลธรรมในตัวเอง ความสำคัญเป็นตัวแปรหลักที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ในขณะที่ความคาดหวังอารมณ์ทางศีลธรรมไม่ได้มีส่วนร่วมในความสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบวิจัยถูกพบเมื่อทำนายพฤติกรรมต่อต้านสังคมโดยความคาดหวัง อารมณ์ทางศีลธรรม โดยรวมการศึกษายืนยันอย่างมีนัยสำคัญและขยายวิจัยก่อนหน้านี้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวตนทางศีลธรรมวัยรุ่น ความคาดหวัง อารมณ์ทางศีลธรรมและต่อต้านกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

Caprara, Alessandri, and Eisenberg (2012, p. 1289) ได้ศึกษาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การมีส่วนร่วมของลักษณะค่านิยมและความเชื่อประสิทธิภาพของตนเอง วิจัยพบมิติความเป็นมิตร คำวิชาวาตนเอง และความเชื่อประสิทธิภาพของตนเอง การเอาใจใส่สามารถคาดการณ์แนวโน้มของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผู้เข้าร่วม 340 คน วัยรุ่นหญิงและชาย 190 หญิง และ 150 คนชาย อายุประมาณ 21 ปีและ 25 ปี มิติความเป็นมิตร คำวิชาวาตนเอง ความเชื่อประสิทธิภาพของตนเอง การเอาใจใส่ การรับรู้ความสามารถตนเองและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผลการวิจัยยืนยันเส้นทางของเหตุผลความสัมพันธ์กับ มิติความเป็นมิตรโดยตรง และทำนายวิชาตนเองทางอ้อม ทำนายความเชื่อประสิทธิภาพของตนเองและการเอาใจใส่ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม วิชาวาตนเองฟังความสัมพันธ์ระหว่างมิติความเป็นมิตร และความเชื่อการเอาใจใส่ประสิทธิภาพของตนเอง การเอาใจใส่ความเชื่อประสิทธิภาพของตนเองมีความสัมพันธ์กับมิติความเป็นมิตรและ วิชาวาตนเองมีผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น การเอาใจใส่มีอิทธิพลในทางบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

1.3 ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น (Perspective Taking) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากมุมมองของบุคคลอื่น เปรียบเสมือนการนำตนเองเข้าไปแทนที่ผู้อื่น ทำให้เข้าใจถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึก รวมทั้งเจตนาในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

ดูลยา จิตตะยโสธร (2553, หน้า 144) ได้ศึกษาความสามารถในการเข้าใจทัศนะผู้อื่น: พัฒนาการทางสังคมที่นำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นพัฒนาการทางสังคมที่ทำให้บุคคลรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราส่งผลให้บุคคลสามารถเข้าใจถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลอื่น นำไปสู่การมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาทิ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาระหว่างบุคคล และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูง

Carlo et al. (2010, p. 872) อภิปรายเกี่ยวกับบทบาทขององค์ความรู้ทางจริยธรรม สังคม และอารมณ์ ในการพัฒนาจริยธรรม ความสัมพันธ์ของความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ และเหตุผลเชิงจริยธรรมเอื้อต่อสังคม และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในวัยรุ่น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นนักเรียน 489 คน (อายุเฉลี่ย = 12.28 ปี, SD = 0.48; ชาย 232 คน) ในโรงเรียนของรัฐและเอกชนที่มาจากครอบครัวชนชั้นกลางส่วนใหญ่ใน วาเลนเซีย, ประเทศสเปน การวัดมุมมองของนักเรียน ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ เหตุผลเชิงจริยธรรมเอื้อต่อสังคม พฤติกรรม เอื้อต่อสังคม และพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม โดยการสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมและอารมณ์มีความสัมพันธ์และคาดการณ์ทั้งพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และการต่อต้านสังคม

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น มีอิทธิพลในทางบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

1.4 ความสามารถในการรับรู้ (Perceived Competence)

Kuther (2000, p. 599) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรม ความสามารถในการรับรู้ และความผูกพันของตนเอง ในรายงานของกิจกรรมที่มีความเสี่ยง (การใช้สารเสพติดและพฤติกรรมต่อต้านสังคม) ได้รับการตรวจสอบในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 110 คน เกรด 10-12 การสำรวจแสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถของพฤติกรรมเป็นตัวกลางความสัมพันธ์ของเหตุผลเชิงจริยธรรม และการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว ก่อนเหตุผลเชิงจริยธรรมเดิมที่คาดการณ์การรับรู้ของความสามารถพฤติกรรมต่ำซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ผลการสนับสนุนการโต้แย้งของทฤษฎีทางศีลธรรมว่าทฤษฎีที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณธรรมจะต้องมีกลไกในการกำกับดูแลตนเองเช่นการรับรู้ของความสามารถในการคาดการณ์ความประพฤติ

Tram and Cole (2000, p. 753) วิจัยระยะยาว ในนักเรียนเกรด 9 (จำนวน 468 คน) จากการรายงานตนเองของภาวะอาการซึมเศร้าในชีวิต และโดเมนของความสามารถในการรับรู้ตัวเอง (เช่นความสามารถทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับทางสังคม ลักษณะทางกายภาพ ความประพฤติ พฤติกรรม และความสามารถด้านกีฬา) ของครูและเพื่อน และรายงานเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมที่มีอาการซึมเศร้า ในการวิเคราะห์ระยะยาวเชิงลบ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาการซึมเศร้า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าความสามารถในการรับรู้ตัวเองทำหน้าที่เป็นกลาง (แต่ไม่ใช่ผู้ดูแล) ของความสัมพันธ์นี้ เหตุการณ์เชิงลบที่คาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในความสามารถของตัวเองรับรู้ ความสามารถในการรับรู้คาดการณ์ตนเองการเปลี่ยนแปลงในอาการซึมเศร้า นอกจากนี้ผลกระทบโดยตรงจากเหตุการณ์เชิงลบเกี่ยวกับอาการซึมเศร้าลดลงหลังจากการควบคุมความสามารถตัวเองรับรู้

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ความสามารถในการรับรู้มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการชี้นำทางสังคมกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

2.1 ความคาดหวังของครู (Teacher Expectations)

Jennings and Greenberg (2009, pp. 491-525) ได้ศึกษารูปแบบของห้องเรียนเอื้อต่อสังคม ที่เน้นความสำคัญของครูที่มีความสามารถทางสังคมและอารมณ์ และการพัฒนาความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน การสนับสนุนการจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ และโปรแกรมที่ประสบความสำเร็จจากการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ การดำเนินงานนำไปสู่การสร้างห้องเรียนที่มีสภาพภูมิอากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมผลการพัฒนาในเชิงบวกในหมู่นักเรียน นอกจากนี้การวิจัย แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างครูที่มีความสามารถทางสังคมและอารมณ์ และครูที่เหนื่อยล้า และสนับสนุนความคิดเห็นของครูที่มีความสามารถทางสังคมและอารมณ์ ผ่านโปรแกรมการลดความเครียดและการมีสติ สรุปผลการวิจัยสามารถเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของครูรวมทั้งปรับปรุงผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

Jussim and Harber (2005, p. 131) ได้ศึกษาความคาดหวังของครูและคำทำนายของตัวเองต่อการตอบสนอง: การเรียนรู้ และไม่เรียนรู้, ผลการวิจัยเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังของครู ดังต่อไปนี้ (ก) การปฏิบัติตามคำทำนายของครูในห้องเรียนไม่เกิดขึ้น แต่มีผลกระทบน้อย (ข) คำทำนายที่มีประสิทธิภาพการตอบสนองทางเลือกของครู อาจเกิดขึ้นจากนักเรียนบางกลุ่มทางสังคม (ค) ไม่ว่าจะเป็คำทำนายของตัวเองที่ส่งผลกระทบต่อตอบสนองความฉลาด และโดยทั่วไปอาจทำให้เกิดผลร้ายมากกว่าผลดีแต่ยังไม่ปรากฏผลชัดเจน และ (ง) ความคาดหวังของครูอาจมีผลต่อการคาดการณ์ผลการเรียนที่มากขึ้น เพราะความคาดหวังนี้ถูกตั้งก่อนการวิจัยในอนาคต บทบาทของคำทำนายตัวเองในการตอบสนองปัญหาสังคมและมุมมองที่เน้นพลังของความเชื่อที่ผิดพลาดในการสร้างความเป็นจริงทางสังคม

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ความความคาดหวังของครูมีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

2.2 ความคาดหวังของเพื่อน (Peer Expectations)

Dykas, Ziv and Cassidy (2008, p. 123) สิ่งที่มีผลต่อความสัมพันธ์ของเพื่อนในวัยรุ่น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าเป็นสิ่งที่ตัวแทนของวัยรุ่น (โดยใช้การสัมภาษณ์) มีการเชื่อมโยงกับคุณภาพของวัยรุ่น ความสัมพันธ์กับเพื่อน (ประเมินโดยใช้เครื่องมือมาตรฐานของเพื่อน รายงานพฤติกรรมทางสังคม การยอมรับทางสังคม และสถานะทางสังคม) วัยรุ่นที่มีความปลอดภัย/ อิสระ มีแนวโน้มมากกว่า ที่ไม่ปลอดภัย/ วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม มีโอกาสก้าวร้าว น้อย ผลการวิจัยอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นที่ไม่ปลอดภัย/ เมื่อเทียบกับวัยรุ่นที่ไม่อิสระ/ วัยรุ่นที่อิสระมีโอกาสน้อยที่จะได้รับการยอมรับทางสังคมจากเพื่อนร่วมชั้น นอกจากนี้ วัยรุ่นที่ไม่ปลอดภัย/ เมื่อเทียบกับการรักษาความปลอดภัยในวัยรุ่นหญิง/ วัยรุ่นที่มีอิสระมีแนวโน้มที่จะถูกทอดทิ้ง ไม่มี ความแตกต่างในกลุ่มสำหรับวัยรุ่นชาย หรือการได้รับการปฏิเสธจากเพื่อน

Brown and Larson (2009) ได้ศึกษาความสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยรุ่น สำหรับทศวรรษที่ผ่านมานักวิชาการได้ชี้ไปที่ความสัมพันธ์ของเพื่อนเป็นหนึ่งในคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของวัยรุ่น เพื่อนอาจมีผลสำหรับบางส่วนของปัญหาวัยรุ่นมากขึ้นในการทำงานและการสนับสนุนต่อสุขภาพของวัยรุ่น และความเป็นอยู่ นักวิจัยได้ผลักดันการศึกษาความสัมพันธ์ของเพื่อนในทิศทางใหม่โดยใช้วิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้นในการสำรวจภายใต้ด้านการศึกษาความสัมพันธ์ของเพื่อนวัยรุ่นและกลไกของอิทธิพลในการวิจัยนี้ได้ตรวจสอบปัญหาของนักวิจัยที่ได้ดำเนินการมา 5 ปี ตั้งแต่รุ่นสุดท้ายที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของวัยรุ่น ผลการวิจัยปรับปรุงความเข้าใจในบทบาทของเพื่อนในชีวิตวัยรุ่นและผลการศึกษานี้สามารถนำไปกำหนดทิศทางสำหรับการวิจัยในอนาคตได้

Wentzel, Battle, Russell, and Looney (2010, p. 193) ได้ศึกษาการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและครูในการทำงานแรงจูงใจ ผลการวิจัยทางสังคมของวัยรุ่น เพื่อน และการรับรู้ของครูในห้องเรียน เกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจ (ต่อการแสวงหาเป้าหมายของสังคม) คำตอบจากนักเรียนชั้นปีที่หก (n = 120) ปีที่เจ็ด (n = 115) และปีที่แปด (n = 123) เกี่ยวข้องกับ (ผลความคาดหวังของพฤติกรรมช่วยเหลือ ผลการเรียน และอารมณ์) การสนับสนุนทางสังคมที่แตกต่างกันทางเพศของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ครูและห้องเรียน ความสัมพันธ์ของความสนใจและการแสวงหาเป้าหมายทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักเรียนในการสร้างแรงบันดาลใจ ผลที่แตกต่างกันจากการสนับสนุน มีผลต่อการรับรู้ของนักเรียนและเพื่อน ครูและห้องเรียนมีหน้าที่ให้การสนับสนุน ผลการวิจัยยืนยันวิธีการหลายมิติในการสนับสนุนทางสังคมโดยอิสระ เช่นเดียวกับการมีส่วนร่วมของครู และเพื่อนร่วมชั้นกับแรงจูงใจของนักเรียน

LaFontana and Cillessen (2010, p. 130) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของสถานะการรับรู้ในวัยเด็กและวัยรุ่นตามลำดับความสำคัญ ผลการวิจัยพบว่าเด็กและวัยรุ่นให้ความสำคัญกับความนิยมในกลุ่มเพื่อนมากกว่าโดเมนสัมพันธ์อื่น ๆ ผู้เข้าร่วมเด็กและวัยรุ่น 1,013 คน จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีสุดท้ายของวิทยาลัย (อายุ 6-22 ปี) ในเรื่องมิตรภาพ ความสำเร็จส่วนบุคคล พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ความสนใจ และความโรแมนติก พบว่าวัยรุ่นตอนต้นให้ความสำคัญสูงสุดในเรื่องมิตรภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เข้าร่วมให้ลำดับความสำคัญมากกว่าโดเมนอื่น ๆ ในช่วงอายุของการศึกษานี้ และนักเรียนชายส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสถานะชื่อเสียงมากกว่าเพศหญิง และนักเรียนกลุ่มเล็ก มุ่งเน้นไปการพัฒนาสถานะชื่อเสียงในวัยรุ่นตอนต้น

Layous et al. (2012, p. 1) ได้ศึกษาความมีน้ำใจ: กระตุ้นพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในวัยรุ่น ช่วยเพิ่มการยอมรับของเพื่อนและความเป็นอยู่ การศึกษาพบว่าความปรารถนาสูงสุดของพ่อแม่ทั้งหลายสำหรับบุตรคือให้บุตรมีความสุขและเป็นคนดี แต่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเป้าหมายเหล่านี้อาจไม่เพียงพอ แต่จะเข้ากันได้ แต่ยังมีประโยชน์ซึ่งกันและกัน ในการทดลองดำเนินการในระยะยาว 19 ห้องเรียนในแวนคูเวอร์ เด็กนักเรียน อายุ 9 ถึง 11 ปี ได้รับคำสั่งให้ดำเนินการกระทำของความเมตตา ในช่วง 4 สัปดาห์ เพื่อนได้รับการยอมรับว่าเป็นเป้าหมายเพิ่มขึ้นที่สำคัญ ในขณะที่มันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายของผลทางวิชาการและทางสังคมที่สำคัญรวมทั้งความเป็นไปได้ที่ลดลงจากการถูกรังแก ครูและการชี้แนะสามารถสร้างพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในการศึกษาครั้งนี้ โดยการแนะนำกิจกรรมเข้าไปในห้องเรียนและแนะนำว่ากิจกรรมดังกล่าวจะดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ความคาดหวังของเพื่อนมีอิทธิพลในทางบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลของพฤติกรรมกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

Saelen and Markovits (2008, p. 53) ได้ทำการศึกษาวัยรุ่น “การอ้างเหตุผล อารมณ์ความรู้สึก และความคาดหวังพฤติกรรม” จากการวิจัยในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางศีลธรรม การศึกษาตรวจสอบความคิดของความคาดหวังพฤติกรรม ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางศีลธรรม การอ้างเหตุผล อารมณ์ความรู้สึก และผลประโยชน์ ในวัยรุ่นอายุน้อยกว่า (14 ปี 5 เดือน) และอายุมากกว่า (16 ปี 1 เดือน) วัยรุ่นหญิงและชาย (ก) ที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับความน่าจะเป็นที่เป็นของวัยรุ่นที่อยู่ในสถานการณ์สมมุติที่มีผลตอบแทน การเลือกที่จะทำ และ (ข) การประเมินการอ้างเหตุผลวัยรุ่น คุณธรรม (ความผิด) และอารมณ์ ของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับ (ความพึงพอใจและความกลัว) การกระทำที่ไม่เกี่ยวข้องทางศีลธรรม สองสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้รับการตรวจสอบ ความเป็นไปได้ของการขโมยเงินจากกระเป๋าตังค์ และอื่น ๆ

การตรวจสอบสถานการณ์ที่สัญญาเกี่ยวกับเพื่อน อาจถูกทำลายด้วยเหตุผลส่วนตัว ผลการศึกษาพบว่า การคาดการณ์ผลการกระทำที่ไม่เกี่ยวข้องทางศีลธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับของความพึงพอใจ และมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับของความผิดและความกลัว อย่างไรก็ตามรูปแบบของความสัมพันธ์ ระหว่างการอ้างเหตุผล อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมแตกต่างกันระหว่างสองสถานการณ์ของวัยรุ่นหญิงและชาย แต่ความสัมพันธ์ทั้งสองเป็นสิ่งที่เหมือนกัน การเปรียบเทียบพัฒนาการ แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นที่อายุมากกว่าให้น้ำหนักในความผิด และมีความสอดคล้องกันมากขึ้นภายในอารมณ์ถูกรวมเข้ากับความคิดหวังของพฤติกรรม

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น เหตุผลของพฤติกรรมมีอิทธิพลในทางบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

4.1 เป้าหมายทางสังคม (Social Goal Pursuit)

Labroo and Kim (2009, p. 127) ได้ศึกษา “เครื่องมือ” วิทยาการศึกษา อภิปัญญา ที่พึงประสงค์ ในการติดตามเป้าหมาย จากการทบทวนวรรณกรรม แสดงกระบวนการของความรู้สึก ทั้งสามการทดลอง เมื่อมีคนไล่ตามเป้าหมาย เช่น “เป็นคนเมตตา” จะพยายามในวิธีการใด (เช่น บริจาคเพื่อการกุศล) การรับรู้เป็นประโยชน์มากที่สุดสำหรับการบรรลุเป้าหมายของพวกเขา ดังนั้น ในจิตใจของพวกเขาจึงมีความสอดคล้องระหว่างการใช้เครื่องมือและวิธีการของความรู้สึก และความพยายาม การวิจัยแสดงถึงผลภายในจิตใจของคนในระหว่างการแสวงหาเป้าหมาย และความเกี่ยวข้องกับผลทางวัตถุ กับความรู้สึกของความพยายามมากกว่าความสะดวกอื่น ๆ อีกมากมาย เป็นประโยชน์สำหรับการบรรลุเป้าหมาย และส่งผลที่น่าพอใจ เมื่อวัตถุไม่ได้หมายถึงการตอบสนองต่อเป้าหมาย การเข้าถึงเป้าหมายเกี่ยวข้องกับวิธีการ และไม่สามารถเข้าถึงความรู้สึกส่วนตัวในการประเมินผลเท่าที่พบในการวิจัยก่อนหน้านี้

Brandstadter (2009, p. 52) ได้ศึกษาการแสวงหาเป้าหมายและการปรับเป้าหมาย การควบคุมตนเอง และความตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองในการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาคนที่มีความมุ่งมั่นที่จะควบคุมการพัฒนาส่วนบุคคลของพวกเขา และอายุ ในการสร้างสมดุลในคุณภาพชีวิต ไม่เพียงแต่ในการแสวงหาเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังพร้อมที่จะปรับเป้าหมายและความทะเยอทะยานในรูปแบบของกระบวนการ แกนหลักของทฤษฎีนี้คือความแตกต่างระหว่างความพยายาม ความตั้งใจที่จะใช้เปลี่ยนสถานการณ์ โดยที่เป้าหมายและความทะเยอทะยานที่จะปรับเปลี่ยนไปสู่การกระทำ บทสรุปพบว่าผลกระทบต่อการควบคุมตนเองและอายุที่ประสบความสำเร็จ ให้ความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับปัญหาของภาวะซึมเศร้า ความครุ่นคิด ความเสียใจ

Fishbach et al. (2010, p. 517) ได้ศึกษาความคิดเห็นเชิงบวกและลบ ในการกระตุ้น การแสวงหาเป้าหมาย วิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และขอให้ตอบผลของการแสวงหา เป้าหมายของพวกเขา ข้อเสนอแนะเชิงบวกในการกระตุ้นการแสวงหาเป้าหมาย เพิ่มความมุ่งมั่นต่อ เป้าหมาย การแสดงความคิดเห็นเชิงลบเมื่อการแสวงหาเป้าหมายไม่คืบหน้าเพียงพอ การวิจัยแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะจะเป็นบุคคลที่ถูกประเมินระดับของความมุ่งมั่น เมื่อเทียบกับอัตราการความคืบหน้าใน การกำหนดประเภทของข้อเสนอแนะ (บวกหรือลบ) กระตุ้นให้พวกเขาไล่ตามเป้าหมายได้ดีที่สุด

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป้าหมายทางสังคม มีอิทธิพลในทางบวก ต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

4.2 เป้าหมายส่วนบุคคล (Personal Goal Pursuit)

Koestner (2008, p. 60) ได้ศึกษาเป้าหมายส่วนบุคคลของคน: มุมมองที่สร้างแรงบันดาลใจ มุ่งเน้นไปที่ความเป็นอิสระ ปัจจัยที่สร้างแรงบันดาลใจมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของ เป้าหมายส่วนบุคคล แม้ว่าความคืบหน้าในการบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคลที่ทำยากโดยข้อจำกัด การกำกับดูแลตนเองเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ว่า บุคคลที่รู้สึกอิสระเกี่ยวกับเป้าหมายของพวกเขาจะได้รับ ประโยชน์ในรูปแบบที่แตกต่างกัน ปัญหาของความกังวลอิสระไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายสะท้อนให้เห็นถึง ความสนใจของแต่ละบุคคลและค่านิยมส่วนบุคคลเมื่อเทียบกับไม่ถูกนำมาใช้เพราะแรงกดดันทาง สังคมหรือความคาดหวังของแต่ละสิ่งที่ “ควรทำ” งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจเป้าหมายของ ตนเองสามารถนำไปสู่ความคืบหน้าเป้าหมายมากขึ้น ให้บุคคลออกแรงพยายามมากขึ้น สัมผัสกับ ความขัดแย้งน้อยลง และความรู้สึกพร้อมที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของพวกเขา นอกจากนี้ยังช่วยให้ บุคคลใช้แผนงานได้ดีขึ้น การดำเนินงาน ระเบียบวิธีการ เวลาและสถานที่ที่พวกเขาตั้งเป้าหมายกำกับ พฤติกรรม การสนับสนุนจากคนอื่น มีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกในการแสวงหา เป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการสนับสนุนดังกล่าวช่วยเพิ่มความรู้สึกของตนเอง ที่ประสบความสำเร็จในเป้าหมายคืบหน้า

Salmela (2009, p. 63) ได้ศึกษาเป้าหมายส่วนบุคคล และความเป็นอยู่ในช่วงเปลี่ยน ชีวิตที่สำคัญ: การศึกษาระยะยาว มุ่งเน้นในเป้าหมายส่วนบุคคล ต่อช่วงการเปลี่ยนชีวิตที่สำคัญ รูปแบบของแรงจูงใจในช่วงชีวิต จุดมุ่งหมายที่ทำหายความต้องการ และโอกาสพบเป้าหมาย ขั้นตอน ชีวิตของพวกเขา ชนิดของเป้าหมายส่วนบุคคลที่พวกเขาสร้าง การติดตามโครงการส่วนบุคคล: เป้าหมายการดำเนินการ และความเจริญรุ่งเรือง เป้าหมายส่วนบุคคลมีบทบาทสำคัญในรูปแบบที่ บุคคลเป็นผู้สร้างทางเลือกและกำกับการพัฒนาของตัวเอง

จากแนวคิด และงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น การแสวงหาเป้าหมายบุคคล มีอิทธิพลใน ทางบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

สรุปจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การที่บุคคลจะทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เกิดจากความตั้งใจหรือตั้งเป้าหมายในการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม เป็นปัจจัยหลัก และปัจจัยเสริมได้แก่เหตุผลของพฤติกรรม การชี้แนวทางสังคม และคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจกำหนดตนเอง ที่กล่าวว่า บุคคลจะเปลี่ยนจากการมีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมจากแรงจูงใจภายนอก ไปเป็นพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมจากแรงจูงใจภายในนั้น ต้องตอบสนองขั้นพื้นฐานก่อน นั่นก็คือ คุณลักษณะภายในของบุคคลและการชี้แนวทางสังคม แรงจูงใจภายในนั้น คือ เหตุผลของพฤติกรรม และการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว พัฒนาตามขั้นตอนของ Edmonds and Kenedy (2013, p. 170) ดังนี้

1. สังเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ได้แก่

1.1 ทฤษฎีแรงจูงใจในการกำหนดตนเอง (Self-determination Theory: SDT) ของ Ryan and Deci (2000) ได้แยกความแตกต่างระหว่างชนิดของแรงจูงใจ ตามความแตกต่างของเหตุผลและเป้าหมาย ที่ก่อให้เกิดการกระทำ ความแตกต่าง โดยพื้นฐานส่วนใหญ่ คือ แรงจูงใจภายใน หมายถึง การทำบางสิ่งบางอย่างเนื่องมาจากความสนใจหรือความพึงพอใจในการทำสิ่งนั้น และแรงจูงใจภายนอก หมายถึง การทำบางสิ่งเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์บางอย่าง ทฤษฎีแรงจูงใจในการกำหนดตนเองยังได้กล่าวถึงแรงจูงใจภายนอกว่า แรงจูงใจภายนอกนั้นมีหลายประเภท บางประเภทนั้นเป็นรูปแบบการทำให้เกิดการผลักดันไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ แรงจูงใจภายนอกจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ไม่อาจมองข้าม เพราะในบางกรณีบุคคลไม่สามารถใช้แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ตัวอย่าง เช่น เมื่องานหรือกิจกรรมหลายอย่างที่คุณจะกระทำนั้นไม่น่าสนใจหรือไม่สนุกอาจทำให้บุคคลไม่เกิดแรงจูงใจภายในในการทำงานหรือกิจกรรมนั้น ดังนั้นอาจจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้รูปแบบของแรงจูงใจภายนอก เพื่อเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้คุณเกิดแรงจูงใจภายในที่จะทำให้เห็นว่ากิจกรรมหรืองานนั้นเป็นเรื่องสำคัญ

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial Behavior) หมายถึง พฤติกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน พฤติกรรมดังกล่าวแสดงออกมาในรูปของการช่วยเหลือ การแบ่งปัน และความร่วมมือ

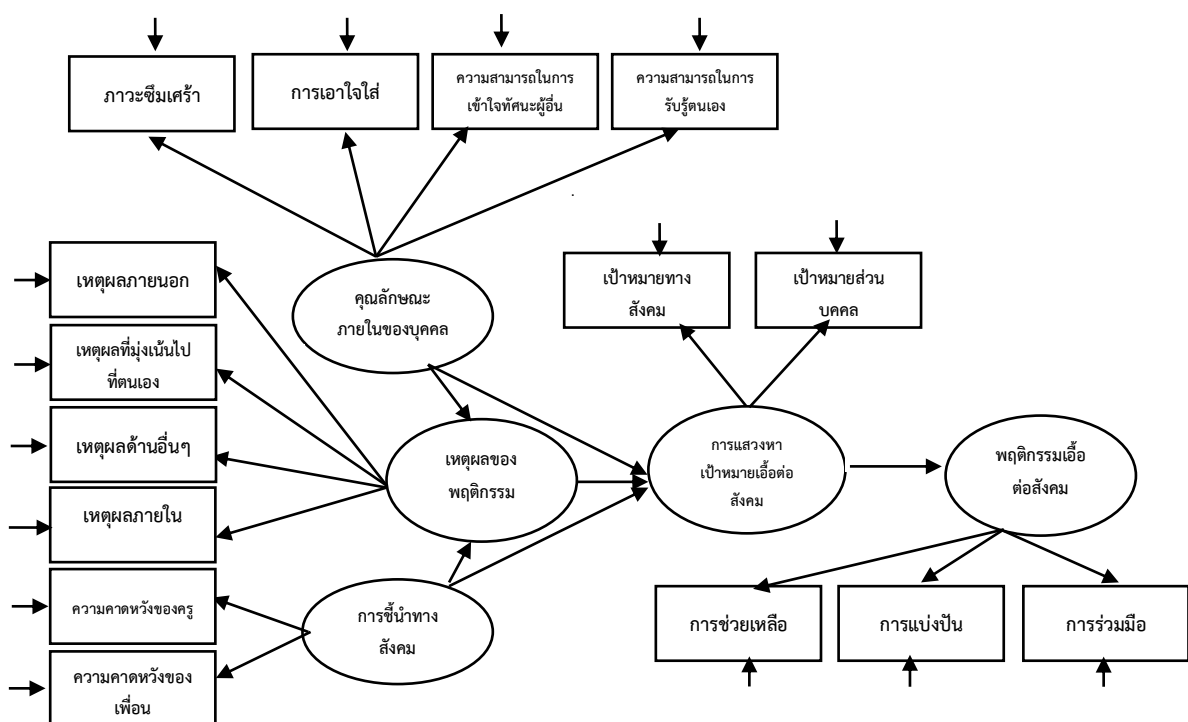
2. คัดเลือกตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น

3. พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ได้ในข้อ 2 และจัดระบบความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยใช้วิธีการเริ่มต้นจากตัวแปรต้นคือ ลักษณะภายในของบุคคล

การชี้แนะทางสังคม เหตุผลของพฤติกรรม และการแสวงหาเป้าหมายที่เอื้อต่อสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. จากการสังเคราะห์ พบว่า งานวิจัยของ Wentzel et al. (2007) มีตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร จากการสังเคราะห์งานวิจัยควรมีตัวแปรสังเกตได้ 15 ตัวแปร จากตารางสังเคราะห์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม ควรมีการแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคลด้วย ดังโมเดลสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นเป็นโมเดลสมมติฐานการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 13 โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบโมเดลที่พัฒนาขึ้น ดังนี้
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ชุดประกอบด้วย 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นการศึกษา

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial Behavior) พัฒนาจาก Prosocial Tendencies Measure ของ Carlo & Randall (2002, pp. 42-43) ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ

แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และความร่วมมือ ด้านละ 5 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม (Prosocial Goal Pursuit) พัฒนาจาก Personal Goals Pursuit ของ Riediger et al. (2005, p. 91) การแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ และ Social Goal Pursuit พัฒนาจาก Social Goal ของ Daniel (2005, pp. 11-12) การแสวงหาเป้าหมายทางสังคม ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เหตุผลของพฤติกรรม (Reasons for Behavior) พัฒนาจาก Prosocial Self-Regulation Questionnaire (SRQ – P) ของ Ryan and Connell (1989) ประกอบด้วยข้อคำถาม 19 ข้อสำหรับเหตุผลพฤติกรรม มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 5 ลักษณะภายในของบุคคล (Self-process) แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถาม 19 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

1. ภาวะความซึมเศร้า (Depressive affect) พัฒนาจาก Zung Self-Rating Depression Scale ของ Baer (2009, pp. 33-35) ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ

2. การเอาใจใส่ (Empathy) พัฒนาจาก Interpersonal Reactivity Index (IRI) ของ Davis (1983, pp. 113–126) ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ

3. ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น (Perspective Taking) พัฒนาจาก Interpersonal Reactivity Index (IRI) ของ Davis (1983, pp. 113–126) ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ

4. ความสามารถในการรับรู้ (Perceived Competence) พัฒนาจาก Self-Perception Profile for Adolescents (What I Am Like: Scoring Key) ของ Harter (2012, pp. 31-38) ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ

ตอนที่ 6 การชี้แนะทางสังคม (Contextual Cues) พัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจในการกำหนดตนเอง (Self-determination Theory: SDT) Cooperative Learning Application Scale (CLAS) ของ Atxurra and et al. (2015, pp. 17-18) ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้างต้น สรุปเป็นโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม

เนื้อหา	จำนวนข้อ	ข้อที่	ข้อความเชิงลบ
ตอนที่ 2 พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	15		
- การช่วยเหลือ	5	1-5	2
- การแบ่งปัน	5	6-10	
- การร่วมมือ	5	11-15	
ตอนที่ 3 การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม	10		
- เป้าหมายทางสังคม	5	1-5	
- เป้าหมายส่วนบุคคล	5	6-10	
ตอนที่ 4 เหตุผลของพฤติกรรม	19		
- เหตุผลภายนอก	4	1-4	
- เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง	5	5-9	
- เหตุผลด้านอื่นๆ	5	10-14	
- เหตุผลภายใน	5	15-19	
ตอนที่ 5 ลักษณะภายในของบุคคล	19		
- ภาวะความซึมเศร้า	5	1-5	1,2,4,5
- การเอาใจใส่	5	6-10	
- ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น	4	11-14	
- ความสามารถในการรับรู้	5	15-19	
ตอนที่ 6 การชี้นำทางสังคม	10		
- ความคาดหวังของครู	5	1-5	
- ความคาดหวังของเพื่อน	5	6-10	

การให้คะแนนและการตีความหมาย

เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ Best and Kahn (1993)

ระดับคะแนน	ความหมาย
4.50-5.00	ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด
3.50-4.49	ตรงกับความรู้สึกมาก
2.50-3.49	ตรงกับความรู้สึกปานกลาง
1.50-2.49	ตรงกับความรู้สึกน้อย
1.00-1.49	ตรงกับความรู้สึกน้อยที่สุด

ลักษณะของข้อความให้วัยรุ่นพิจารณาว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงมากน้อยในระดับใด สำหรับข้อความเชิงบวก (Positive Scale) มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้ค่าคะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้ค่าคะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้ค่าคะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้ค่าคะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน	1	คะแนน

และข้อความเชิงลบ (Negative Scale) มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้ค่าคะแนน	1	คะแนน
มาก	ให้ค่าคะแนน	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้ค่าคะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้ค่าคะแนน	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน	5	คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องของ ข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการวัด พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดย จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงตาม คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1.1 รศ.ดร.ม.ร.ว. สมพร สุทัศน์ีย์

1.2 รศ.ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล

1.3 ดร. สุชาดา สกลกิจรุ่งโรจน์

ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของ เนื้อหาที่ต้องการวัด ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำมาหาค่า IOC (Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67 ขึ้นไป

2. การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ไปทดลองใช้กับวัยรุ่นที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนและวัยรุ่นในชุมชน อำเภอวัฒนานครจังหวัดสระแก้ว จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และคัดเลือก ข้อความที่มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .2 ขึ้นไป และผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของข้อมูลต้องผ่าน เกณฑ์ที่กำหนด โดยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ของแต่ละตัวแปร แฝงต้องมีความมากกว่า .70 (Hair et al., 2006, p. 137) ได้ค่าความเที่ยงดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม

เครื่องมือ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่า IOC			
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	.50 ขึ้นไป	.67-1.00	ผ่านเกณฑ์
การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม	.50 ขึ้นไป	.67-1.00	ผ่านเกณฑ์
เหตุผลของพฤติกรรม	.50 ขึ้นไป	.67-1.00	ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะภายในของบุคคล	.50 ขึ้นไป	.67-1.00	ผ่านเกณฑ์
การชี้นำทางสังคม	.50 ขึ้นไป	.67-1.00	ผ่านเกณฑ์
ค่าอำนาจจำแนก			
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	.20 ขึ้นไป	.39-.72	ผ่านเกณฑ์
การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม	.20 ขึ้นไป	.40-.75	ผ่านเกณฑ์
เหตุผลของพฤติกรรม	.20 ขึ้นไป	.28-.68	ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะภายในของบุคคล	.20 ขึ้นไป	.21-.75	ผ่านเกณฑ์
การชี้นำทางสังคม	.20 ขึ้นไป	.44-.79	ผ่านเกณฑ์
ความเที่ยงตรงของสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)			
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	.70 ขึ้นไป	.86	ผ่านเกณฑ์
การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม	.70 ขึ้นไป	.91	ผ่านเกณฑ์
เหตุผลของพฤติกรรม	.70 ขึ้นไป	.89	ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะภายในของบุคคล	.70 ขึ้นไป	.85	ผ่านเกณฑ์
การชี้นำทางสังคม	.70 ขึ้นไป	.90	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ความตรงเชิงเนื้อหา ค่า (IOC) ผลการตรวจสอบผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยพิจารณาจากค่าที่ได้มีค่า มีค่าเท่ากับ .67-1.00 ค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีค่าเท่ากับ .21-.79 และค่าความเที่ยงตรงของสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคผ่านเกณฑ์ทั้งหมด โดยมีค่าเท่ากับ .85-.91

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล ดำเนินการตามขั้นตอน ของ Edmonds and Kenedy (2013, p. 170) ดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือวัยรุ่นอายุ 15-18 ปี ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 2,791 คน เป็นนักเรียนชาย 1,334 คน นักเรียนหญิง 1,457 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา, 2557) และวัยรุ่นที่อาศัยในชุมชนในจังหวัดสระแก้วที่ จากฐานข้อมูลระบบสถิติทางการทะเบียน สถิติจำนวนประชากรและบ้าน-จำนวนประชากรแยกอายุ ณ ฐานข้อมูลปัจจุบัน กระทรวงมหาดไทย ออนไลน์ จำนวนทั้งสิ้น 32,878 คน แบ่งเป็นเพศชาย 17,073 คนและเพศหญิง 15,805 คน แหล่งที่มาของข้อมูล http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php

กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง

1. กำหนดประชากรเป้าหมาย คือ วัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว จำนวนทั้งสิ้น 32,878 คนและกำลังศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 2,791 คน และในประชากรอายุ 15-18 ปี เป็นวัยรุ่นที่อาศัยในชุมชนในจังหวัดสระแก้วที่ไม่ได้เรียนหนังสือหรือศึกษาในกลุ่มการศึกษาอื่น ๆ จัดเก็บในช่วงเวลาเรียนวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ จำนวนทั้งสิ้น 32,878 และผู้วิจัยต้องการสุ่มตัวอย่าง 500 คนจากประชากรวัยรุ่นทั้งหมดในจังหวัดสระแก้ว

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้าง (Hair et al., 2010, p. 661) เพื่อให้โมเดลสมการโครงสร้างมีความแข็งแกร่งใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์แบบ Maximum Likelihood (ML) ในกรณีที่โมเดลไม่ซับซ้อนมาก ควรมีขนาดตั้งแต่ 200 ตัวอย่างขึ้นไป แต่ถ้าโมเดลมีขนาดใหญ่มาก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ควรมีมากกว่า 400 ตัวอย่างขึ้นไป เช่นเดียวกับ (Schumacker & Lomax, 2010, p. 42) พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ใช้กลุ่มตัวอย่าง 250 -500 และ Boomsma (1982, 1983) แนะนำกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 400 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังนี้

3. สุ่มตัวอย่างวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 250 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว ทั้งหมดจำนวน 14 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และคิดตามสัดส่วนขนาดโรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ดังนี้

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวม	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวม
โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร	8	17	25	2	2	4
โรงเรียนสระแก้ว	200	272	472	20	20	40
โรงเรียนท่าเกษมพิทยา	116	87	203	10	10	20
โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม	131	119	250	11	11	22
โรงเรียนตาพระยา	118	184	302	12	12	24
โรงเรียนทัพราชวิทยา	46	62	108	6	6	12
โรงเรียนชัยม่วงวิทยา	31	24	55	4	4	8
โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม	220	234	454	18	18	36
โรงเรียนวังหลังวิทยาคม	67	53	120	6	6	12
โรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร	43	25	68	4	4	8
โรงเรียนอรัญประเทศ	170	157	327	12	12	24
โรงเรียนทัพพระยาพิทยา	118	134	252	10	10	20
โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม	35	63	98	6	6	12
โรงเรียนวังไพรวิทยาคม	31	26	57	4	4	8
รวม	1,334	1,457	2,791	125	125	250

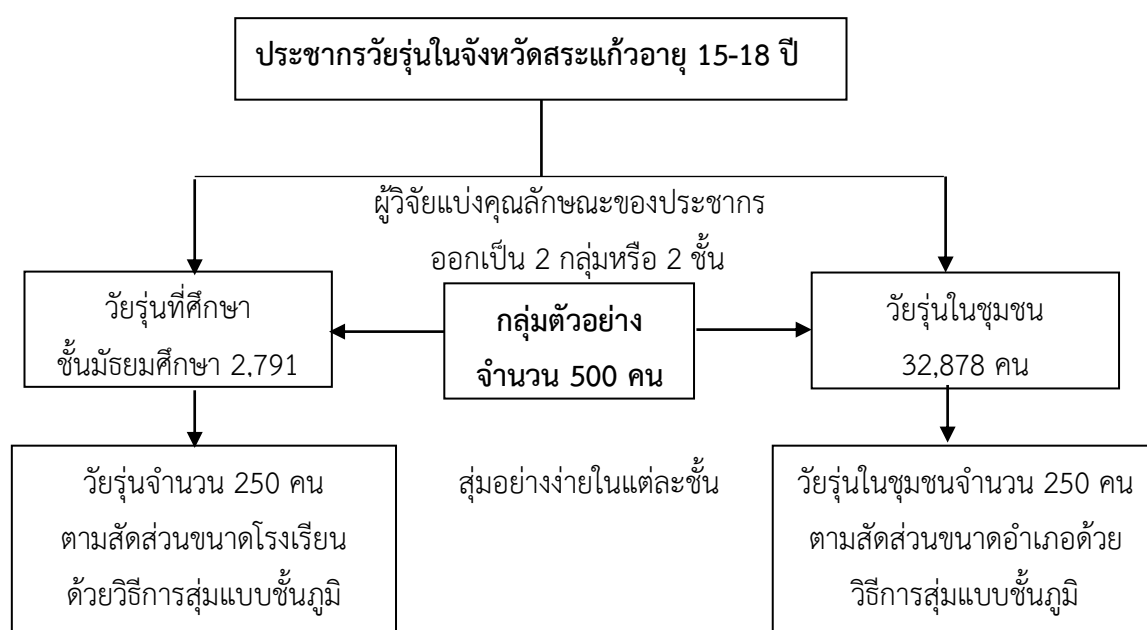
4. สุ่มตัวอย่างวัยรุ่น อายุ 15-18 ปีที่ไม่ได้เรียนหนังสือในเวลาเรียนที่อาศัยในชุมชนต่าง ๆ ครอบคลุมทั้ง 9 อำเภอในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 250 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และคิดตามสัดส่วนของวัยรุ่น ดังแสดงในตารางที่ 7 และภาพที่ 14

ตารางที่ 7 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยรายอำเภอ ดังนี้

อำเภอที่เก็บข้อมูล	จำนวนประชากรวัยรุ่นอายุ 15-18 ปี (คน)	ในชุมชน (คน)
1. อำเภอเมืองสระแก้ว	6,287	48
2. อำเภอคลองหาด	2,246	17
3. อำเภอวังน้ำเย็น	3,539	27
4. อำเภอวังสมบูรณ์	2,261	17
5. อำเภอรัฐประเศ	4,987	38
6. อำเภอวัฒนานคร	4,806	36
7. อำเภอโคกสูง	1,558	12
8. อำเภอตาพระยา	3,790	29
9. อำเภอเขาฉกรรจ์	3,404	26
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	32,878	250

การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ภาพที่ 14 การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรแฝงภายในมี 3 ตัวได้แก่
  - 1.1 พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial Behavior)
  - 1.2 การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม (Prosocial Goal Pursuit)
  - 1.3 เหตุผลของพฤติกรรม (Reasons for Behavior)
2. ตัวแปรแฝงภายนอกมี 2 ตัวแปรได้แก่
  - 2.1 ลักษณะภายในของบุคคล (Self-process)
  - 2.2 การชี้นำทางสังคม (Contextual Cues)
3. ตัวแปรสังเกตได้มี 15 ตัวได้แก่
  - 3.1 การช่วยเหลือ (Helping)
  - 3.2 การแบ่งปัน (Sharing)
  - 3.3 การร่วมมือ (Cooperative)
  - 3.4 เป้าหมายทางสังคม (Social Goal Pursuit)
  - 3.5 เป้าหมายส่วนบุคคล (Personal Goal Pursuit)
  - 3.6 เหตุผลภายนอก (External Reasons)
  - 3.7 เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง (Self-focused Reasons)
  - 3.8 เหตุผลด้านอื่น ๆ (Other-focused Reasons)
  - 3.9 เหตุผลภายใน (Internal Reasons)
  - 3.10 ภาวะความซึมเศร้า (Depressive Affect)
  - 3.11 การเอาใจใส่ (Empathy)
  - 3.12 ความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น (Perspective Taking)
  - 3.13 ความสามารถในการรับรู้ (Perceived Competence)
  - 3.14 ความคาดหวังของครู (Teacher Expectations)
  - 3.15 ความคาดหวังของเพื่อน (Peer Expectations)

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเสนอโครงการวิทยานิพนธ์และเครื่องมือการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา พิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมก่อนดำเนินการวิจัย โดยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งชี้แจงว่าการเข้าร่วมในการศึกษาคั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ข้อมูลทุกอย่างที่ได้จากการศึกษาจะถูกเก็บเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในลักษณะภาพรวม และนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างสามารถออกจากกรวิจัยได้ก่อนที่การวิจัยจะสิ้นสุด โดยไม่เกิดผลกระทบใด ๆ จากนั้น ผู้วิจัยให้ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปให้ผู้ปกครองพิจารณาอนุญาต และลงนามยินยอม เมื่อผู้ปกครองอนุญาตแล้ว จึงทำการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอน ของ Edmonds and Kenedy (2013, p. 170) ดังนี้

2.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากวิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา ไปยังผู้นำชุมชนในอำเภอและโรงเรียนประจำอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ติดต่อประสานงานกับสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่และหัวหน้างานวิชาการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวัน เวลา ในการเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตาม วันเวลา นัดหมาย

2.3 นำแบบสอบถาม ไปแจกจ่ายรุ่นกลุ่มตัวอย่าง ตามวัน เวลาที่นัดหมายโดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ทราบ และอธิบายวิธีการทำของแบบสอบถามแต่ละชุด ก่อนการทำแบบสอบถาม

2.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานบริการสาธารณสุขพื้นที่และหัวหน้างานวิชาการโรงเรียนระหว่าง 1 มิ.ย 2558- 30 มิ.ย 2558

2.5 เก็บรวบรวม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละฉบับ ได้แบบวัดที่สมบูรณ์ จำนวน 424 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 จากแบบสอบถามที่แจกไป 500 ฉบับ และนำแบบสอบถามที่ได้ นำมาลงรหัส เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโดยการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้ขั้นตอน ของ Edmonds and Kenedy (2013, p. 170) ดังต่อไปนี้

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติพื้นฐาน เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะการแจกแจงตัวแปร โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง

3.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เป็นการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด โดยใช้สถิติของเพียร์สัน

3.3 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์อทธิพล (Path Analysis) ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมลิสเรล โมเดลที่ใช้ในการวิเคราะห์คือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 5 ตัว ผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปแบบการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์อทธิพลเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ประกอบด้วย

3.3.1 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของค่าประมาณพารามิเตอร์ (Standard Errors and Correlations of Estimates) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะได้ค่าประมาณพารามิเตอร์ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณ ถ้าค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้มีนัยสำคัญ แสดงว่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีขนาดเล็ก สหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณมีค่าไม่สูงมาก แสดงว่าเป็นโมเดลที่ดีพอ

3.3.2 สหสัมพันธ์พหุคูณ และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Multiple Correlation and Coefficients of Determination) เป็นค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ สำหรับตัวแปรสังเกตได้แยกทีละตัว และรวมทุกตัว รวมทั้งสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้าง ค่าสถิติเหล่านี้ควรมีค่าสูงไม่เกิน 1.00 และค่าที่สูงกว่าแสดงว่าโมเดลมีความตรง

3.3.3 ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Measures) เป็นค่าสถิติที่ใช้หาความตรงของโมเดลเป็นภาพรวมทั้งโมเดล มี 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

3.3.3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความถ่วงมีค่าเป็นศูนย์ ค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำ หรือมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มาก และมีค่าใกล้เคียงกับจำนวนองศาอิสระ (Degree of Freedom) แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3.3.2 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index=GFI) ดัชนี GFI มีค่ามากกว่า 0.95 แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3.3.3 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index=AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดของความเป็นอิสระ (df) รวมถึงจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง ค่าดัชนี AGFI มีค่ามากกว่า .95 แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3.4 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index= CFI) มีค่าเท่ากับ .95 แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3.5 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual=SRMR) เป็นค่าบอกความคาดเคลื่อนของโมเดล มีค่าต่ำกว่า .05 แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3.6 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square of Error Approximation=RMSEA) ค่าของ RMSEA มีค่าต่ำกว่า .05 แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.4. การวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อน (Analysis of Residual) ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลอิสระ ใช้การวิเคราะห์เศษเหลือควบคู่กับดัชนีตัวอื่น ๆ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมอิสระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคลาดเคลื่อนมีหลายแบบ โดยแต่ละแบบใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังนี้

3.4.1 เมทริกซ์ความคลาดเคลื่อนในการเทียบความสอดคล้อง (Fitted Residuals Matrix) หมายถึง เมทริกซ์ที่เป็นผลต่างของเมทริกซ์ S และ $Simma$ ซึ่งประกอบไปด้วยค่าความคลาดเคลื่อนทั้งในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานมีค่าต่ำกว่า 2.57 แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.2 กราฟควิล็อต (Q-Plot) เป็นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคาดเคลื่อนกับค่าควอไทล์ปกติ (Normal Quatiles) เส้นกราฟมีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุม แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงข้อมูล ได้แก่

- 1.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง
- 1.2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด ได้แก่

- 2.1 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล
- 2.2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการชี้แนะทางสังคม
- 2.3 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม
- 2.4 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม

2.5 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติและตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

X1	หมายถึง	ภาวะความซึมเศร้า
X2	หมายถึง	การเอาใจใส่
X3	หมายถึง	ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น
X4	หมายถึง	ความสามารถในการรับรู้ตนเอง
X5	หมายถึง	ความคาดหวังของครู
X6	หมายถึง	ความคาดหวังของเพื่อน
Y1	หมายถึง	เหตุผลภายนอก
Y2	หมายถึง	เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง

Y3	หมายถึง	เหตุผลด้านอื่น ๆ
Y4	หมายถึง	เหตุผลภายใน
Y5	หมายถึง	เป้าหมายทางสังคม
Y6	หมายถึง	เป้าหมายส่วนบุคคล
Y7	หมายถึง	การช่วยเหลือ
Y8	หมายถึง	การแบ่งปัน
Y9	หมายถึง	การร่วมมือ
n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การพหุคูณ (Squared Multiple Correlation: R-square)
CV	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation)
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้ (Skewness)
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง (Kurtosis)
TE	หมายถึง	อิทธิพลรวม (Total Effect)
DE	หมายถึง	อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE	หมายถึง	อิทธิพลอ้อม (Indirect Effect)
p	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็นทางสถิติ (p -value)
χ^2	หมายถึง	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degrees of Freedom)
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
CFI	หมายถึง	ดัชนีระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
SRMR	หมายถึง	ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual)
RMSEA	หมายถึง	ค่าความคาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error of Approximation)

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงข้อมูล

ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง และค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ และผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

1.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายละเอียดตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะ

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=424)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	214	50.5
หญิง	210	49.5
2. อายุ		
15 ปี	77	18.2
16 ปี	104	24.5
17 ปี	119	28.1
18 ปี	124	29.2

จากตารางที่ 8 วิจัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 424 คน จำแนกเป็นเพศชาย 214 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 เพศหญิง 210 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 และเมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า วิจัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง อายุ 18 ปี มากที่สุด จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 รองลงมาคือ อายุ 17 ปี 119 คน คิดเป็นร้อยละ 28.10 และ อายุ 16 ปี 104 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 และน้อยที่สุดคือ อายุ 15 ปี 77 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20

1.2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้และค่าความโด่งของตัวแปรที่สังเกตได้

ตัวแปร	Min	Max	M	SD	CV(%)	SK	KU
คุณลักษณะภายในของบุคคล							
1. ภาวะซึมเศร้า	2.40	5.00	3.78	.62	16.40	.09	-.92
2. การเอาใจใส่	1.60	5.00	3.77	.65	17.24	-.20	-.26
3. ความสามารถในการเข้าใจทัศนะผู้อื่น	1.00	5.00	3.73	.60	16.09	.11	-.31
4. ความสามารถในการรับรู้ตนเอง	1.00	5.00	3.58	.58	16.02	.10	-.61
การชี้นำทางสังคม							
1. ความคาดหวังของครู	2.60	5.00	4.05	.63	15.56	-.09	-.91
2. ความคาดหวังของเพื่อน	1.80	5.00	3.93	.65	16.54	-.20	-.52
เหตุผลของพฤติกรรม							
1. เหตุผลภายนอก	1.25	5.00	3.69	.60	16.26	-.16	.43
2. เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง	2.20	5.00	3.86	.59	15.28	-.12	-.56
3. เหตุผลด้านอื่น ๆ	2.00	5.00	3.75	.61	16.27	-.04	-.23
4. เหตุผลภายใน	2.00	5.00	3.79	.57	15.04	.06	-.46
การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม							
1. การแสวงหาเป้าหมายทางสังคม	2.40	5.00	4.12	.63	15.29	-.48	-.63
2. การแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล	1.60	5.00	3.85	.65	16.88	-.10	-.34
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม							
1. การช่วยเหลือ	2.00	5.00	3.31	.44	13.29	.25	.56
2. การแบ่งปัน	2.20	5.00	3.74	.61	16.31	-.02	-.65
3. การร่วมมือ	2.00	5.00	3.62	.61	16.85	.10	-.49

จากตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สัมประสิทธิ์การกระจาย (CV) ค่าความเบ้ (SK) และค่าความโด่ง (KU) สามารถแยกพิจารณาในแต่ละตัวแปรได้ดังนี้

ตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล พบว่าตัวแปรสังเกตได้ ภาวะซึมเศร้า การเอาใจใส่ ความสามารถในการเข้าใจทัศนะผู้อื่น และความสามารถในการรับรู้ตนเอง มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตใกล้เคียงกันคือ 3.78 3.77 3.73 และ 3.58 ตามลำดับ แสดงว่าวัยรุ่นได้รับผลจากภาวะซึมเศร้าต่ำ

มีการเอาใจใส่ ความสามารถในการเข้าใจที่คนๆอื่น และความสามารถในการรับรู้ตนเองในระดับสูง มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกันคือ .62 .65 .60 และ .58 โดยตัวแปรสังเกตได้การเอาใจใส่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด และตัวแปรสังเกตได้ภาวะซึมเศร้า ความสามารถในการเข้าใจที่คนๆอื่น และความสามารถในการรับรู้ตนเองต่างก็น้อย มีสัมประสิทธิ์การกระจายแตกต่างกันคือ 16.40 17.24 16.09 และ 16.02 ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ที่พิจารณาจากความเบ้ และความโด่ง ปรากฏว่ามีความเบ้อยู่ระหว่าง -.04 ถึง .06 และความโด่งอยู่ระหว่าง -.56 ถึง .43 ซึ่งเกณฑ์ความเบ้ และความโด่งที่ยอมรับได้ได้คือปกติ คือ ถ้าคะแนนกำลังสองเป็นการแจกแจงแบบปกติ ค่าความเบ้จะเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่าง 0 ถึง 6 (Glass & Kenneth, 1995, p. 91) และความโด่งตามตารางค่าวิกฤติของที จะเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่าง 0 ถึง 6 (Glass & Kenneth, 1995, pp. 261-262) แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ของลักษณะภายในของบุคคลมีลักษณะการแจกแจงใกล้เคียงกับเส้นโค้งปกติ

ตัวแปรแฝงการชี้แนะทางสังคม พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ ความคาดหวังของครูและความคาดหวังของเพื่อนมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตแตกต่างกันคือ 4.05 และ 3.93 แสดงว่าวัยรุ่นรับรู้ความคาดหวังของครูและความคาดหวังของเพื่อนในระดับสูง มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกันคือ .63 และ 0.65 แสดงว่าวัยรุ่นรับรู้ความคาดหวังของครูและความคาดหวังของเพื่อนแตกต่างกันน้อย มีสัมประสิทธิ์การกระจายใกล้เคียงกันเท่ากับ 15.56 และ 16.54 มีความเบ้อยู่ระหว่าง -.09 ถึง -.20 และความโด่งอยู่ระหว่าง -.91 ถึง -.52 ซึ่งเกณฑ์ความเบ้ และความโด่งที่ยอมรับได้ได้คือปกติ คือ ถ้าคะแนนกำลังสองเป็นการแจกแจงแบบปกติ ค่าความเบ้จะเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่าง 0 ถึง 6 (Glass & Kenneth, 1995, p. 91) และความโด่งตามตารางค่าวิกฤติของที จะเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่าง 0 ถึง 6 (Glass & Kenneth, 1995, pp. 261-262) แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ของการชี้แนะทางสังคม มีลักษณะการแจกแจงใกล้เคียงกับเส้นโค้งปกติ

ตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรมพบว่า ตัวแปรสังเกตได้เหตุผลภายนอก เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง เหตุผลด้านอื่น ๆ และเหตุผลภายในมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตใกล้เคียงกันคือ 3.69 3.86 3.75 และ 3.79 แสดงว่าวัยรุ่นเหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเองมากที่สุด ตามด้วยเหตุผลภายใน เหตุผลด้านอื่น ๆ และเหตุผลภายนอกลดตามลำดับมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกันคือ .60 .59 .61 และ .57 ตามลำดับแสดงว่าวัยรุ่นมีเหตุผลด้านต่างๆไม่แตกต่างกันมีสัมประสิทธิ์การกระจายใกล้เคียงกันเท่ากับ 16.26 15.28 16.27

1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 15 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	X1	X2	X3	X4	X5	X6
Y1	1.00														
Y2	.59**	1.00													
Y3	.54**	.62**	1.00												
Y4	.50**	.69**	.67**	1.00											
Y5	.41**	.61**	.50**	.59**	1.00										
Y6	.40**	.57**	.50**	.61**	.70**	1.00									
Y7	.23**	.35**	.25**	.35**	.28**	.34**	1.00								
Y8	.35**	.52**	.42**	.53**	.54**	.51**	.54**	1.00							
Y9	.39**	.58**	.46**	.55**	.52**	.56**	.57**	.69**	1.00						
X1	.21**	.34**	.26**	.30**	.44**	.33**	.05**	.26**	.19**	1.00					
X2	.39**	.48**	.50**	.58**	.50**	.44**	.24**	.44**	.36**	.32**	1.00				
X3	.40**	.49**	.44**	.53**	.54**	.49**	.27**	.48**	.41**	.31**	.66**	1.00			
X4	.40**	.45**	.43**	.53**	.41**	.42**	.29**	.39**	.38**	.13**	.53**	.55**	1.00		
X5	.38**	.46**	.39**	.43**	.47**	.39**	.13**	.32**	.31**	.30**	.41**	.40**	.37**	1.00	
X6	.36**	.44**	.41**	.47**	.47**	.44**	.19**	.36**	.34**	.30**	.40**	.40**	.41**	.72**	1.00

** $p < .01$

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 15 ตัวแปร ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมด จำนวน 105 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .05 ถึง .72 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันขนาดพอเหมาะไม่สูงเกินไป มีค่าไม่เกิน .90 (Aroian & Norris) แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดมีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หือทธิพล

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงเดียวกัน ปรากฏว่า มีค่าอยู่ในช่วง .66-.72 โดยแยกพิจารณา ดังนี้

1. ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การเอาใจใส่ (X2) กับ ความสามารถในการเข้าใจทัศนะผู้อื่น (X3) มีค่าเท่ากับ .66
2. ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงการชี้นำทางสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ความคาดหวังของครู (X5) กับความคาดหวังของเพื่อน (X6) มีค่าเท่ากับ .72
3. ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง (Y2) กับ เหตุผลภายใน (Y4) มีค่าเท่ากับ .69

4. ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ เป้าหมายทางสังคม (Y5) กับ เป้าหมายส่วนบุคคล (Y6) มีค่าเท่ากับ .69

5. ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ การแบ่งปัน (Y8) กับ การร่วมมือ (Y9) มีค่าเท่ากับ .68

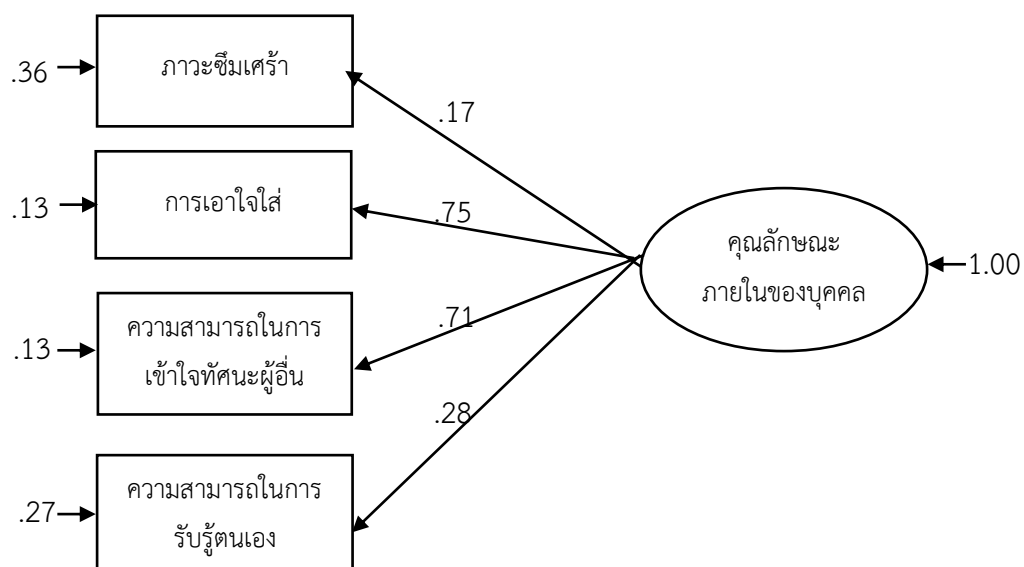
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของโมเดลการวัดตัวแปรแฝง เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของตัวแปรแฝงแต่ละตัวแปรที่อยู่ในโมเดลว่ามีองค์ประกอบตามทฤษฎีและแนวคิดที่ได้ตรวจสอบมาหรือไม่ โดยการวิเคราะห์โมเดลการวัดด้วยโปรแกรม LISREL 9.1 ได้แก่ โมเดลการวัดของคุณลักษณะภายในของบุคคล การชี้นำทางสังคม เหตุผลของพฤติกรรม การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล การตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล ได้ผลการตรวจสอบ ดังแสดงในตารางที่ 11 และภาพที่ 15

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล

ตัวแปรสังเกตได้	ผลการวิเคราะห์		
	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
ภาวะซึมเศร้า	.17	.03	4.45
การเอาใจใส่	.75	.11	6.62
ความสามารถในการเข้าใจที่คนอื่น	.71	.10	6.66
ความสามารถในการรับรู้ตนเอง	.28	.04	5.71

Chi-Square=.47, $df=1$, p -value=.49, RMSEA=.00

ภาพที่ 15 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล

ตารางที่ 12 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล

การตรวจสอบค่าดัชนีความตรงของโมเดลการวัด			
ดัชนีตรวจสอบความตรง	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	.49	ผ่านเกณฑ์
χ^2/df	< 2.00	.47	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .90$	.99	ผ่านเกณฑ์
AGFI	$> .90$	.99	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .95$	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	$< .05$	.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .08$	.00	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 11 ตารางที่ 12 และภาพที่ 15 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคล ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าดัชนีตรวจสอบความตรงผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

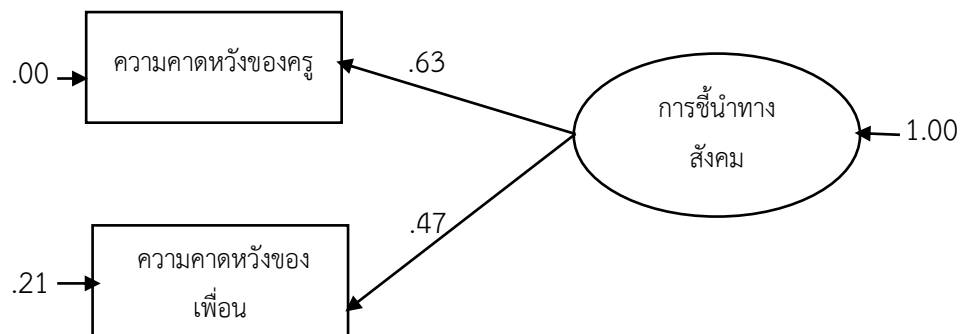
ทุกค่า ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบปรากฏว่า ทุกองค์ประกอบมีน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก โดยมีค่าอยู่ในช่วง .17-.75 มีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานอยู่ในระดับ .03-.11 ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ การเอาใจใส่ รองลงมาคือ ความสามารถในการเข้าใจที่ชนะของผู้อื่น และความสามารถในการรับรู้ตนเอง และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดคือ ภาวะซึมเศร้า โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .75 .71 .28 และ .17 ตามลำดับ

2. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการขึ้นทางสังคม

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการขึ้นทางสังคม ได้ผลตรวจสอบดังแสดงในตารางที่ 13 และภาพที่ 16

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงการขึ้นทางสังคม

ตัวแปรสังเกตได้	ผลการวิเคราะห์		
	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
ความคาดหวังของครู	.63	.02	29.15
ความคาดหวังของเพื่อน	.47	.02	17.20

Chi-Square=.01, $df=1$, p -value=.93, RMSEA=.00

ภาพที่ 16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการขึ้นทางสังคม

ตารางที่ 14 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการขึ้นทางสังคม

การตรวจสอบค่าดัชนีความตรงของโมเดลการวัด			
ดัชนีตรวจสอบความตรง	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	.01	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	.93	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .90$	1.00	ผ่านเกณฑ์
AGFI	$> .90$	1.00	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .95$	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	$< .05$	.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .08$	.00	ผ่านเกณฑ์

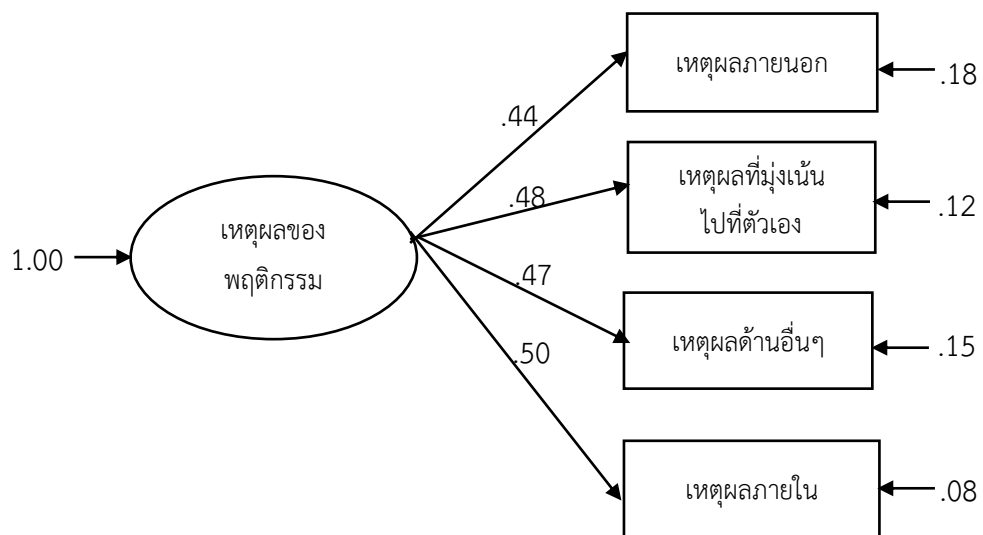
จากตารางที่ 13 ตารางที่ 14 และภาพที่ 16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดการขึ้นทางสังคม ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าดัชนีตรวจสอบความตรงผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบปรากฏว่า ทุกองค์ประกอบมีน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก โดยมีค่าอยู่ในช่วง .47-.63 มีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ .02 ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ความคาดหวังของครู และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ ความคาดหวังของเพื่อน โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .63 และ .47 ตามลำดับ

3. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม

การตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม ได้ผลการตรวจสอบดังแสดงในตารางที่ 15 และภาพที่ 17

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม

ตัวแปรสังเกตได้	ผลการวิเคราะห์		
	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
เหตุผลภายนอก	.44	-	-
เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตนเอง	.48	.03	14.08
เหตุผลด้านอื่นๆ	.47	.03	3.67
เหตุผลภายใน	.50	.03	4.61

Chi-Square=1.32, $df=1$, p -value=.25, RMSEA=.02

ภาพที่ 17 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม

ตารางที่ 16 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม

การตรวจสอบค่าดัชนีความตรงของโมเดลการวัด			
ดัชนีตรวจสอบความตรง	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	.25	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	1.32	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .90$	.99	ผ่านเกณฑ์
AGFI	$> .90$	.98	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .95$	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	$< .05$	.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .08$	.02	ผ่านเกณฑ์

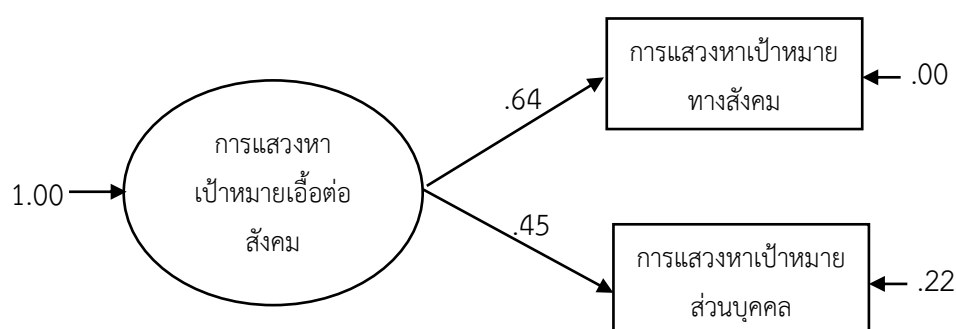
จากตารางที่ 15 ตารางที่ 16 และภาพที่ 17 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าดัชนีตรวจสอบความตรงผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบปรากฏว่า ทุกองค์ประกอบมีน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก โดยมีค่าอยู่ในช่วง .44-.50 มีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ .03 ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ เหตุผลภายใน รองลงมา คือ เหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตนเอง เหตุผลด้านอื่น ๆ และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ เหตุผลภายนอก โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .50 .48 .47 และ .44 ตามลำดับ

4. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายชีวิตต่อสังคม

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายสังคม ได้ผลตรวจสอบดังแสดงในตารางที่ 17 และภาพที่ 18

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม

ตัวแปรสังเกตได้	ผลการวิเคราะห์		
	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
การแสวงหาเป้าหมายทางสังคม	.64	-	-
การแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล	.45	.02	19.97

Chi-Square=.03, df=1, p-value=.85, RMSEA=.00

ภาพที่ 18 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม

ตารางที่ 18 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม

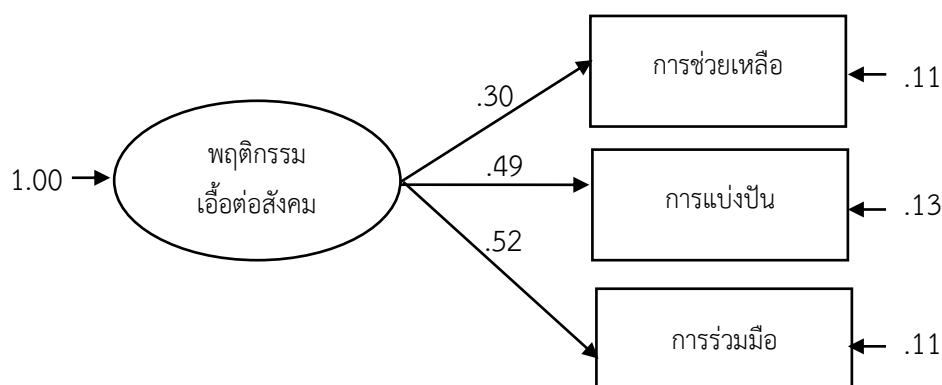
การตรวจสอบค่าดัชนีความตรงของโมเดลการวัด			
ดัชนีตรวจสอบความตรง	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	p > .05	.85	ผ่านเกณฑ์
χ^2/df	< 2.00	.03	ผ่านเกณฑ์
GFI	> .90	1.00	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> .90	1.00	ผ่านเกณฑ์
CFI	> .95	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	< .05	.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< .08	.00	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 17 ตารางที่ 18 และภาพที่ 18 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าดัชนีตรวจสอบความตรงผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบปรากฏว่า ทุกองค์ประกอบมีน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก โดยมีค่าอยู่ในช่วง .45-.64 มีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ .02 ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ การแสวงหาเป้าหมายทางสังคมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .64 และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ การแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .45 ตามลำดับ

5. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม
ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้ผลตรวจสอบดังแสดงในตารางที่ 19 และภาพที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ตัวแปรสังเกตได้	ผลการวิเคราะห์		
	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
การช่วยเหลือ	.30	-	-
การแบ่งปัน	.49	.03	13.67
การร่วมมือ	.52	.03	13.79

Chi-Square=.03, $df=1$, p -value=.85, RMSEA=.00

ภาพที่ 19 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ตารางที่ 20 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

การตรวจสอบค่าดัชนีความตรงของโมเดลการวัด			
ดัชนีตรวจสอบความตรง	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	.85	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	.03	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .90$	1.00	ผ่านเกณฑ์
AGFI	$> .90$	1.00	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .95$	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	$< .05$	.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .08$	.00	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 19 ตารางที่ 20 และภาพที่ 19 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าดัชนีตรวจสอบความตรงผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบปรากฏว่า ทุกองค์ประกอบมีน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก โดยมีค่าอยู่ในช่วง .30-.52 มีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ .03 ตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ การร่วมมือมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .52 รองลงมาคือ การแบ่งปัน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .49 และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ การช่วยเหลือ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .30 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว

ผลการวิเคราะห์นี้ เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนา ขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรแฝงในโมเดล ตรวจสอบผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ รวมทั้งพิจารณาค่าสอดคล้องโดยรวมของโมเดล โดยภาพรวมโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว ดังแสดงในภาพที่ 20 และตารางที่ 21 และ ตารางที่ 22

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นใน
จังหวัดสระแก้วตามสมมติฐาน

ตัวแปรผล ตัวแปรสาเหตุ	เหตุผลของพฤติกรรม			การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม			พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
คุณลักษณะภายใน ของบุคคล	.61** (.07)	-	.61** (.07)	.62** (.07)	.37** (.06)	.25** (.07)	.51** (.08)	.51** (.08)	-
การขึ้นทางสังคม	.23** (.06)	-	.23** (.06)	.26** (.06)	.14** (.04)	.12** (.06)	.22** (.06)	.22** (.06)	-
เหตุผลของพฤติกรรม	-	-	-	.60** (.08)	-	.60** (.08)	.50** (.09)	.50** (.09)	-
การแสวงหาเป้าหมาย เอื้อต่อสังคม	-	-	-	-	-	-	.83** (.10)	-	.83** (.10)
สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	.61			.79			.68		

** $p < .01$

ตารางที่ 22 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของ
วัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วตามสมมติฐาน

	เหตุผลของ พฤติกรรม	การแสวงหาเป้าหมาย เอื้อต่อสังคม	พฤติกรรม เอื้อต่อสังคม	คุณลักษณะ ภายในของบุคคล	การขึ้น ทางสังคม				
เหตุผลของพฤติกรรม	1.00								
การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม	.87	1.00							
พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม	.72	.83	1.00						
คุณลักษณะภายในของบุคคล	.76	.78	.65	1.00					
การขึ้นทางสังคม	.61	.65	.53	.62	1.00				
ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้									
ตัวแปร	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9
ความเที่ยง	.68	.86	.75	.90	.79	.79	.50	.79	.83
ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6			
ความเที่ยง	.44	.81	.80	.77	.83	.86			

ตารางที่ 23 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลที่ปรับเป็นโมเดลที่พัฒนาขึ้น

การตรวจสอบค่าดัชนีความตรงของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบความตรง	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2/ df	< 2.00	(145.15/75)=1.94	ผ่านเกณฑ์
GFI	> .90	.96	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> .90	.93	ผ่านเกณฑ์
CFI	> .95	.99	ผ่านเกณฑ์
SRMR	< .05	.03	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< .08	.05	ผ่านเกณฑ์

จากภาพที่ 20 ตารางที่ 21 และตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วที่ปรับเป็นโมเดลที่พัฒนาขึ้น ปรากฏว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าสถิติและดัชนีตรวจสอบความตรงผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า ได้แก่ ค่าไคแควร์สัมพันธ์ (relative χ^2) เท่ากับ 1.94 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .96 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .93 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .99 ค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (SRMR) เท่ากับ .03 ค่าความคาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .05

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบปรากฏว่า ตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละตัวแปรแฝงมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกในระดับที่ยอมรับได้ โดยมีค่าอยู่ในช่วง .23-.57 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ความคาดหวังของเพื่อน (X6) มีค่าเท่ากับ .57 รองลงมาคือ การเอาใจใส่ (X2) มีค่าเท่ากับ .53 และตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ การช่วยเหลือ (Y7) มีค่าเท่ากับ .23

เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าเป็นบวกทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่มีค่าสูงสุด คือตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรมกับการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .87 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่มีค่าต่ำสุด คือ พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมกับการซึ่มนำทางสังคมมีค่าเท่ากับ .53

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวมีค่าอยู่ในช่วง .23-.57 โดยตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าความเที่ยงสูงสุดคือ ความคาดหวังของเพื่อน (X6) มีค่าเท่ากับ .57 และตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าความเที่ยงน้อยที่สุดคือการช่วยเหลือ (Y7) มีค่าเท่ากับ .23

พิจารณาเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรง เท่ากับ .83

2. เหตุผลของพฤติกรรม มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม โดยมีขนาดอิทธิพลโดยรวม เท่ากับ .50

3. การขึ้นทางสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านเหตุผลของพฤติกรรม การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม โดยมีขนาดอิทธิพลโดยรวม เท่ากับ .22

4. คุณลักษณะภายในของบุคคลมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผ่านเหตุผลของพฤติกรรม การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม โดยมีขนาดอิทธิพลโดยรวม เท่ากับ .51

เมื่อพิจารณาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว ที่พัฒนาขึ้น ปรากฏว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม เป็นสาเหตุทางตรง ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และคุณลักษณะภายในของบุคคล การขึ้นทางสังคม และเหตุผลของพฤติกรรม เป็นสาเหตุทางอ้อม (Indirect Cause) ของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยส่งผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม

2. โมเดลที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 145.15 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 75 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (relative χ^2) เท่ากับ 1.94 ดัชนี GFI เท่ากับ .96 AGFI เท่ากับ .93 CFI เท่ากับ .99 SRMR เท่ากับ .00 RMSEA เท่ากับ .05 และตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ได้ร้อยละ 68

สรุปได้ว่า การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม เป็นปัจจัยหลักของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว ส่วนปัจจัยเสริมผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม ได้แก่ คุณลักษณะภายในของบุคคล การขึ้นทางสังคม และเหตุผลของพฤติกรรม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนแรก การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยต่างๆ เพื่อสำรวจตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น โดยใช้พื้นฐานของทฤษฎีแรงจูงใจกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) ของ Ryan and Deci (2000) และ Wentzel (2007) และพัฒนาการพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของ (Eisenberg & Fabes, 1998) จากนั้นคัดเลือกตัวแปรที่สำคัญ และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการที่สามารถวัดค่าได้ พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชื่อมโยงและจัดระบบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่สนใจเป็นกรอบแนวคิด โดยเริ่มจากตัวแปรพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมไปยังตัวแปรที่เป็นสาเหตุตามลำดับการเกิดที่ละตัวแปร ในลักษณะของโมเดลเชิงสาเหตุ พร้อมทั้งตั้งสมมติฐาน และใช้แผนภาพแสดงการเชื่อมโยงของตัวแปรในโมเดล ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรแฝง 5 ตัว ได้แก่ ตัวแปรแฝงลักษณะตัวแปรแฝงคุณลักษณะภายในของบุคคล ตัวแปรแฝงการชี้นำทางสังคม ตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม ตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม และตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 15 ตัว เสนอโมเดลสมบูรณที่สร้างขึ้นเป็นโมเดลสมมติฐานของการวิจัย

ขั้นตอนที่สอง ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ วัยรุ่นอายุ 15-18 ปี ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว และวัยรุ่นในชุมชนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ หรืออยู่ในกลุ่มการศึกษาอื่นๆ เก็บในช่วงเวลาเรียน จำนวน 500 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้แบบสอบถามที่สมบูรณกลับคืนมา 424 ชุดคิดเป็นร้อยละ 85 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL 9.1

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 15 ตัวแปร พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกทุกคู่ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ทั้ง 105 คู่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว พบว่าค่าอยู่ในช่วง .13 ถึง .72 ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดได้แก่ ตัวแปรความคาดหวังของครู (X5) กับตัวแปรความคาดหวังของเพื่อน (X6) มีค่าเท่ากับ .72 และตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวแปรผลกระทบจากภาวะความซึมเศร้า (X1) กับตัวแปรความสามารถในการรับรู้ตนเอง (X4) มีค่าเท่ากับ.13

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ภายในตัวแปรแฝงเดียวกัน พบว่าในกลุ่มตัวแปรแฝงลักษณะภายในของบุคคล ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ตัวแปรการเอาใจใส่ (X2) กับตัวแปรความสามารถในการเข้าใจทัศนะของผู้อื่น (X3) มีค่าเท่ากับ .66 ในกลุ่มตัวแปรแฝงการชี้นำทางสังคม ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ตัวแปรความคาดหวังของครู (X5) กับตัวแปรความคาดหวังของเพื่อน (X6) มีค่าเท่ากับ .72 ตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ตัวแปรเหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง (Y2) กับตัวแปรเหตุผลภายใน (Y4) มีค่าเท่ากับ .69 ตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายที่เอื้อต่อสังคม ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ตัวแปรเป้าหมายทางสังคม (Y5) กับตัวแปรเป้าหมายส่วนบุคคล (Y6) มีค่าเท่ากับ .70 และตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ตัวแปรการแบ่งปัน (Y8) กับตัวแปรการร่วมมือ (Y9) มีค่าเท่ากับ .69

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรอื่น ๆ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงลักษณะภายในของบุคคล กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือ ตัวแปรเหตุผลภายใน (Y4) กับตัวแปรตัวแปรการเอาใจใส่ (X2) มีค่าเท่ากับ .58 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการชี้นำทางสังคม กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือ ตัวแปรเหตุผลภายใน (Y4) กับตัวแปรความคาดหวังของเพื่อน (X6) มีค่าเท่ากับ .47 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงเหตุผลของพฤติกรรม กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือ ตัวแปรเหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง (Y2) กับตัวแปรการร่วมมือ (Y9) มีค่าเท่ากับ .58 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายที่เอื้อต่อสังคม กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือ ตัวแปรเป้าหมายส่วนบุคคล (Y6) กับตัวแปรการร่วมมือ (Y9) มีค่าเท่ากับ .56 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือตัวแปรการร่วมมือ (Y9) กับตัวแปรเหตุผลที่มุ่งเน้นไปที่ตัวเอง (Y2) มีค่าเท่ากับ .58

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ ผลการทดสอบค่าสถิติไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 145.15 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 75 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (relative χ^2) เท่ากับ 1.94 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ .95 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .93 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .99 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .00 ค่าความคาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .05 กราฟคิวพล็อตอยู่ในแนวเส้นทแยงมุม และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรตามพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ได้แก่ เหตุผลของพฤติกรรม การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ได้ร้อยละ 61, 79 และ 68 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรคุณลักษณะภายในของบุคคล มีอิทธิพลทางตรงต่อเหตุผลของพฤติกรรม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .61 ตัวแปรการชี้นำทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรเหตุผลของพฤติกรรม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .23 ตัวแปรเหตุผลของพฤติกรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .60 และตัวแปรการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .82 และทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าเป็นบวกทั้งหมด โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง เหตุผลของพฤติกรรมกับตัวแปรแฝงการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .87 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม กับคุณลักษณะภายในของบุคคลเท่ากับ .65 พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม กับการชี้นำทางสังคมเท่ากับ .53 พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมกับเหตุผลของพฤติกรรมเท่ากับ .72 และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมกับการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมเท่ากับ .83

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ด้านโดยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้แก่ การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ การชี้นำทางสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยส่งผ่านเหตุผลของพฤติกรรมและการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าวัยรุ่นรับรู้การคาดหวังทางสังคมจากครูและเพื่อน และสร้างเป็นแรงจูงใจให้วัยรุ่นปฏิบัติตามในสิ่งที่คาดหวัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bukowski and Sippola (1996, p. 238) พบว่าการชี้นำทางสังคมเป็นการคาดการณ์ความหวังของครูสำหรับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม สัมพันธ์กับเหตุผลภายในของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของผู้กระทำพฤติกรรม เช่นเดียวกับความคาดหวังของเพื่อน พบว่าเพื่อนสามารถสร้างแรงจูงใจทางสังคมที่แข็งแกร่งสำหรับพฤติกรรมเชิงบวกได้ ในงานวิจัยของ Peters, Cillessen, Riksen-Walraven, and Haselager (2010, p. 398) เพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม Wentzel et al. (2010, p. 193) พบว่าการรับรู้ของวัยรุ่นต่อครูและการสนับสนุนของเพื่อนร่วมห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับการสร้างแรงบันดาลใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Layous et al. (2012, p. 1) พบว่าการยอมรับของเพื่อนมีความสำคัญกับผลการเรียนและผลทางสังคม

คุณลักษณะภายในของบุคคลมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยส่งผ่านเหตุผลของพฤติกรรม และการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม คุณลักษณะภายในของบุคคลเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคุณลักษณะภายในของวัยรุ่น จากการศึกษาของ Wentzel et al. (2007, p. 895) พบว่าคุณลักษณะภายในของบุคคล ประกอบด้วย การเอาใจใส่ ความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น ภาวะความซึมเศร้า ความสามารถในการรับรู้ตนเอง มีความสัมพันธ์กับผลของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม และนำมาพยากรณ์พฤติกรรมเอื้อต่อสังคมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิงนุช สิงห์นนท์ (2555, หน้า 25) ผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน ปรากฏว่า อารมณ์ทางลบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีองค์ประกอบจากภาวะซึมเศร้า สุขพันธ์ธำ เสงี่ยมเจริญ (2556, หน้า 100) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อจิตสำนึกสาธารณะมากที่สุด ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน รองลงมา คือ เจตคติต่อจิตสำนึกสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับ Gini G et al. (2008, p. 93) ที่ศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างแสดงให้เห็นว่าการเอาใจใส่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม

เหตุผลของพฤติกรรมมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยส่งผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยจะเห็นได้ว่าเหตุผลของพฤติกรรมของวัยรุ่น ทั้งเหตุผลภายนอกและเหตุผลภายในมีความสัมพันธ์กัน โดยเหตุผลภายในเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอก เช่น วัยรุ่นพูดหรือแสดงกิริยาโดยสอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดภายใน การศึกษาให้เข้าใจเกี่ยวกับ “จิตใจ” หรือเหตุผลภายในของวัยรุ่น ต้องศึกษาจากส่วนที่สัมผัสได้ คือ พฤติกรรมภายนอก ซึ่งเป็นแนวทางสู่ความเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นเหตุผลภายในใจ และการที่จะเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ที่วัยรุ่นแสดงออกอันเป็นพฤติกรรมภายนอก ต้องศึกษาให้เข้าใจธรรมชาติของการคิด การตัดสินใจ การรับรู้ ความรู้สึก ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของเหตุผลของพฤติกรรม จากการศึกษาของ De Groot and Steg (2009, p. 427) ศึกษาคุณธรรมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม บทบาทของการตระหนักรู้ ความรับผิดชอบและบรรทัดฐาน ผลการวิจัย พบว่าเหตุผลของความรับผิดชอบต่อส่งเสริมให้

บุคคลแสดงพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เช่นเดียวกับ Carlo et al. (2010, p. 875) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าการใช้เหตุผลทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงงานวิจัยของ Guay, Ratelle and Chanal (2008, pp. 233-240) พบว่าเหตุผลภายนอกและภายในของบุคคล เป็นปัจจัยสร้างแรงจูงใจกำหนดตนเองโดยเฉพาะกับนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนที่โรงเรียน

การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม โดยส่งผลทางบวก แสดงว่าการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมเป็นปัจจัยบ่งชี้โดยตรงของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในวัยรุ่น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Wentzel and Russell (2012, p. 605) พบว่าเป้าหมายทางสังคมและการแสวงหาเป้าหมายความรู้ของการศึกษามีผลต่อนักเรียน เช่นเดียวกับ Massey, Gebhardt, and Garnefski (2008, p. 421) พบว่าเป้าหมายวัยรุ่นและการแสวงหาเป้าหมาย วัยรุ่นที่ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี เป้าหมายของวัยรุ่นได้รับอิทธิพลจากการแสวงหาเป้าหมายทางใจ รวมถึง Schwartz (2010, p. 224) กล่าวว่า การแสวงหาเป้าหมายเป็นความรู้สึกภายในถึงสิ่งที่ควรจะทำ

ทฤษฎีแรงจูงใจการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) ของ Ryan and Deci (2000) อธิบายว่าแรงจูงใจการกำหนดตนเองเกี่ยวข้องกับการกำหนดเจตคติที่ชัดเจนและการกำหนดเป้าหมายของการกระทำ ดังนั้นแรงจูงใจกับการกำหนดตนเองจึงมีผลกับความคิด ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมของบุคคล อันเกี่ยวข้องกับการเกิดแรงจูงใจของบุคคล ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการขั้นพื้นฐาน นั่นก็คือ ความต้องการอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น และ ความต้องการเป็นคนที่มีทักษะ ความสามารถ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Weinstein and Ryan (2010, p. 222) ผลการวิจัยสนับสนุนความคิดว่าแรงจูงใจในการกำกับตนเอง ช่วยให้เกิดพฤติกรรมในการช่วยเหลือ และสร้างความพึงพอใจกับผู้รับความช่วยเหลือมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขเคนทร์ วรรณศิริ และ อรัญญา ตัญคำภีร์ (2558, หน้า 45) ที่ศึกษาพบว่าแรงจูงใจของพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมในการทำงานมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมเป็นปัจจัยหลัก ที่ทำให้วัยรุ่นกระทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ส่วนปัจจัยเสริมผ่านการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม ได้แก่ กระบวนการภายในของบุคคล การชี้นำทางสังคม และเหตุผลของพฤติกรรม ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม คือ การแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคม การแสวงหาเป้าหมายเป็นตัวกำหนดการกระทำ เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

เกิดจากแรงจูงใจภายในของบุคคล ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้วัยรุ่นกระทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมมากขึ้น การกำหนดการแสวงหาเป้าหมายเอื้อต่อสังคมให้วัยรุ่นกระทำควรใช้เป้าหมายทางสังคมให้วัยรุ่นประพฤติ และปฏิบัติตาม ร่วมทั้งการส่งเสริมเป้าหมายส่วนบุคคลในการกระทำพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม คือการชี้แนะทางสังคม ครูและเพื่อนสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมต่อวัยรุ่นได้ วัยรุ่นรับรู้ความคาดหวังทางสังคมของตน จากครูและเพื่อน และประเมินความคาดหวังที่จะแสดงพฤติกรรม การชี้แนะทางสังคมจึงเป็นตัวกำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้วัยรุ่นประพฤติและปฏิบัติตาม และมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล การปลูกฝังจริยธรรมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมจึงควรทำในพื้นฐานการศึกษาตั้งแต่ประถมวัย และระหว่างการศึกษาภาคบังคับ ส่งเสริมวิชาจริยธรรม และคุณธรรมในโรงเรียน คุณธรรมต้องนำความรู้โดยสอดแทรกอยู่ในทุกวิชา ครูอาจารย์ต้องเป็นตัวอย่างที่ดี จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการวางรากฐานที่ดีในการพัฒนาจริยธรรมและพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวัง

3. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม คือ เหตุผลของพฤติกรรมและคุณลักษณะภายในของบุคคล วัยรุ่นเป็นวัยที่ปรับตัวเพื่อแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ถ้าวัยรุ่นสามารถปรับตัวได้ก็จะสามารถพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมที่ดี ดังนั้นครอบครัวและสังคมควรมีทัศนคติที่ดีต่อวัยรุ่น ในการเสริมสร้างแบบอย่างที่ดีเพื่อกระตุ้นให้วัยรุ่นสร้างเอกลักษณ์ของตนเองเพื่อสังคมได้

4. ปัจจุบันสื่อทางสังคมมีหลากหลายช่องทาง การใช้สื่อเพื่อปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรม และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมประกอบกับการให้ความรู้ที่เหมาะสม การสื่อสารทางสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก พฤติกรรมการช่วยเหลือทางสังคม กิจกรรมที่ส่งเสริมประโยชน์แก่สังคม สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดเจตคติที่ดี ส่งเสริมให้สังคมตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ตน และเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีโดยเฉพาะวัยรุ่นเป็นวัยที่เสพสื่อเป็นสำคัญ วัยรุ่นเลียนแบบพฤติกรรมตามบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่วัยรุ่นยึดถือเป็นต้นแบบ การมีต้นแบบทางสังคมที่ดี ก็จะก่อให้เกิดค่านิยมต่อวัยรุ่นให้ปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยโดยใช้โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ด้วยวิธีการวิเคราะห์กลุ่มพหุ เช่นกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนสังกัดการศึกษาเอกชนกับกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งเด็กวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา มีพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมแตกต่างกันหรือไม่

2. ควรมีการวิจัยโดยใช้โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น โดยพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในการศึกษาวิจัยนี้ เช่น สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมจากผู้ปกครอง เอกลักษณะแห่งตนของวัยรุ่น

3. ในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อให้เกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมต้องทำเป็นกระบวนการ โดยการกล่อมเกลาทางสังคม ได้แก่ การวิจัยและจัดการความรู้ การสื่อสารในทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ สื่อ มีการจัดการ และมีการเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กรกนก เตชะอมรานันท์. (2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียนอนุบาลและนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 19(31), 143-156.
- กิตติพงษ์ คงสมบูรณ์, สมบูรณ์ จันทร์สกุลพร, สหการะ หัสภาค และ นัฏกานต์ วงศ์จิตรัตน์. (2551). ภาวะซึมเศร้าของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอองครักษ์จังหวัดนครนายก เปรียบเทียบตามภาวะโภชนาการ กลุ่มอายุและเพศ: การศึกษาแบบภาคตัดขวาง. *วารสารการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 13(2), 207-216.
- ขเคนทร์ วรรณศิริ, อรัญญา ต้อยคำภีร์. (2558). โมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร: อิทธิพลของแรงจูงใจเอื้อสังคมในการทำงานและบุคลิกภาพ. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(12), 45-58.
- คณิงนุช สิงห์นนท์. (2012). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อารมณ์ทางลบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารวิชาการวิจัยและวิทยาการปัญญา*, 9(2), 18-29.
- ฐานข้อมูลระบบสถิติทางการทะเบียน สถิติจำนวนประชากรและบ้าน-จำนวนประชากรแยกอายุอายุ ณ ฐานข้อมูลปัจจุบันกระทรวงมหาดไทย. จำนวนประชากรวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว. ออนไลน์ วันที่ค้นข้อมูล 1 ก.พ 2558, เข้าถึงข้อมูลได้จาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php.
- ฐาศุภร์ จันประเสริฐ. (2553). โครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลาง. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 17(1), 93-108.
- ฐิตวี แก้วพรสวรรค์ และเบญจพร ตันตสูติ. (2555). การศึกษาความชุกของภาวะซึมเศร้าและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 57(4), 395-402.
- ณัฐสินี อาจสมบูรณ์. (2551). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความฉลาดทางอารมณ์ และพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของนักเรียนนายสิบทหารบก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดุจเดือน พันธุนาวิน. (2550). *รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน).
- ดุลยา จิตตะยโสธร. (2553). ความสามารถในการเข้าใจทัศนของผู้อื่น: พัฒนาการทางสังคมที่นำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 30(4), 144-158.

- ถวิลวดี บุรีกุล, สุธิดา แสงเพชร, ปัทมา สุปกำปัง, ทวีติยา สิ้นธุพงศ์, อริศรา คำตัน, กันธรัตน์ นาคศรี และสกล สิทิกัน. (2554). *การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
- ปวรี กาญจนภี. (2552). *การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550. เล่ม 125 ตอนที่ 9 ก.14 มกราคม 2551, 1-15.
- พัชรพร ปฏิกรณ์. (2554). สุขภาวะจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารจิตวิทยาคลินิก*, 41(2), 31-40.
- รัก ชุณหกาญจน์ และนิยะดา จิตต์จรัส. (2556). ลักษณะการให้อภัยในวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 39(1), 71-83.
- รัฐกานต์ กัณพิพัฒน์. (2557). พฤติกรรมเลียนแบบกับค่านิยมการสักของวัยรุ่นหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 25(3), 39-47.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2557.
- ลำเจียก กำธร, โสภิต สุวรรณเวลา, ประไพพิศ สิงหเสม, และ สร้อยสุวรรณ พลสังข์. (2555). ความผูกพันในครอบครัว ความเชื่อที่ไร้เหตุผล และภาวะซึมเศร้าของเด็กและเยาวชน. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*, 23(1), 395-402.
- วรินทร์ บุญยั้ง. (2554). การพัฒนาทุนมนุษย์ในชุมชน. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลา*, 22(1), 19-33.
- วันดี ทับทิมทอง, สุวรรณมา จันทร์ประเสริฐ, และ พรนภา หอมสินธุ์. (2012). ผลการสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตน ต่อการรับรู้ความสามารถความคาดหวังในผลและพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นชายตอนต้น. *วารสาร คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 20(1), 33-43.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. *พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม*. วันที่ค้นข้อมูล 1 ก.พ 2558. เข้าถึงได้จาก http://en.wikipedia.org/wiki/Prosocial_behavior
- ศุภาวดี บุญญวงค์. (2555). ปัจจัยเชิงเหตุของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและบุคลิกลักษณะนิสัยที่พึงามในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. *วารสารวิชาการคุณธรรมความดี*, 1(1), 59-78

- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (2554) พิมพ์ครั้งที่ 1. “เปิดขอบฟ้า คุณธรรม จริยธรรม ปีที่ 2”. กรุงเทพฯ: หจก.ครีเอทีฟ โทน. สถาบันรามจิตติ. (2556). *สภาวะการณ์เด่นด้านเด็กและเยาวชนในรอบปี 2554-2555*. กรุงเทพฯ: สถาบันรามจิตติ.
- สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2557). *คู่มือค้นพบความสุขกับลูกวัยรุ่นเล่ม 2 พ่อแม่สดใส...เข้าใจวัยรุ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่บริษัท โอ-วิทย์ (ประเทศไทย) จำกัด.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา ข้อมูลสถิติ. *จำนวนนักเรียน นิสิต นักศึกษาในระบบโรงเรียน จำแนกตามสังกัด ระดับการศึกษาและเพศ ปีการศึกษา 2557* (ประมวลผล ณ.วันที่ 31 ต.ค 2557) วันที่ค้นข้อมูล 10 ก.พ 2558, เข้าถึงได้จาก: http://www.mis.moe.go.th/mis2015/index.php?option=com_content&view=article&id=141&Itemid=241
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้ว. (2557). (พิมพ์ครั้งที่1). *แผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาสังคมจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2557* สระแก้ว: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้ว ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว ถนนสุวรรณศร อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). *สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). เยาวชนคนกลุ่มเสี่ยง. วันที่ค้นข้อมูล 1 ก.พ 2558. เข้าถึงได้จาก http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/citizen/news/news_youth.jsp.
- สุคนธ์ธา เส็งเจริญ. (2557). การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกสาธารณะในนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 15(1) 29, 100-113.
- สุคนธา มหาอาษา และศิรินันท์ กิตติสุขสถิต. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเพื่อสังคมและคุณลักษณะทางประชากรและสังคมของนักเรียนไทย. *การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ*, สมาคมนักประชากรไทย, 135-146.
- สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. (2551). วันเด็กแห่งชาติ: พัฒนาการและความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 4(2).
- อัมภา วรกลีบ, เสรี ชัดแฉ้ม และ สมพร สุทัศน์ีย์. (2554). การตรวจสอบตัวแปรทำนายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา*, 7(2), 67-80.

- Ang, R. P., & Goh, D. H. (2010). Cyberbullying among adolescents: The role of affective and cognitive empathy, and gender. *Child Psychiatry & Human Development, 41*(4), 387-397.
- Armenta, B. E., Knight, G. P., Carlo, G., & Jacobson, R. P. (2011). The relation between ethnic group attachment and prosocial tendencies: The mediating role of cultural values. *European Journal of Social Psychology, 41*(1), 107-115.
- Aroian, K. J., Norris, A. E. (2001). *Statistical methods for healthcare research* (4th ed.). Philadelphia Lippincott William & Wilkins.
- Atxurra, C., Villardón-Gallego, L., & Calvete, E. (2015). Design and Validation of the Cooperative Learning Application Scale (CLAS). *Journal of Psychodidactics*. online: <http://dx.doi.org/10.1387/RevPsicodidact.11917>.
- Baer, L, Blais. (2010). *Handbook of Clinical Rating Scale and Assessment in Psychiatry and Mental Health*. 320 p. Hardcover. ISBN: 978-1-58829-966-6.
- Baron, R. A., Branscombe, N. R., & Byrne, D. (2008). *Social Psychology* 12nd ed.). United States: Person.
- Barr, J. J., & Higgins, D., Alessandro, A. (2008). How adolescent empathy and prosocial behavior change in the context of school culture: A two-year longitudinal study. *Adolescence, 44*(176), 751-772.
- Bierhoff, H. W. (2002). *Prosocial Behavior*. New York: Psychology Press.
- Boomsma, A. (1982). *The robustness of LISREL against small sample sizes in factor analysis models*. In K. G. Joreskog & H. Wold (Eds.), *Systems under indirect observation: Causality, structure, prediction (Part I)* 149–173. Amsterdam: North-Holland
- Brandtstädter, J. (2009). Goal pursuit and goal adjustment: Self-regulation and intentional self-development in changing developmental contexts. *Advances in Life Course Research, 14*(1), 52-62.
- Brown, B. B., & Larson, J. (2009). Peer relationships in adolescence. *Handbook of Adolescent Psychology*. Online: <http://website.education.wisc.edu/prsg/wp-content/uploads/2014/07/Brown-Larson-09-Peer-relas-in-adol-Hndbk-Adol-Psych-3rd-ed.pdf>.

- Bukowski, W. M., & Sippola, L. K. (1996). Friendship and morality. In W. M. Bukowski & A. F. Newcomb (Eds.), *the company They keep: Friendship in childhood and adolescence* (pp. 238 – 261). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Caprara, G. V., Alessandri, G., & Eisenberg, N. (2012). Prosociality: the contribution of traits, values, and self-efficacy beliefs. *Journal of Personality and Social psychology, 102*(6), 1289-1302.
- Carlo, G., & Randall, B. A. (2002). The development of a measure of prosocial behaviors for late adolescents. *Journal of Youth and Adolescence, 31*(1), 31-44.
- Carlo, G., Mestre, M. V., Samper, P., Tur, A., & Armenta, B. E. (2010). Feelings or cognitions? Moral cognitions and emotions as longitudinal predictors of prosocial and aggressive behaviors. *Personality and Individual Differences, 48*(8), 872-877.
- Chen, X., Li, D., Li, Z., Li, B., & Liu, M. (2000). Sociable and prosocial dimensions of social competence in Chinese children: Common and unique contributions to social, academic and psychological adjustment. *Developmental Psychology, 36*, 302 – 314.
- Daniel, L., M. (2005). What Are the Social Values of College Students? : A Social Goals Approach. *Journal of College and Character*. University of Houston, Published online: <http://dx.doi.org/10.2202/1940-1639.1469>
- Davis, M. H. (1980). A multidimensional approach to individual differences in empathy. *JSAS Catalog of Selected Documents in Psychology, 10*, 85.
- De Groot, J. I., & Steg, L. (2009). Morality and prosocial behavior: The role of awareness, responsibility, and norms in the norm activation model. *The Journal of Social Psychology, 149*(4), 425-449.
- Dykas, M. J., Ziv, Y., & Cassidy, J. (2008). Attachment and peer relations in adolescence. *Attachment & Human Development, 10*(2), 123-141.
- Eagly, A. H. (2009). The his and hers of prosocial behavior: An examination of the social psychology of gender. *American Psychologist, 64*(8), 644.
- Edmonds, W. A., & Kennedy, T. D. (2013). *Research Designs*. SAGE Publications, INC.

- Eisenberg, N., & Fabes, R. A. (1998). Prosocial Development. In W. Damon, (Ed.), *Handbook of Child Psychology: Social, Emotional, and Personality Development*, 3, 701–778. New York: Wiley.
- Eisenberg, N., Eggum, N. D., & Di Giunta, L. (2010). Empathy-related responding: associations with prosocial behavior, aggression, and intergroup relations. *Social Issues and Policy Review*, 4(1), 143-180
- Eisenberg, N., Fabes, R. A.; Spinrad, T., L. (2007).). Prosocial development. *Handbook of child psychology*. Online: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/9780470147658.chpsy0311>
- Fishbach, A., Eyal, T., & Finkelstein, S. R. (2010). How positive and negative feedback motivate goal pursuit. *Social and Personality Psychology Compass*, 4(8), 517-530.
- Gini, G., Albiero, P., Benelli, B., & Altoe, G. (2008). Determinants of adolescents' active defending and passive bystanding behavior in bullying. *Journal of Adolescence*, 31(1), 93-105.
- Glass & Kenneth, D. H. (1995, Third Edition). *Statistical Methods in Education and Psychology*. Boston: Allyn and Bacon.
- Grant, A. M., & Berry, J. W. (2011). The necessity of others is the mother of invention: Intrinsic and prosocial motivations, perspective taking, and creativity. *Academy of Management Journal*, 54(1), 73-96.
- Guay, F., Ratelle, C. F., & Chanal, J. (2008). Optimal learning in optimal contexts: the role of self-determination in education. *Canadian Psychology/ Psychologie canadienne*, 49(3), 233-240.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (Vol. 6). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Hair, J. F., Jr., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Harter, S. (2012). Self-perception profile for adolescents: Manual and questionnaires. *Denver, CO: Univeristy of Denver, Department of Psychology*.

- Hurd, N. M., Zimmerman, M. A., & Reischl, T. M. (2010). Role model behavior and youth violence: A study of positive and negative effects. *The Journal of Early Adolescence, 31*(2), 323-354.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research, 79*(1), 491-525.
- Johnson, D. R. (2012). Transportation into a story increases empathy, prosocial behavior, and perceptual bias toward fearful expressions. *Personality and Individual Differences, 52*(2), 150-155.
- Johnston, M., & Krettenauer, T. (2011). Moral self and moral emotion expectancies as predictors of anti-and prosocial behaviour in adolescence: A case for mediation. *European Journal of Developmental Psychology, 8*(2), 228-243.
- Jussim, L., & Harber, K. D. (2005). Teacher expectations and self-fulfilling prophecies: Knowns and unknowns, resolved and unresolved controversies. *Personality and Social Psychology Review, 9*(2), 131-155.
- Koestner, R. (2008). Reaching one's personal goals: A motivational perspective focused on autonomy. *Canadian Psychology Canadienne, 49*(1), 60.
- Kuther, T. L. (2000). Moral reasoning, perceived competence, and adolescent engagement in risky activity. *Journal of Adolescence, 23*(5), 599-604.
- Labroo, A. A., & Kim, S. (2009). The "Instrumentality" Heuristic Why Metacognitive Difficulty Is Desirable during Goal Pursuit. *Psychological Science, 20*(1), 127-134.
- LaFontana, K. M., & Cillessen, A. H. (2010). Developmental changes in the priority of perceived status in childhood and adolescence. *Social Development, 19*(1), 130-147.
- Layous, K., Nelson, S. K., Oberle, E., Schonert-Reichl, K. A., & Lyubomirsky, S. (2012). Kindness counts: Prompting prosocial behavior in preadolescents boosts peer acceptance and well-being. *PloS one, 7*(12), e51380.

- Lenzi, M., Vieno, A., Perkins, D. D., Pastore, M., Santinello, M., & Mazzardis, S. (2012). Perceived neighborhood social resources as determinants of prosocial behavior in early adolescence. *American Journal of Community Psychology*, *50*(1-2), 37-49.
- Malin, H., Reilly, T. S., Quinn, B., & Moran, S. (2014). Adolescent purpose development: Exploring empathy, discovering roles, shifting priorities, and creating pathways. *Journal of Research on Adolescence*, *24*(1), 186-199.
- Masten, C. L., Morelli, S. A., & Eisenberger, N. I. (2011). An fMRI investigation of empathy for 'social pain' and subsequent prosocial behavior. *Neuroimage*, *55*(1), 381-388.
- Olthof, T. (2012). Anticipated feelings of guilt and shame as predictors of early adolescents' antisocial and prosocial interpersonal behavior. *European Journal of Developmental Psychology*, *9*(3), 371-388.
- Oxford University. (2014). *Developmental Theories of Aging, From Antiquity to the Present*. Download http://www.medscape.com/viewarticle/819858_2
- Padilla-Walker, L. M., & Christensen, K. J. (2011). Empathy and Self-Regulation as Mediators between Parenting and Adolescents' Prosocial Behavior toward Strangers, Friends, and Family. *Journal of Research on Adolescence*, *21*(3), 545-551.
- Peters, E., Cillessen, A. H., Riksen-Walraven, J. M., & Haselager, G. J. (2010). Best friends' preference and popularity: Associations with aggression and prosocial behavior. *International Journal of Behavioral Development*, *34*(5), 398-405.
- Riediger, M., Freund, A. M., & Baltes, P. B. (2005). Managing life through personal goals: Intergoal facilitation and intensity of goal pursuit in younger and older adulthood. *The Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, *60*(2), 84-91.
- Ruffin, N. (2009). Adolescent Growth and Development. *Virginia Cooperative Extension*, pp. 1-5. Online: http://www.nvc.vt.edu/mft/mft2_files/huebner/Adolescent_Growth_and_Development.pdf.

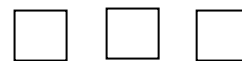

- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist, 55*, 68-78.
- Saelen, C., & Markovits, H. (2008). Adolescents' emotion attributions and expectations of behavior in situations involving moral conflict. *Journal of Experimental Child Psychology, 100*(1), 53-76.
- Salmela-Aro, K. (2009). Personal goals and well-being during critical life transitions: The four C's Channelling, choice, co-agency and compensation. *Advances in Life Course Research, 14*(1), 63-73.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *Structural Equation Modeling*. (3rd ed.) NewYork: Routledge.
- Schwartz, S. H. (2010). Basic values: How they motivate and inhibit prosocial behavior. *Prosocial motives, emotions, and behavior: The better angels of our nature, 14*, 221-241.
- Steg, L., & Groot, J. (2010). Explaining prosocial intentions: Testing causal relationships in the norm activation model. *British Journal of Social Psychology, 49*(4), 725-743.
- Steinberg, L., & Morris A. S. (2001). *Adolescent Development*. Annu. Rev. Psychol. 2001.52:83-110. Online: www.annualreviews.org.
- Tram, J. M., & Cole, D. A. (2000). Self-perceived competence and the relation between life events and depressive symptoms in adolescence: Mediator or moderator. *Journal of Abnormal Psychology, 109*(4), 753.
- Trotter, C. (2009). Pro-social modelling. *European Journal of Probation, 1*(2), 142-152.
- Twenge, J. M., Baumeister, R. F., DeWall, N. C., Ciarocco, N. J., Bartels, M. J. (2007). Social Exclusion Decreases Prosocial Behavior. *Journal of Personality and Social Psychology, 92*(1), 56-66.
- Van der Linden, S. (2011). How the Illusion of Being Observed Can Make You a Better Person. Scientific American, Mind Matters. Online: <http://www.scientificamerican.com/article/how-the-illusion-of-being-observed-can-make-you-better-person/%7C>

- Wagaman, M. A. (2011). Social empathy as a framework for adolescent empowerment. *Journal of Social Service Research, 37*(3), 278-293.
- Weinstein, N., & Ryan, R. M. (2010). When helping helps: Autonomous motivation for prosocial behavior and its influence on well-being for the helper and recipient. *Journal of Personality and Social Psychology, 98*(2), 222-244.
- Wentzel, K. R., Baker, S. A., & Russell, S. L. (2012). Young adolescents' perceptions of teachers' and peers' goals as predictors of social and academic goal pursuit. *Applied Psychology, 61*(4), 605-633.
- Wentzel, K. R., Battle, A., Russell, S. L., & Looney, L. B. (2010). Social supports from teachers and peers as predictors of academic and social motivation. *Contemporary Educational Psychology, 35*(3), 193-202.
- Wentzel, K. R., Filisetti, L., & Looney, L. (2007). Adolescent prosocial behavior: The role of self-processes and contextual cues. *Child Development, 78*(3), 895-910.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หมายเลขแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว

ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัย และสามารถใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝังและส่งเสริมพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของวัยรุ่น ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระและตรงตามความรู้สึกของท่าน เพื่อความสมบูรณ์ของผลการศึกษากรุณาตอบคำถามทุกข้อ คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และข้อมูลจะถูกนำไปใช้ในการรายงานผลโดยภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม

ตอนที่ 3 การแสวงหาเป้าหมายที่เอื้อต่อสังคม

ตอนที่ 4 เหตุผลของพฤติกรรม

ตอนที่ 5 ลักษณะภายในของบุคคล

ตอนที่ 6 การชี้นำทางสังคม

ขอขอบคุณที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นางสาวรัตนา มณีสุขเกษม

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามทุกข้อโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- 1.) ชาย
 2.) หญิง

2. อายุ (เศษมากกว่า 6 เดือนคิดเป็น 1 ปี)

- 1.) 15 ปี
 2.) 16 ปี
 3.) 17 ปี
 4.) 18 ปี

3. ระดับการศึกษาปัจจุบัน

- 1.) มัธยมศึกษาตอนต้น.....(ระบุชั้นปี)
 2.) มัธยมศึกษาตอนชั้นปีที่ 4
 3.) มัธยมศึกษาตอนชั้นปีที่ 5
 4.) มัธยมศึกษาตอนชั้นปีที่ 6
 5.) ปวช.....(ระบุชั้นปี)
 6.) ปวส
 7.) ไม่ได้เรียน
 8.) อื่นๆ.....(โปรดระบุ)

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถามในตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 5

โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับแบบสอบถามโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้วและทำเครื่องหมาย   ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ถ้า “ตรงกับความเป็นจริง” ให้พิจารณาว่า “ตรงกับความเป็นจริงเพียงใด”

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดสำหรับท่าน
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากสำหรับท่าน
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงปานกลางสำหรับท่าน
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อยสำหรับท่าน
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุดสำหรับท่าน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม(Prosocial Behavior)

ข้อ	พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (Prosocial Behavior)	ตรงกับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน					
2.	ฉันคิดว่าถ้าฉันช่วยเหลือใคร ฉันควรได้รับความช่วยเหลือในอนาคตด้วย					
3.	ฉันช่วยเพื่อนทำสิ่งต่างๆที่เขาต้องการ					
4.	ฉันช่วยพาคนพิการและ/หรือผู้สูงอายุข้ามถนน					
5.	ฉันทำงานอาสาสมัครในโรงเรียน/หรือ ชุมชน					
6.	ฉันแบ่งปันความรู้ที่ได้เรียนมากับเพื่อน					
7.	เมื่อเพื่อนถามการบ้านที่ไม่เข้าใจ ฉันยินดีอธิบายให้เพื่อนฟัง					
8.	ฉันได้ให้เพื่อนยืมของบางอย่าง (เช่นหนังสือ, อุปกรณ์การเรียน)					
9.	ฉันร่วมบริจาคสิ่งของหรือเสื้อผ้าเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลน					
10.	ฉันยินดีบริจาคโลหิตเมื่ออายุถึงเกณฑ์					
11.	ฉันทำงานอาสาสมัครในโรงเรียนและ/หรือชุมชน					
12.	ฉันไม่เคยลังเลที่จะทำกิจกรรมเพื่อการกุศลร่วมกับผู้อื่น					
13.	ฉันทำความสะอาดห้องเรียน/ชุมชนร่วมกับเพื่อนๆ					
14.	ฉันร่วมทำงานเพื่อประโยชน์ของชุมชนและสังคม					
15.	ฉันยินดีบริจาคทรัพย์สินร่วมกับองค์กรต่างๆเพื่อช่วยคนประสบเคราะห์กรรม					

ตอนที่ 3. การแสวงหาเป้าหมายที่เอื้อต่อสังคม (Prosocial Goal Pursuit)

ข้อ	การแสวงหาเป้าหมายที่เอื้อต่อสังคม (Prosocial Goal Pursuit)	ตรงกับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	จริยธรรมมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม					
2.	สังคมจะน่าอยู่ ถ้าทุกคนร่วมมือทำประโยชน์กับสังคม					
3.	กิจกรรมอาสาสมัครเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม					
4.	การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งที่ควรกระทำ					
5.	การบริจาค เงิน สิ่งของ เพื่อช่วยบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่ควรกระทำ					
6.	ฉันต้องการช่วยคนที่ได้รับความเดือดร้อน					
7.	ฉันต้องการมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาชุมชน					
8.	ฉันต้องการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน					
9.	ฉันต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับผู้อื่น					
10.	การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับฉัน					

ตอนที่ 4 เหตุผลของพฤติกรรม (Reasons for Behavior)

ข้อ	เหตุผลของพฤติกรรม (Reasons for Behavior)	ตรงกับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันทำดีที่โรงเรียนเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ					
2.	ฉันร่วมมือในการทำงานกับเพื่อน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง					
3.	ฉันเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่เพื่อให้ท่านสบายใจ					
4.	ฉันไม่พูดคำหยาบเพื่อจะไม่ได้ถูกลงโทษ					
5.	ฉันขยันเรียนเพราะการศึกษามีความสำคัญ					
6.	ฉันเป็นอาสาสมัครเพื่อให้สังคมเห็นว่าฉันมีเมตตาจิต					
7.	ฉันตั้งใจเรียนเพื่อจะได้มีอนาคตที่ดี					
8.	ฉันทำตามกฎระเบียบเพื่อจะเป็นนิสัยต่อไปในอนาคต					
9.	ฉันให้ความร่วมมือกับคนอื่นเพื่อให้ฉันรู้สึกดีกับตนเอง					
10.	ฉันรู้สึกผิดถ้าไม่ได้ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อและแม่					
11.	ฉันรู้สึกผิดเมื่อไม่ตั้งใจเรียน					
12.	ฉันรู้สึกไม่สบายใจถ้าไม่ช่วยเหลือเพื่อนของฉัน					
13.	ฉันรู้สึกผิดถ้าไม่ช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน					
14.	ฉันไม่สบายใจเมื่อไม่ให้ความร่วมมือกับคนอื่น					
15.	ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน					
16.	ฉันเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้อื่นเพราะเป็นความปรารถนาของตัวเอง					
17.	ฉันทำกิจกรรมกลุ่มเพราะจะได้เรียนรู้การอยู่ในสังคม					
18.	ฉันช่วยเหลือคนอื่นเพราะฉันเข้าใจถึงความเดือดร้อน					
19.	ฉันแบ่งปันคนอื่นเพราะฉันเห็นคุณค่าของการแบ่งปัน					

ตอนที่ 5 คุณลักษณะภายในของบุคคล (Self-process)

ข้อ	คุณลักษณะภายในของบุคคล (Self-process)	ตรงกับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันรู้สึกหดหู่					
2.	ฉันมีปัญหาในการนอนตอนกลางคืน					
3.	ฉันมีความสุขเมื่ออยู่ท่ามกลางเพื่อน					
4.	ฉันรู้สึกโดดเดี่ยวแม้มีเพื่อนอยู่รอบข้าง					
5.	ฉันรู้สึกไม่มีความสุข					
6.	ฉันรู้สึกเห็นใจคนที่ด้อยโอกาสกว่าฉัน					
7.	เมื่อฉันเห็นคนถูกเอาเปรียบ ฉันรู้สึกอยากปกป้องเขา					
8.	ฉันเข้าใจความรู้สึกของคนที่มีความทุกข์					
9.	ฉันสงสารคนที่ประสบภัยพิบัติ					
10.	ฉันพร้อมอยู่เป็นกำลังใจให้กับเพื่อนที่มีความทุกข์ใจ					
11.	ก่อนที่จะเสนอความเห็นในกลุ่มฉันคำนึงถึงความต้องการของคนอื่น					
12.	ฉันพยายามทำความเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่นก่อนตัดสินใจ					
13.	ฉันคิดว่าแต่ละคนก็มีความคิดเห็นของตนเองซึ่งแตกต่างจากฉัน					
14.	ก่อนที่จะฉันจะตัดสินใจพูดอะไร ฉันนึกถึงความคิดของเขาว่าเขาจะเห็นด้วยหรือไม่					
15.	ฉันสามารถรับมือกับปัญหาต่างๆได้					
16.	ฉันสามารถเก็บความลับของผู้อื่นได้					
17.	ฉันเข้ากับคนอื่นได้แม้เป็นคนที่ไม่สนิท					
18.	ฉันรู้สึกว่าฉันสามารถช่วยเหลือคนอื่นได้					
19.	ฉันรู้สึกว่าฉันสามารถปลอบคนกำลังทุกข์ใจได้					

ตอนที่ 6 การชี้นำทางสังคม (Contextual Cues)

ข้อ	การชี้นำทางสังคม (Contextual Cues)	ตรงกับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ครูคาดหวังว่าฉันจะเป็นคนดีของสังคม					
2.	ครูคาดหวังว่าฉันจะประสบความสำเร็จในชีวิต					
	ครูคาดหวังว่าฉันจะเรียนจบในเวลาที่กำหนด					
4.	ครูคาดหวังว่าฉันจะมีอาชีพที่ดีต่อไปในอนาคต					
5.	ครูคาดหวังว่าฉันจะไม่ทำให้สังคมเดือนร้อน					
6.	เพื่อนคิดว่าฉันจะเป็นที่พึ่งของเขาได้					
7.	เพื่อนคาดว่าฉันจะทำงานกลุ่มร่วมกับเขาได้					
8.	เพื่อนคาดว่าฉันจะเรียนสำเร็จพร้อมพวกเขา					
9.	เพื่อนคาดว่าฉันจะเป็นมิตรกับเขาตลอดไป					
10.	เพื่อนคาดว่าฉันจะเป็นที่พึ่งพิงยามเขาลำบากได้					

ภาคผนวก ข

คำสั่งและผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์

เชิงสาเหตุพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของวัยรุ่นในจังหวัดสระแก้ว

DATE: 7/07/2015

TIME: 10:22

L I S R E L 9.10 (STUDENT)

BY

Karl G. Jøreskog & Dag Sørbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
<http://www.ssicentral.com>

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2012
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.

The following lines were read from file D:\LISREL 3\SYNTAX2.spl:

```
!PROSOCIAL BEHAVIOR IN SA-KAEO PROVINCE
DA NI=15 NO=424 MA=CM
LA FI=label.txt
KM FI=kmpro.txt
SD FI=sdpro.txt
MO NX=6 NY=9 NE=3 NK=2 LX=FI LY=FI GA=FI BE=FI TD=SY TE=SY TH=FI
FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1)
FR LX(5,2) LX(6,2)
FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1) LY(4,1)
FR LY(5,2) LY(6,2)
FR LY(7,3) LY(8,3) LY(9,3)
FR BE(2,1) BE(3,2)
FR GA(1,1) GA(1,2) GA(2,1) GA(2,2)
FR TE (2,4) TE (4,1)
FR TE (5,6)
FR TE (7,8) TE (7,9)
FR TD (1,4) TD (2,4) TD (4,3)
LK
```

SELF CUES
 LE
 RESON GOAL PROSOCIAL
 PD
 OU EF

!PROSOCIAL BEHAVIOR IN SA-KAEO PROVINCE

Number of Input Variables 15
 Number of Y - Variables 9
 Number of X - Variables 6
 Number of ETA - Variables 3
 Number of KSI - Variables 2
 Number of Observations 424

!PROSOCIAL BEHAVIOR IN SA-KAEO PROVINCE

Covariance Matrix

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	0.368					
Y2	0.216	0.353				
Y3	0.201	0.227	0.376			
Y4	0.178	0.238	0.240	0.335		
Y5	0.162	0.233	0.197	0.219	0.404	
Y6	0.161	0.222	0.202	0.231	0.289	0.424
Y7	0.063	0.095	0.070	0.092	0.083	0.101
Y8	0.130	0.190	0.159	0.190	0.211	0.206
Y9	0.148	0.214	0.175	0.198	0.205	0.228
X1	0.082	0.127	0.102	0.111	0.178	0.135
X2	0.158	0.189	0.205	0.220	0.211	0.190
X3	0.150	0.178	0.166	0.188	0.211	0.194
X4	0.145	0.160	0.157	0.183	0.154	0.161
X5	0.147	0.174	0.152	0.161	0.189	0.163
X6	0.147	0.175	0.165	0.180	0.198	0.189

Covariance Matrix

Y7	Y8	Y9	X1	X2	X3

Y7	0.202					
Y8	0.151	0.376				
Y9	0.161	0.261	0.384			
X1	0.014	0.101	0.076	0.391		
X2	0.071	0.178	0.149	0.135	0.430	
X3	0.075	0.179	0.155	0.118	0.263	0.368
X4	0.078	0.141	0.141	0.048	0.205	0.198
X5	0.038	0.126	0.125	0.122	0.173	0.154
X6	0.058	0.146	0.141	0.127	0.176	0.160

Covariance Matrix

	X4	X5	X6
X4	0.347		
X5	0.138	0.399	
X6	0.160	0.299	0.433

Total Variance = 5.591 Generalized Variance = 0.688425D-10

Largest Eigenvalue = 2.728 Smallest Eigenvalue = 0.086

Condition Number = 5.626

!PROSOCIAL BEHAVIOR IN SA-KAEO PROVINCE

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	RESON	GOAL	PROSOCIA
Y1	0	0	0
Y2	1	0	0
Y3	2	0	0
Y4	3	0	0
Y5	0	0	0
Y6	0	4	0
Y7	0	0	0
Y8	0	0	5

Y9   0   0   6

LAMBDA-X

	SELF	CUES
	-----	-----
X1	7	0
X2	8	0
X3	9	0
X4	10	0
X5	0	11
X6	0	12

BETA

	RESON	GOAL	PROSOCIA
	-----	-----	-----
RESON	0	0	0
GOAL	13	0	0
PROSOCIA	0	14	0

GAMMA

	SELF	CUES
	-----	-----
RESON	15	16
GOAL	17	18
PROSOCIA	0	0

PHI

	SELF	CUES
	-----	-----
SELF	0	
CUES	19	0

PSI

	RESON	GOAL	PROSOCIA
	-----	-----	-----
	20	21	22

THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
Y1	23					
Y2	0	24				
Y3	0	0	25			
Y4	26	27	0	28		
Y5	0	0	0	0	29	
Y6	0	0	0	0	30	31
Y7	0	0	0	0	0	0
Y8	0	0	0	0	0	0
Y9	0	0	0	0	0	0

THETA-EPS

	Y7	Y8	Y9
Y7	32		
Y8	33	34	
Y9	35	0	36

THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4	X5	X6
X1	37					
X2	0	38				
X3	0	0	39			
X4	40	41	42	43		
X5	0	0	0	0	44	
X6	0	0	0	0	0	45

!PROSOCIAL BEHAVIOR IN SA-KAEO PROVINCE

Number of Iterations = 75

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	RESON	GOAL	PROSOCIA
	-----	-----	-----
Y1	0.415	--	--
Y2	0.510 (0.034) 15.026	--	--
Y3	0.459 (0.033) 13.800	--	--
Y4	0.521 (0.036) 14.312	--	--
Y5	--	0.504	--
Y6	--	0.503 (0.027) 18.749	--
Y7	--	--	0.226
Y8	--	--	0.504 (0.053) 9.461
Y9	--	--	0.518 (0.053) 9.732

LAMBDA-X

	SELF	CUES
	-----	-----
X1	0.273	--

(0.031)

8.734

X2 0.528 --

(0.029)

18.365

X3 0.487 --

(0.027)

18.280

X4 0.444 --

(0.032)

14.088

X5 -- 0.527

(0.028)

18.571

X6 -- 0.568

(0.029)

19.308

BETA

RESON GOAL PROSOCIA

RESON -- -- --

GOAL 0.600 -- --

(0.080)

7.535

PROSOCIA -- 0.827 --

(0.102)

8.124

GAMMA

	SELF	CUES
RESON	0.614 (0.068) 8.982	0.233 (0.058) 3.989
GOAL	0.251 (0.072) 3.492	0.121 (0.055) 2.209
PROSOCIA	--	--

Covariance Matrix of ETA and KSI

	RESON	GOAL	PROSOCIA	SELF	CUES
RESON	1.000				
GOAL	0.865	1.000			
PROSOCIA	0.715	0.827	1.000		
SELF	0.758	0.781	0.646	1.000	
CUES	0.614	0.645	0.533	0.621	1.000

PHI

	SELF	CUES
SELF	1.000	
CUES	0.621 (0.040) 15.641	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	RESON	GOAL	PROSOCIA
	0.392 (0.059)	0.207 (0.045)	0.316 (0.079)

6.642   4.649   4.002

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

RESON	GOAL	PROSOCIA
-----	-----	-----
0.608	0.793	0.684

NOTE: R^2 for Structural Equations are Hayduk's (2006) Blocked-Error R^2

Reduced Form

	SELF	CUES
	-----	-----
RESON	0.614	0.233
	(0.068)	(0.058)
	8.971	3.984
GOAL	0.620	0.260
	(0.069)	(0.065)
	9.009	4.022
PROSOCIA	0.512	0.215
	(0.079)	(0.058)
	6.463	3.690

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

RESON	GOAL	PROSOCIA
-----	-----	-----
0.608	0.652	0.446

THETA-EPS

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Y1	0.196					
	(0.015)					
	12.708					

Y2	--	0.092				
		(0.011)				
		8.391				
Y3	--	--	0.165			
			(0.013)			
			12.867			
Y4	-0.038	-0.027	--	0.063		
	(0.009)	(0.009)		(0.011)		
	-4.144	-3.047		5.710		
Y5	--	--	--	--	0.150	
					(0.015)	
					9.780	
Y6	--	--	--	--	0.036	0.171
					(0.013)	(0.017)
					2.772	10.276
Y7	--	--	--	--	--	--
Y8	--	--	--	--	--	--
Y9	--	--	--	--	--	--

THETA-EPS

	Y7	Y8	Y9
	-----	-----	-----
Y7	0.150		
	(0.012)		
	12.352		
Y8	0.037	0.122	
	(0.010)	(0.014)	
	3.701	8.609	
Y9	0.044	--	0.117

(0.010)	(0.014)
4.249	8.048

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.468	0.738	0.561	0.812	0.629	0.596

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

Y7	Y8	Y9
-----	-----	-----
0.254	0.675	0.697

THETA-DELTA

	X1	X2	X3	X4	X5	X6
X1	0.316 (0.023) 13.944					
X2	--	0.151 (0.016) 9.233				
X3	--	--	0.131 (0.014) 9.342			
X4	-0.077 (0.014) -5.440	-0.031 (0.015) -2.019	-0.021 (0.014) -1.459	0.152 (0.021) 7.384		
X5	--	--	--	--	0.121 (0.017) 7.179	
X6	--	--	--	--	--	0.111

(0.019)

5.939

Squared Multiple Correlations for X - Variables

X1	X2	X3	X4	X5	X6
0.191	0.649	0.644	0.565	0.696	0.744

TH was written to file D:\LISREL 3\fort.8

Log-likelihood Values

	Estimated Model	Saturated Model
Number of free parameters(t)	45	120
-2ln(L)	-3416.114	-3561.261
AIC (Akaike, 1974)*	-3326.114	-3321.261
BIC (Schwarz, 1978)*	-3143.876	-2835.293

*LISREL uses $AIC = 2t - 2\ln(L)$ and $BIC = t\ln(N) - 2\ln(L)$

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom for (C1)-(C2)	75
Maximum Likelihood Ratio Chi-Square (C1)	145.147 (P = 0.0000)
Browne's (1984) ADF Chi-Square (C2_NT)	147.818 (P = 0.0000)
Estimated Non-centrality Parameter (NCP)	70.147
90 Percent Confidence Interval for NCP	(39.851 ; 108.243)
Minimum Fit Function Value	0.342
Population Discrepancy Function Value (F0)	0.165
90 Percent Confidence Interval for F0	(0.0940 ; 0.255)
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	0.0470
90 Percent Confidence Interval for RMSEA	(0.0354 ; 0.0583)
P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05)	0.655
Expected Cross-Validation Index (ECVI)	0.555
90 Percent Confidence Interval for ECVI	(0.483 ; 0.644)

ECVI for Saturated Model	0.566
ECVI for Independence Model	21.535
Chi-Square for Independence Model (105 df)	9100.762
Normed Fit Index (NFI)	0.984
Non-Normed Fit Index (NNFI)	0.989
Parsimony Normed Fit Index (PNFI)	0.703
Comparative Fit Index (CFI)	0.992
Incremental Fit Index (IFI)	0.992
Relative Fit Index (RFI)	0.978
Critical N (CN)	311.066
Root Mean Square Residual (RMR)	0.0129
Standardized RMR	0.0345
Goodness of Fit Index (GFI)	0.956
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	0.929
Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI)	0.597

!PROSOCIAL BEHAVIOR IN SA-KAEO PROVINCE

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	SELF	CUES
	-----	-----
RESON	0.614	0.233
	(0.068)	(0.058)
	8.982	3.989
GOAL	0.620	0.260
	(0.069)	(0.065)
	9.019	4.027
PROSOCIA	0.512	0.215
	(0.079)	(0.058)
	6.471	3.695

Indirect Effects of KSI on ETA

	SELF	CUES
	-----	-----
RESON	--	--
GOAL	0.368	0.140
	(0.055)	(0.039)
	6.658	3.549
PROSOCIA	0.512	0.215
	(0.079)	(0.058)
	6.471	3.695

Total Effects of ETA on ETA

	RESON	GOAL	PROSOCIA
	-----	-----	-----
RESON	--	--	--
GOAL	0.600	--	--
	(0.080)		
	7.535		
PROSOCIA	0.496	0.827	--
	(0.085)	(0.102)	
	5.852	8.124	

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.684

Indirect Effects of ETA on ETA

	RESON	GOAL	PROSOCIA
	-----	-----	-----
RESON	--	--	--
GOAL	--	--	--

PROSOCIA 0.496 -- --
 (0.085)
 5.852

Total Effects of ETA on Y

	RESON	GOAL	PROSOCIA
	-----	-----	-----
Y1	0.415	--	--
Y2	0.510 (0.034) 15.026	--	--
Y3	0.459 (0.033) 13.800	--	--
Y4	0.521 (0.036) 14.312	--	--
Y5	0.303 (0.040) 7.535	0.504	--
Y6	0.302 (0.040) 7.482	0.503 (0.027) 18.749	--
Y7	0.112 (0.019) 5.852	0.187 (0.023) 8.124	0.226
Y8	0.250 (0.035) 7.198	0.417 (0.030) 13.795	0.504 (0.053) 9.461
Y9	0.257 (0.036)	0.428 (0.030)	0.518 (0.053)

7.232 14.045 9.732

Indirect Effects of ETA on Y

	RESON	GOAL	PROSOCIA
	-----	-----	-----
Y1	--	--	--
Y2	--	--	--
Y3	--	--	--
Y4	--	--	--
Y5	0.303 (0.040) 7.535	--	--
Y6	0.302 (0.040) 7.482	--	--
Y7	0.112 (0.019) 5.852	0.187 (0.023) 8.124	--
Y8	0.250 (0.035) 7.198	0.417 (0.030) 13.795	--
Y9	0.257 (0.036) 7.232	0.428 (0.030) 14.045	--

Total Effects of KSI on Y

	SELF	CUES
	-----	-----
Y1	0.255	0.097

	(0.028)	(0.024)
	8.982	3.989
Y2	0.313	0.119
	(0.032)	(0.029)
	9.896	4.060
Y3	0.282	0.107
	(0.030)	(0.027)
	9.299	4.016
Y4	0.320	0.121
	(0.032)	(0.030)
	10.082	4.073
Y5	0.312	0.131
	(0.035)	(0.033)
	9.019	4.027
Y6	0.311	0.131
	(0.035)	(0.033)
	8.928	4.019
Y7	0.116	0.049
	(0.018)	(0.013)
	6.471	3.695
Y8	0.258	0.108
	(0.031)	(0.027)
	8.456	3.973
Y9	0.265	0.111
	(0.031)	(0.028)
	8.513	3.978

Time used 0.172 seconds